

KOMISIJA ZA
PREPREČEVANJE
KORUPCIJE

 REPUBLIKA SLOVENIJA

KORUPCIJA

JE VSAKA KRŠITEV DOLŽNEGA RAVNANJA
URADNIH IN ODGOVORNIH OSEB
V JAVNEM ALI ZASEBNEM SEKTORJU,
KOT TUDI RAVNANJE OSEB, KI SO

POBUDNIKI KRŠITEV

ALI OSEB, KI SE S KRŠITVIJO LAHKO OKORISTIJO,
ZARADI NEPOSREDNO ALI POSREDNO
OBLJUBLJENE, PONUJENE, DANE OZIROMA

ZAHTEVANE, SPREJETE ALI PRIČAKOVANE

LETNO POROČILO 2015

1. 1. 2015–31. 12. 2015

KORISTI ZA SEB

ALI ZA DRUGEGA

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | VLADAVINA PRAVA

LETNO POROČILO 2015 – Komisija za preprečevanje korupcije – Izdala, založila in financirala Komisija za preprečevanje korupcije (odgovorni urednik Boris Štefanec) v Ljubljani, maja 2016 – Urejanje in lektura: Nina Marolt (KPK) – Oblikovanje in prelom: Matjaž Mešnjak (KPK).

LETNO POROČILO 2015

1. 1. 2015 – 31. 12. 2015

Letno poročilo je bilo soglasno sprejeto na 19. seji senata Komisije za preprečevanje korupcije, dne 19. maja 2016, v sestavi Boris Štefanec, predsednik in dr. Igor Lamberger, namestnik predsednika.

Boris Štefanec
PREDSEDNIK

dr. Igor Lamberger
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

Ljubljana, maj 2016

Kazalo

Kazalo.....	2
Povzetek	6
Komisija za preprečevanje korupcije.....	9
Senat.....	11
Spremembe in dopolnitve ZIntPK.....	12
Pravne, kadrovske in finančne zadeve	14
Zaposlovanje.....	14
Najem poslovnih prostorov	16
Službena vozila	16
Plače zaposlenih	17
Poraba proračunskih sredstev	18
Obrazložitev po posameznih proračunskih postavkah:.....	18
Izredna notranja revizija porabe materialno–finančnih sredstev komisije in inšpekcijski nadzor Inšpektorata RS za delo	19
Področje za analitiko in informacijsko varnost.....	20
Spletni obrazci in aplikacija Corruptio	21
Načrti	21
Aplikacija Supervizor.....	22
Seznam podatkovnih baz, ki jih je Supervizor uporabljal ob koncu leta 2015	22
Načrtovane razširitve.....	22
Odnosi z javnostmi	23
Dogodki, ki so zaznamovali medijske objave o komisiji:	24
Statistika novinarskih vprašanj	24
Praksa komuniciranja	24
Novinarska vprašanja v letu 2015	25
Prenova spletne strani.....	25
Informacije javnega značaja	26
Mednarodna dejavnost komisije	27
Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).....	27
Slovenija ocenjevalka	27
Slovenija ocenjevanka	28

OECD Mreža za integriteto javnega sektorja.....	28
Stalna medresorska delovna skupina za zadeve OECD	28
Urad združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC).....	28
Slovenija ocenjevanka	28
Delovna skupina UNODC za preprečevanje korupcije.....	29
Konferenca pogodbenic UNCAC.....	29
Delavnica UNODC o vzpostavitvi nadzora nad premoženjskim stanjem	29
Svet Evrope – GRECO.....	29
Slovenija ocenjevanka	29
Slovenija članica Biroja GRECO	29
Koordinacijski sestanki predstavnikov RS v organih Sveta Evrope.....	30
Sodelovanje z Evropsko unijo in njenimi državami članicami	30
Delovna skupina za preprečevanje čezmejnega podkupovanja med EU in drugimi državami	30
Evropska mreža strokovnjakov s področja integritete	30
Kako narediti lobiranje v Bruslju poponoma transparentno?.....	30
CEPOL izobraževanje na temo preiskovanja in preprečevanja korupcije.....	30
Delavnica o zaščiti žvižgačev.....	30
TAIEX delavnica o enotnem informacijskem prostoru za podatke o premoženju nezakonitega izvora .	30
Evropski partnerji v boju proti korupciji in evropsko združenje za preprečevanje korupcije (EPAC/EACN)	31
.....	31
Mednarodna akademija za boj proti korupciji (IACA)	31
Mednarodni obiski na komisiji	31
Nadzor in preiskave	33
Delo na področju preiskav.....	33
Sodelovanje z drugimi organi	37
Prekrškovni postopki	37
Zaščita prijaviteljev.....	39
Nasprotje interesov	42
Poudarki.....	43
Prepoved in omejitve sprejemanja daril	44
Nezdružljivost funkcij	44
Omejitve poslovanja.....	45
Premoženjsko stanje	47

Poudarki iz preteklega obdobja	50
Lobiranje	52
Značilnosti področja in namen regulacije	52
Nadzor nad lobiranjem	52
Statistika	53
Krepitev integritete	58
Načrt integritete in elektronski register tveganj	58
Analiza elektronskega registra tveganj	59
Javna naročila	59
Nedovoljeno sprejemanje daril	60
Nasprotje interesov	61
Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika	64
Preventiva – projekti, dogodki, konference, sodelovanja, izobraževanja	65
Izobraževanja Komisije za preprečevanje korupcije	65
Posodobitev akcijskega načrta	66
Izvajanje posodobljenega akcijskega načrta	66
A. Politika	67
B. Državna uprava	68
C. Organi odkrivanja, pregona in sojenja	69
Mednarodni dan boja proti korupciji – okrogla miza »Premoženje občin – stičišče korupcijskih tveganj«	70
Najbolj tvegana so javna naročila	71
Poziv komisije odgovornim k ukrepanju	71

Spoštovani,

pred vami je novo letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije. Že dvanajsto po vrsti! Ponovno je namenjeno vaši seznanitvi z našimi aktivnostmi na posameznih področjih krepitve integritete in preprečevanja korupcije, v okviru danih zakonskih okvirov.

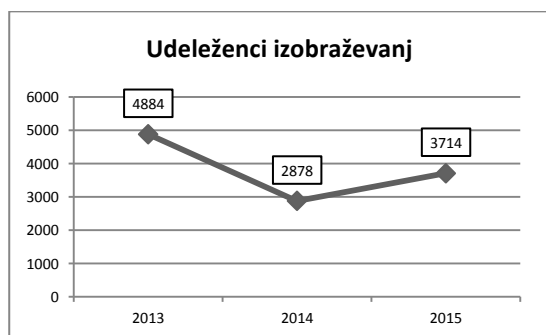
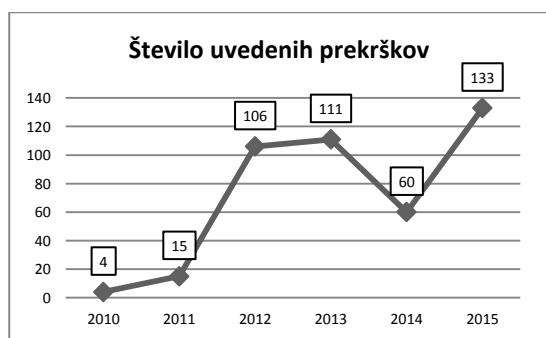
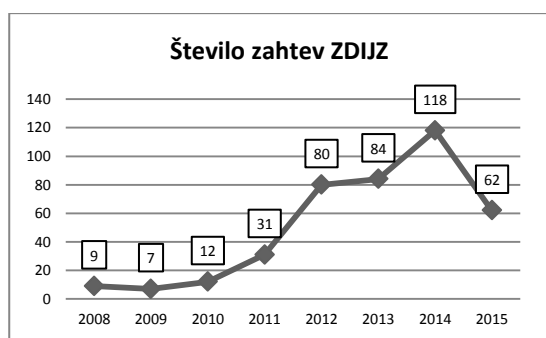
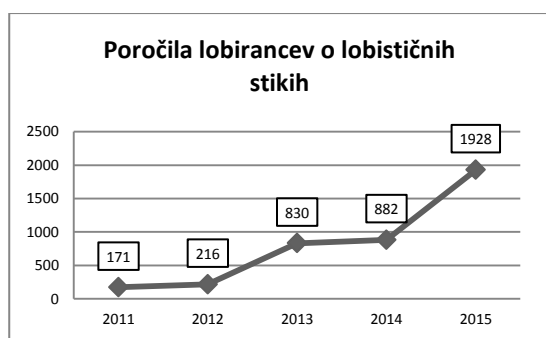
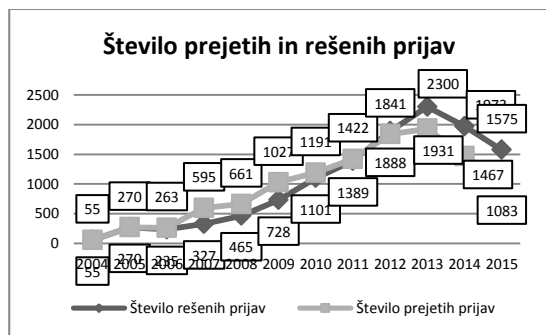
Komisija je v preteklem letu veliko napora vložila v izboljšanje zakonskega okvira, ki določa njeno delovanje. Soočila se je namreč z nekaterimi sodnimi postopki, ki so jih zoper komisijo sprožili posamezniki, (nekdanji) nosilci oblasti, zaradi njenih ugotovitev v zvezi z njihovimi ravnanji. Tako je bilo njeno sodelovanje v medresorski delovni skupini za spremembo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) še posebej intenzivno, saj se zavedamo, da lahko komisija deluje zakonito in učinkovito le na podlagi ustrezne, torej jasne in razumljive pravne podlage, ki hkrati daje posamezniku, ki ga komisija obravnava v svojih postopkih, vse potrebne procesne varovalke. Krepitev zakonskega okvira bo še dodatno pripomogla k neodvisnemu delovanju komisije, ne glede na vsakokratne (politične) pritiske, s katerimi se srečuje že vrsto let.

Na področju nadzora in preiskav sumov korupcije in drugih kršitev ZIntPK je komisija večjo pozornost namenila obravnavi sistemske problematike zlorab in goljufij pri črpanju finančnih sredstev Slovenije in Evropske unije ter avtorskih in podjemnih pogodb ter izplačevanja drugih dodatkov. Omenjene problematike ponovno potrjujejo obstoj ustaljenih praks v Sloveniji, ko manjše skupine posameznikov uživajo določene ugodnosti, kar omogočajo predvsem posamezni nejasni in vrzeli polni predpisi. Poleg tega je komisija nadaljevala z obravnavo kršitev vezanih na razpolaganje z javnimi sredstvi, izboljšanje položaja eni stranki v postopku, postopke javnega naročanja ter zaposlovanje v javnem sektorju.

Čeprav pozornost medijev in javnosti pogosto pritegnejo predvsem nadzorstvene in preiskovalne pristojnosti komisije, pa se komisija zaveda, da je preprečevanje korupcije veliko več. Zato so številne njene aktivnosti namenjene nudenju pomoči njenim zavezancem pri izpolnjevanju njihovih zakonskih obveznosti ter izobraževanju oziroma ozaveščanju tudi širše javnosti, z izvedbo različnih dogodkov ali pripravo analiz. Že vrsto let namreč ugotavljamo, da mora biti učinkovit boj proti korupciji osredotočen predvsem na preventivne dejavnosti, s katerimi krepimo integriteto posameznikov in institucij. Oblika korupcije, s katero se v Sloveniji spoprijemamo, terja takšen pristop, ki pa smo ga v preteklosti na komisiji pogosto zanemarili, tudi zaradi kadrovske in finančne podhranjenosti.

Pričujoče letno poročilo naj bi pri bralcih doseglo dvoje: okrepilo zavedanje o kompleksnosti problematike korupcije, s katero se v Sloveniji srečujemo in posledično izboljšalo učinkovitost spopadanja z njo ter podalo celovit pregled nad delom komisije, predvsem tistim, ki v medijih pogosto ni izpostavljeno, pa je prav tako ali celo bolj pomembno. Le tak pregled omogoča razumevanje pomembnosti vloge komisije na področju preprečevanja korupcije v slovenskem prostoru.

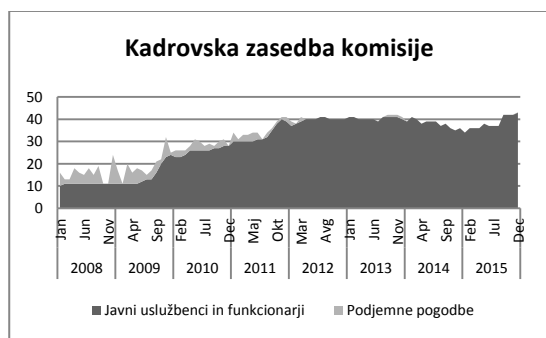
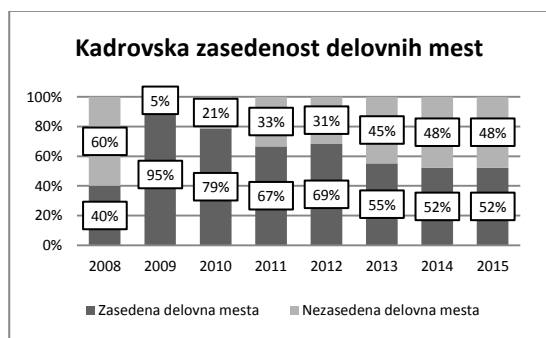
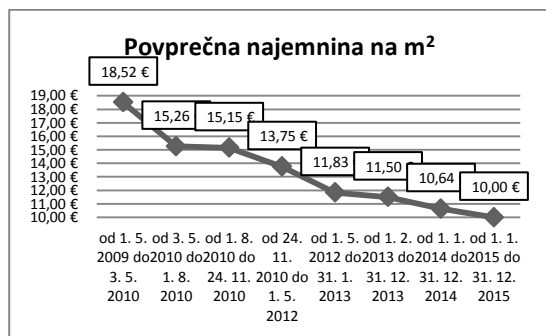
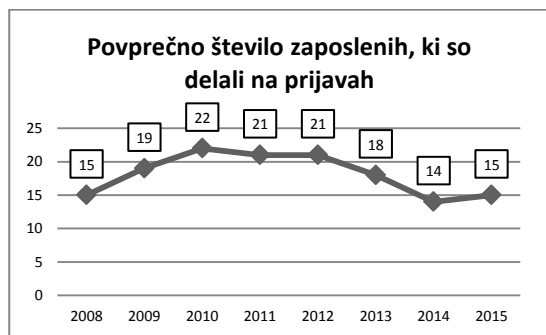
Povzetek

Glede na pretekla leta je komisija, podobno kot v letu 2014, v letu 2015 prejela manj prijav, je pa zato uspela zmanjšati število nerešenih zadev iz preteklih let. Izjemen porast (več kot 100 %) je v letu 2015 zabeležila na področju prijavljenih lobističnih stikov, kar pripisujemo tudi naši večji aktivnosti osveščanja glede lobiranja, a hkrati še vedno opažamo premajhno odzivnost določenih nosilcev javnih pooblastil in lokalnih oblasti. Komisija se še vedno sooča tudi s problematiko relativno nizkega plačila funkcionarjev, saj so njihove plače tudi do 30 % nižje glede na plače funkcionarjev ostalih neodvisnih in nadzornih organov. Je pa komisiji v letu 2015 uspelo dodatno znižati ključne materialne stroške. Najemnina prostorov, ki je največji materialni strošek, se je glede na leto 2009 tako znižala za dobrih 54 %.

V letu 2015 je komisija:

- prejela v reševanje 1.083 prijav suma koruptivnih dejanj in drugih kršitev ZIntPK, od tega je bilo 633 zavrženih, 450 pa jih je šlo v predhodni preizkus;
- rešila 1.575 zadev, tako da je izdala bodisi zaključni dokument, zadevo zavrгла, odgovorila drugim pristojnim organom, prijaviteljem ...;
- izdala zaključni dokument v 605 zadevah suma korupcije;
- uvedla 133 prekrškovnih postopkov zaradi kršitve ZIntPK;
- podala 84 naznanil in ovadb zaradi suma storitve kaznivega dejanja organom odkrivanja in pregona;
- podala 118 pobud nadzornim organom za izvedbo postopka iz njihove pristojnosti (inšpekcijskim organom, Računskemu sodišču RS, Finančni upravi RS in drugim pristojnim nadzorstvenim institucijam);
- izvedla 31 sej senata;
- nadgradila aplikacijo Supervisor in notranje spletne aplikacije;
- prejela 62 zahtev za dostop do informacij javnega značaja;

- prejela 9.291 poročil o premoženjskem stanju;
- prejela 2.483 poročil o lobističnih stikih (leta 2014 jih je bilo 1.118);
- izvedla 65 izobraževanj, usposabljanj, predavanj in posvetov, ki se jih je udeležilo 3.714 slušateljev (vsa izobraževanja, ki jih izvaja komisija, so brezplačna);
- izdelala analizo elektronskega registra tveganj in opredelila tveganja, ki jih zavezanci v svojih načrtih integritete najpogosteje zaznavajo;
- pričela s posodobitvijo Akcijskega načrta uresničevanja Resolucije o preprečevanju korupcije v RS, ki je bil sprejet leta 2005 in nazadnje posodobljen leta 2009;
- obeležila mednarodni dan boja proti korupciji z okroglo mizo z naslovom »Premoženje občin – stičišče korupcijskih tveganj«;
- po zakonu zastopala Republiko Slovenijo v mednarodnih odborih, komisijah in evalvacijah Organizacije združenih narodov (OZN), Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), Skupine držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope, Evropske komisije, Mednarodne akademiji za boj proti korupciji (IACA).

V letu 2015:

- je veljavni proračun komisije znašal 1.425.456 evrov;
- je imela komisija (na dan 31. 12. 2015) zaposlenih 35 javnih uslužbencev in 3 funkcionarje;
- se je na komisiji zaposlilo 11 novih uslužbencev, zapustili pa so jo 4;
- je bilo skoraj 71 % zaposlenih uvrščenih med 24. in 42. plačni razred;
- je bila povprečna bruto plača predsednika komisije 3.815 evrov, leta 2010 pa 5.100 evrov.

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

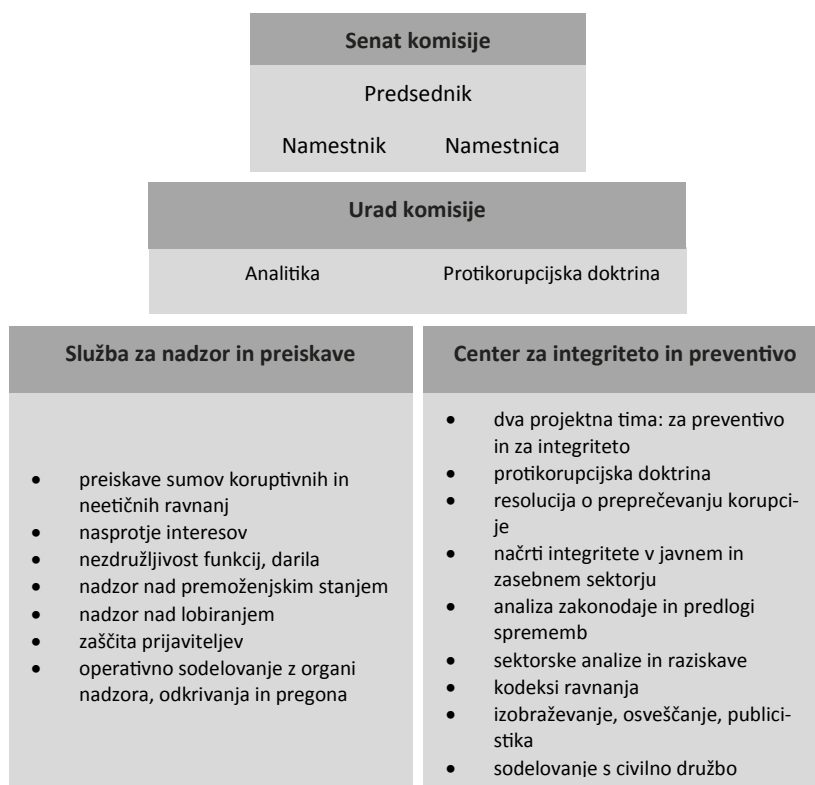

Komisija za preprečevanje korupcije

Komisija je samostojen in neodvisen državni organ, ki z namenom krepitev učinkovitega delovanja pravne države in preprečevanja njenega ogrožanja s koruptivnimi dejanji v okviru in na podlagi zakonov samostojno izvršuje pristojnosti ter opravlja naloge, določene v Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) ter drugih zakonih. Položaj samostojnega državnega organa je komisija pridobila že z uveljavitvijo Zakona o preprečevanju korupcije (ZPKor) januarja 2004, ki je bil v veljavi do junija 2010, ko je stopil v veljavo ZIntPK.

Samostojnost in neodvisnost komisije kot državnega organa se kaže v tem, da je pri svojem delu in odločanju vezana zgolj na ustavo in zakone. Težo njeni neodvisnosti in nepristranskosti daje tudi položaj samostojnega organa v sistemu državne ureditve, saj komisija pri svojem delu in odločitvah ni podrejena nobeni izmed treh vej oblasti, ampak je pri izvrševanju svojih pristojnosti z njimi v razmerju »zavor in ravnovesij«. ZIntPK je zato v nasprotju s prejšnjim zakonom (ZPKor) drugače uredil izbirni postopek, imenovanje komisije in njeno sestavo, določil organ nadzora nad njenim delom in poslovanjem ter vsebino poročanja komisije organu nadzora.

Po ZIntPK komisijo vodi in zastopa predsednik, ki organizira delo, sicer pa je komisija kolegijski organ s tremi člani (predsednika in dva namestnika predsednika), ki obravnavajo zadeve in o njih odločajo na rednih sejah. Predsednika komisije in njegova namestnika imenuje predsednik republike na predlog izbirne komisije, sestavljene iz petih članov, v katero po enega člana imenujejo Vlada RS, Državni zbor RS, neprofitne organizacije zasebnega sektorja s področja preprečevanja korupcije, Sodni svet in Uradniški svet. Z izbirnim postopkom in postopkom imenovanja članov komisije je zagotovljena neodvisnost komisije oziroma njenih članov.

Zakonodajalec je z ZIntPK nadgradil že z ZPKor uveljavljeni model preprečevanja korupcije in posvetil dodatno pozornost krepitvi integritete v javnem sektorju ter zagotavljanju transparentnosti njenega delovanja. S tem želi zagotoviti in krepiti zaupanje v institucije ter pravni red oziroma pravno državo. ZIntPK je natančneje opredelil preventivne in nadzorstvene naloge komisije ter razširil njene pristojnosti. Glavni namen, ki ga ima komisija pri uresničevanju svojih pristojnosti, je krepitev delovanja pravne države (prim. 1. člen ZIntPK).

Komisija uresničuje svoje pristojnosti:

- z omejevanjem in preprečevanjem korupcije ter nadzorom nad nezdružljivostjo funkcij z drugimi funkcijami in dejavnostmi skuša zagotoviti neodvisno in nepristransko izpolnjevanje ustavno in zakonsko določenih funkcij;
- z uresničevanjem resolucije, ki ureja preprečevanje korupcije, z oblikovanjem strokovnih mnenj in standardov dobre prakse ter z nudenjem pomoči pri izobraževanju, zagotavljanju ozaveščenosti in načrtovanju ter ocenjevanju integritete na vseh ravneh spodbuja in krepi sposobnost posameznikov in institucij, da prevzamejo odgovornost za razvoj integritete in s tem za preprečevanje ter odkrivanje korupcije;
- z nadzorom nad premoženjem in sprejemanjem daril funkcionarjem, preprečevanjem in odpravljanjem nasprotja interesov in koruptivnih ravnanj ter nadzorom nad lobiranjem spodbuja in krepi transparentnost v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij ter pri opravljanju javnih zadev;
- z določitvijo pogojev za opravljanje dejavnosti lobiranja pri delovanju javnega sektorja zagotovi transparentnost te dejavnosti na način, ki bo podpiral dobre prakse;
- z zaščito prijaviteljev koruptivnih ravnanj spodbuja in krepi odkrivanje, preprečevanje ter odpravljanje koruptivnih ravnanj;

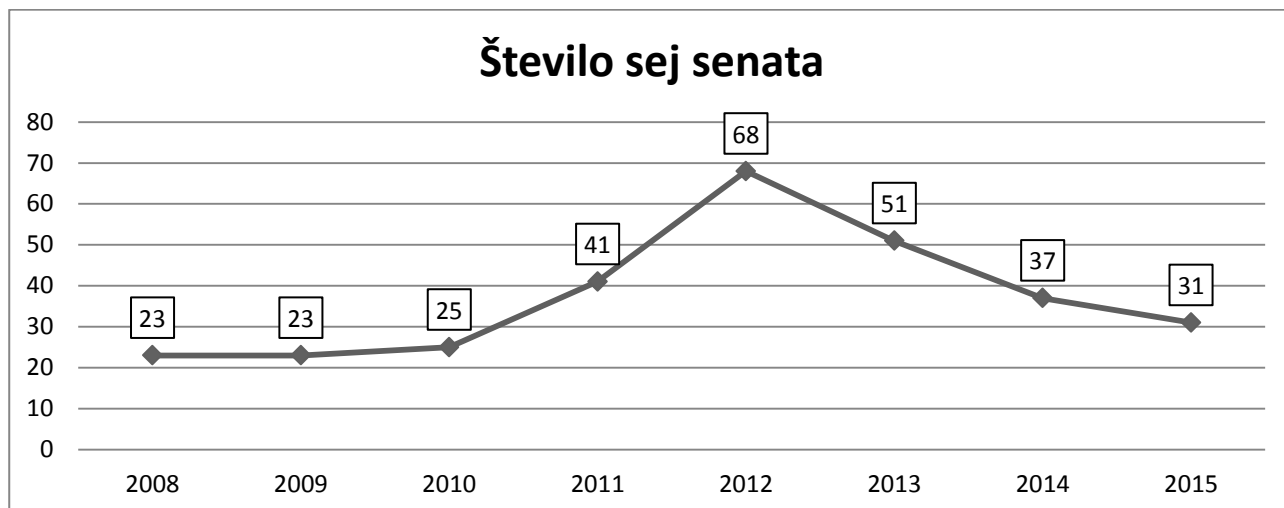
- z uresničevanjem mednarodnih obveznosti Republike Slovenije spodbuja, podpira in krepi sodelovanje ter strokovno pomoč pri preprečevanju in zatiranju korupcije na mednarodni ravni;
- s spodbujanjem in krepitvijo sodelovanja državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti, organizacij javnega sektorja, oseb z javnimi pooblastili, institucij civilne družbe, medijev ter pravnih in fizičnih oseb pri dvigu integritete v Republiki Sloveniji, preprečevanju korupcije in učinkovitem odzivu države na vse oblike koruptivnih ravnanj.

Senat

Senat komisije sestavljajo predsednik in dva namestnika.

V letu 2015 je bilo skupno sklicanih in izvedenih 31 sej senata, od tega 29 rednih in 3 dopisne. Senat je na sejah obravnaval predvsem zaključne ugotovitve o posamičnih oziroma konkretnih zadevah, načrt dela, uradne zaznamke, načelno mnenje, poročila o opravljenem rednem nadzoru premoženjskega stanja ter predloge rednih obdobjih nadzorov s področja premoženjskega stanja, predloge za obnovo postopkov, obdobja poročila o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov, pobude za uvedbo postopkov po uradni dolžnosti, opravil razgovor z vabljeno osebo ter sprejemal odločitve, vezane na vpis oziroma izbris iz registra lobistov, na dovoljenja o opravljanju pridobitne dejavnosti, dovoljenje za sklenitev pogodbe brez protikorupcijske klavzule, podelitev pooblastil po predpisih o splošnem upravnem postopku in druge zadeve, vezane na notranje delovanje komisije.

Spremembe in dopolnitve ZIntPK

Izvajanje določb ZIntPK je v praksi pokazalo na njegovo nedorečenost in pomanjkljivosti, ki so se odrazile tudi v odločitvah sodišč in terjajo tvoren pristop k njihovi odpravi.

V Programu ukrepov Vlade Republike Slovenije za preprečevanje korupcije 2015 – 2016, ki ga je vlada sprejela 8. januarja 2015, je bil med predvidene ukrepe proti korupciji uvrščen tudi ukrep »Priprava osnutka sprememb in dopolnitev Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK)«. Kot nosilec izvedbe tega ukrepa je bilo določeno Ministrstvo za javno upravo v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje, Ministrstvom za notranje zadeve in komisijo. Cilj navedenega ukrepa je priprava osnutka sprememb in dopolnitev ZIntPK, s katerimi se bodo odpravile nedorečene in pomanjkljive rešitve v veljavnem zakonskem besedilu, ki so se odrazile tekom njegovega izvajanja v praksi.

Komisija aktivno sodeluje pri pripravi osnutka sprememb in dopolnitev ZIntPK. Pri tem se zavzema predvsem za ohranitev svoje neodvisnosti in samostojnosti, v vlogi nadzornega organa pa predvsem za učinkovito izvrševanje protikorupcijske zakonodaje.

URAD KOMISIJE

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

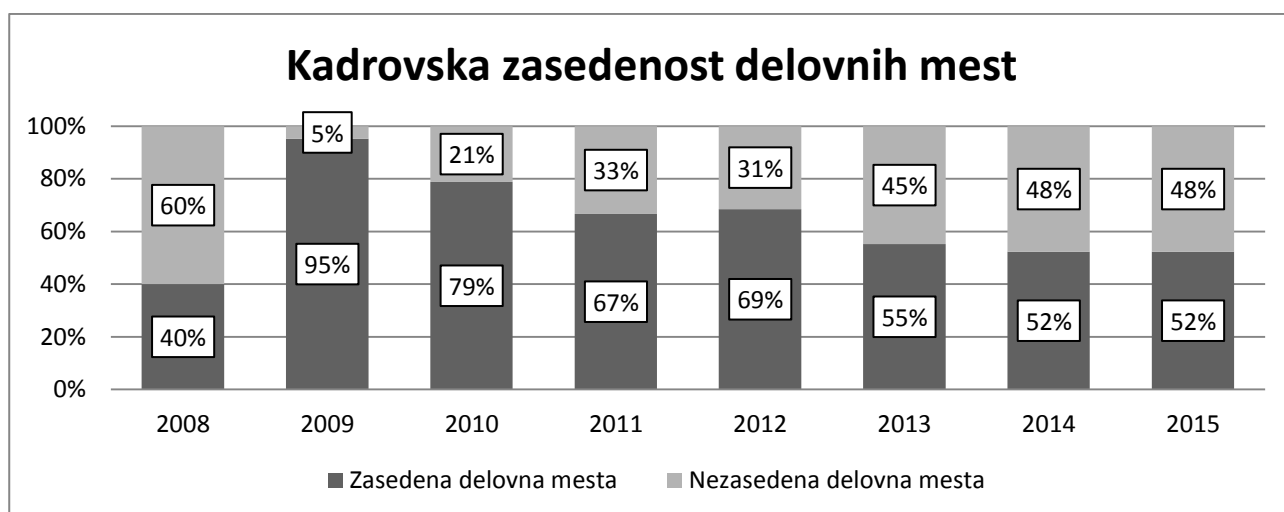
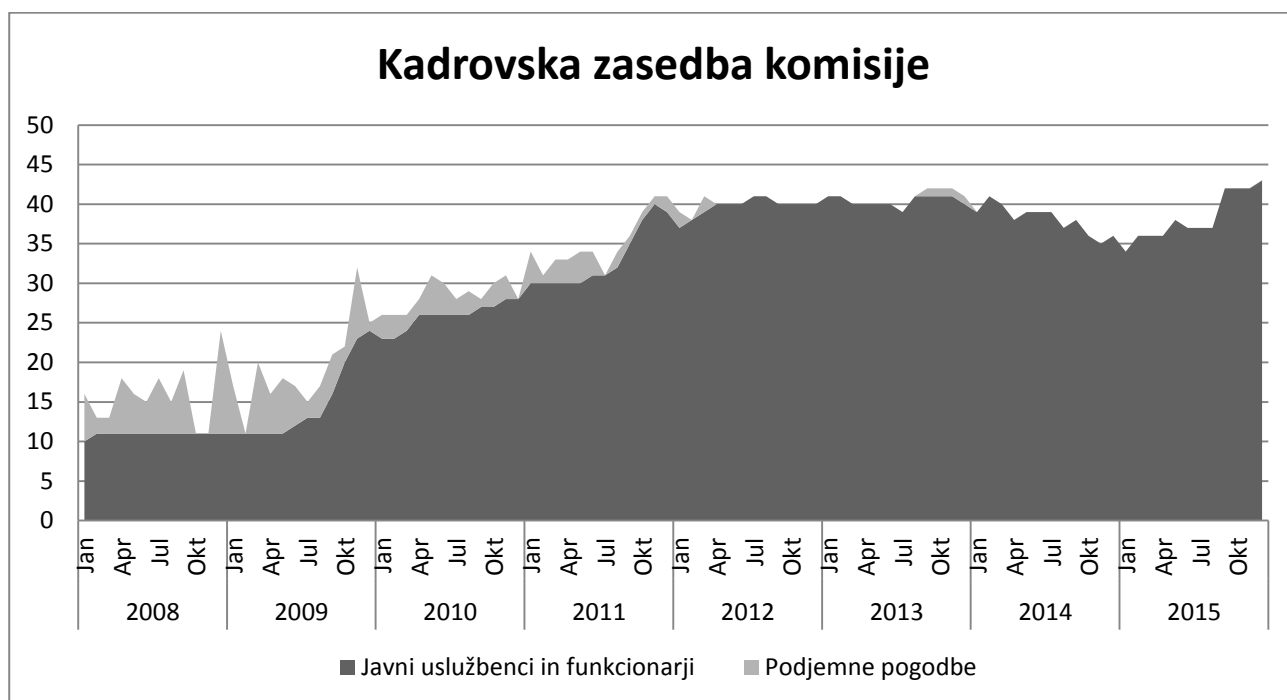
REPUBLIKA SLOVENIJA

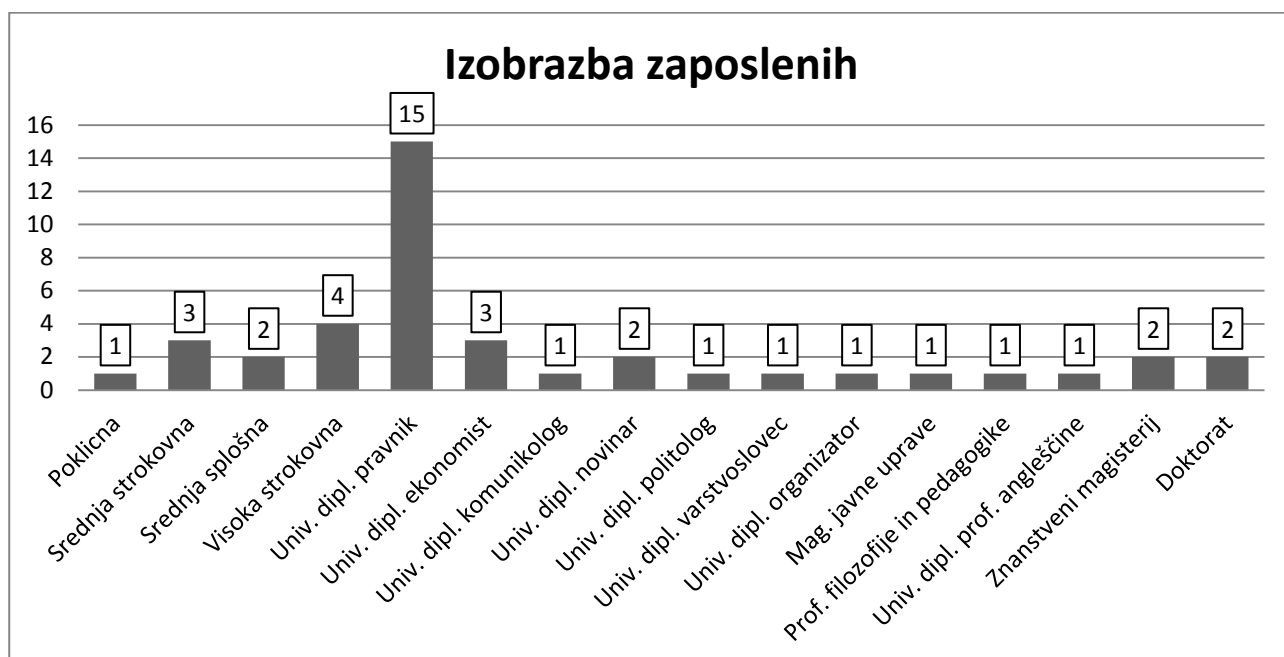
Pravne, kadrovske in finančne zadeve

Na dan 31. 12. 2015 je bilo na komisiji zaposlenih 35 javnih uslužbencev za nedoločen čas, 3 javne uslužbenke za določen čas (od tega 1 kabinetna zaposlitev in 2 nadomestni zaposlitvi za čas trajanja odsotnosti javnih uslužbenk, ki sta na materinskem oziroma starševskem dopustu) in 3 funkcionarji (senat komisije).

Zaposlovanje

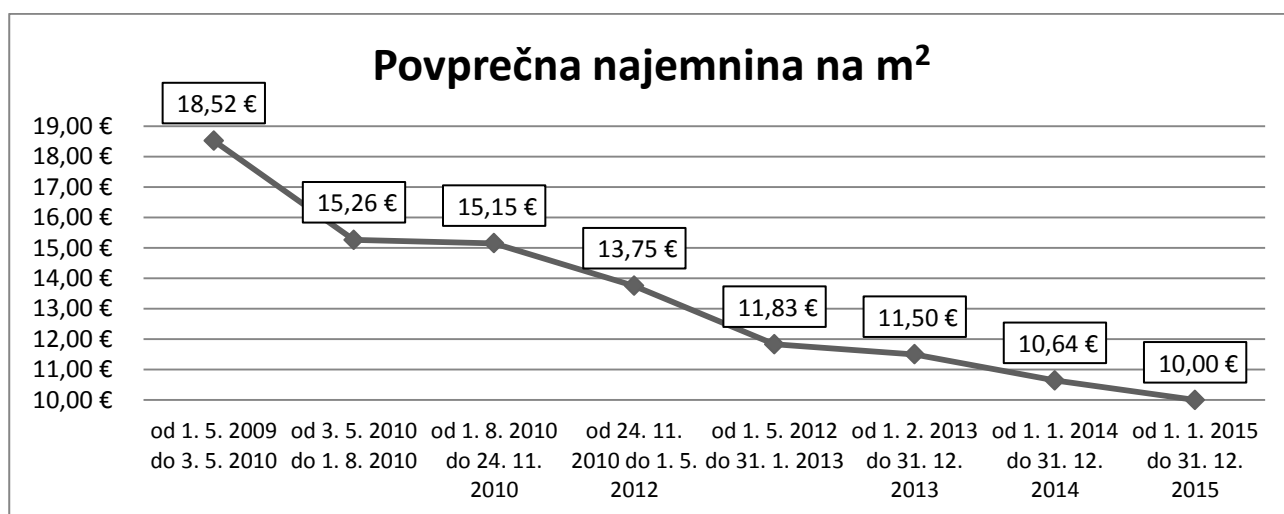
V letu 2015 se je na komisiji, na podlagi končanih natečajev iz leta 2014 ter natečajev izvedenih v letu 2015, zaposlilo 11 novih uslužbencev (9 za nedoločen čas ter 2 za določen čas, za čas trajanja odsotnosti javnih uslužbenk, ki sta na materinskem oziroma starševskem dopustu), 1 zaposlitev pa je bila že v začetku leta 2016. Komisijo so zapustili 4 uslužbenci. Večino uslužbencev, ki so s komisije odšli v letih 2014 in 2015, smo že uspeli nadomestiti, zaposlene, ki so odšli v zadnjih mesecih leta 2015, pa bomo nadomestili v letu 2016.

Najem poslovnih prostorov

Komisiji je v letu 2015 z usklajevanji z najemodajalcem uspelo še dodatno znižati stroške najemnine poslovnih prostorov, ki sedaj znaša 12.592,33 evrov mesečno (prvotna mesečna najemnina iz leta 2009 je znašala 28.083 evrov), kar pomeni, da je sedaj strošek najemnine nižji za dobrih 54 % glede na leto 2009.

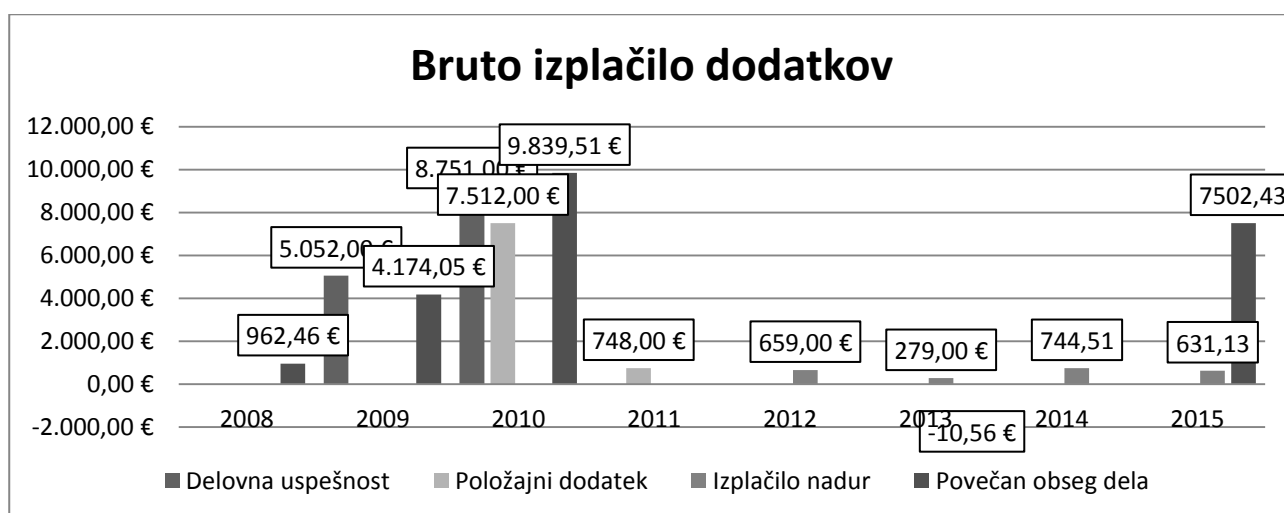
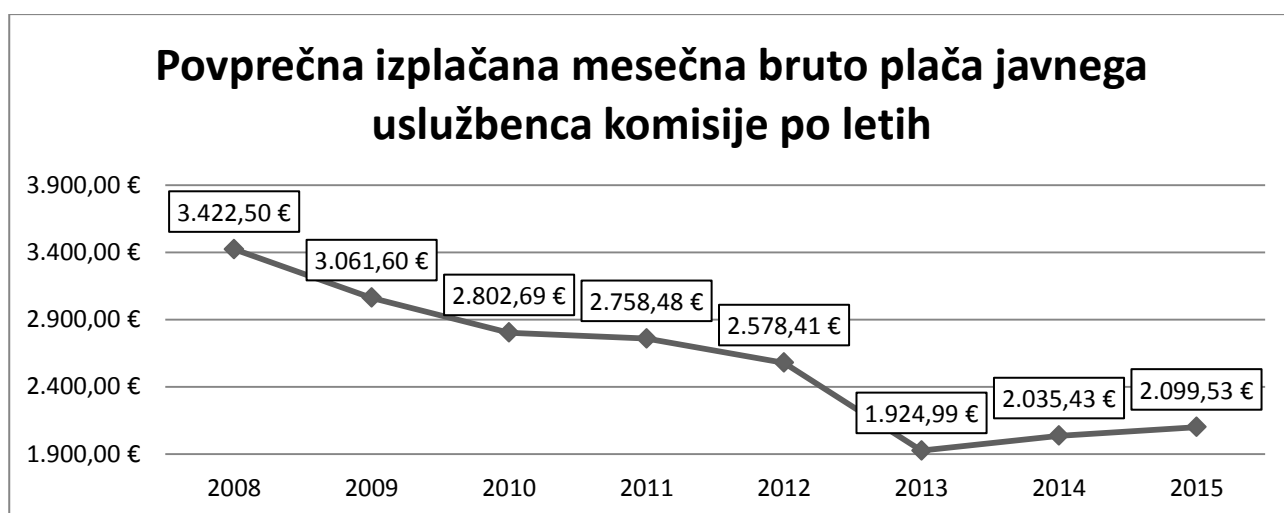
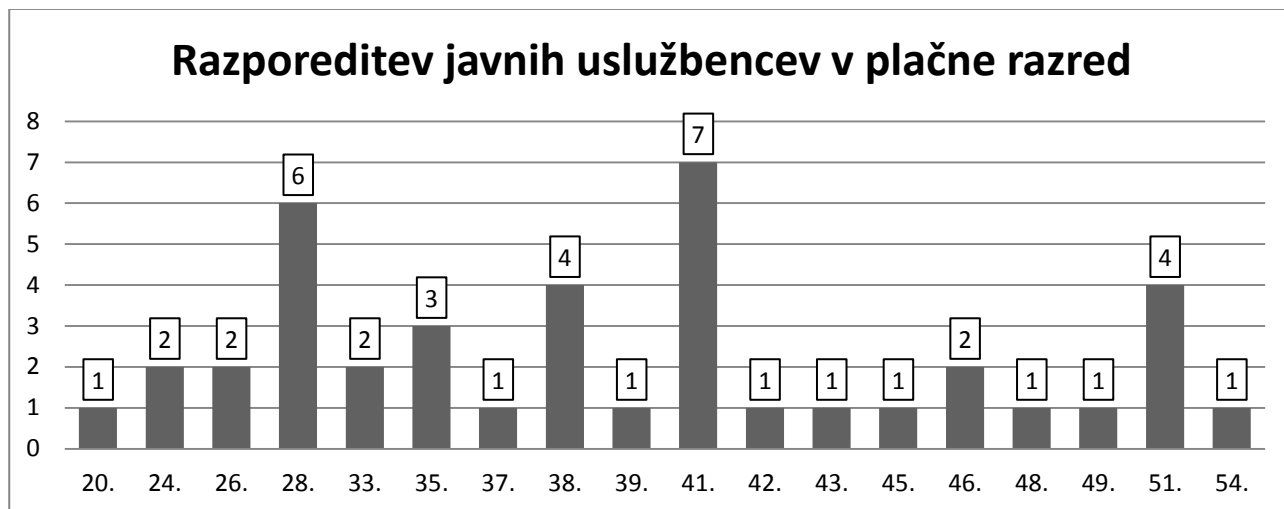
Službena vozila

Na dan 31.12.2015 je komisija imela tri službena vozila:

- VOLKSWAGEN PASSAT 2.0; datum prve registracije 8.7.2008, datum registracije komisije 7.2.2011
- RENAULT LAGUNA 1.9; datum prve registracije 8.12.2004, datum registracije komisije 5.10.2011
- RENAULT MEGAN 1.6; datum prve registracije 7.8.2002, datum registracije komisije 6.2.2012.

Plače zaposlenih

Funkcionarji komisije so med vsemi neodvisnimi državnimi in nadzornimi organi uvrščeni v najnižje plačne razrede (njihove plače so tudi do 30 % nižje – tudi v primerjavi s funkcionarji komisije v predpreteklem mandatu), skoraj 71 % zaposlenih na komisiji je uvrščenih med 24. in 42. plačni razred.

Poraba proračunskih sredstev

V letu 2015 je komisija kot proračunski uporabnik realizirala porabo državnih proračunskih sredstev na proračunskih postavkah v skupni višini 1.416.692 evrov, od tega:

- integralna sredstva: 1.415.862 evrov in
- donacija VB: 830 evrov.

Pregled porabe integralnih sredstev po proračunskih postavkah:

PP	Naziv PP	Znesek v EUR	% porabe
5432	Plače	1.086.378	76,73
5435	Materialni stroški	315.730	22,30
5438	Investicije	13.754	0,97
	Skupaj 2015	1.415.862	100,00

Sprejeti proračun komisije za preprečevanje korupcije za leto 2015 je znašal 1.626.500 evrov, od tega integralna sredstva 1.626.500 evrov.

Rebalans proračuna za leto 2015 je znašal 1.604.272 evrov, od tega integralna sredstva 1.604.272 evrov.

Veljavni proračun za leto 2015 je znašal 1.425.456 evrov, od tega:

- integralna sredstva: 1.418.872 evrov;
- odškodnine: 1.491 evrov;
- donacija – VB: 1.000 evrov;
- donacija – raziskava poslovnega okolja 2012: 104 evrov;
- EACT (sredstva EU): 3.989 evrov.

Obrazložitev po posameznih proračunskih postavkah:

PP 5432 – plače

Proračunska postavka 5432 je bila namenjena za načrtovanje proračunskih sredstev za stroške dela. Vsi uslužbenci in funkcionarji so izvajali aktivnosti, povezane z zadolžitvami proračunskega uporabnika. 1. 1. 2015 je bilo na komisiji redno zaposlenih 31 javnih uslužbencev in 3 funkcionarji, 31. 12. 2015 pa je bilo redno zaposlenih 38 javnih uslužbencev (od tega 1 kabinetna zaposlitev ter 2 nadomestni zaposlitvi za čas trajanja odsotnosti javnih uslužbenk, ki sta na materinskem oziroma starševskem dopustu) in 3 funkcionarji.

Največji delež proračuna za leto 2015 (76,73 %) je predstavljalo izplačilo plač za zaposlene, in sicer 1.086.378 evrov.

PP 5435 – materialni stroški

Proračunska postavka je bila namenjena za načrtovanje izdatkov za blago in storitve. Vsi realizirani materialni stroški so neposredno povezani z izvršenimi nalogami proračunskega uporabnika. Znotraj materialnih stroškov največji delež, kar 51,54 % (162.725 evrov), predstavlja najem poslovnih, parkirnih in arhivskih prostorov.

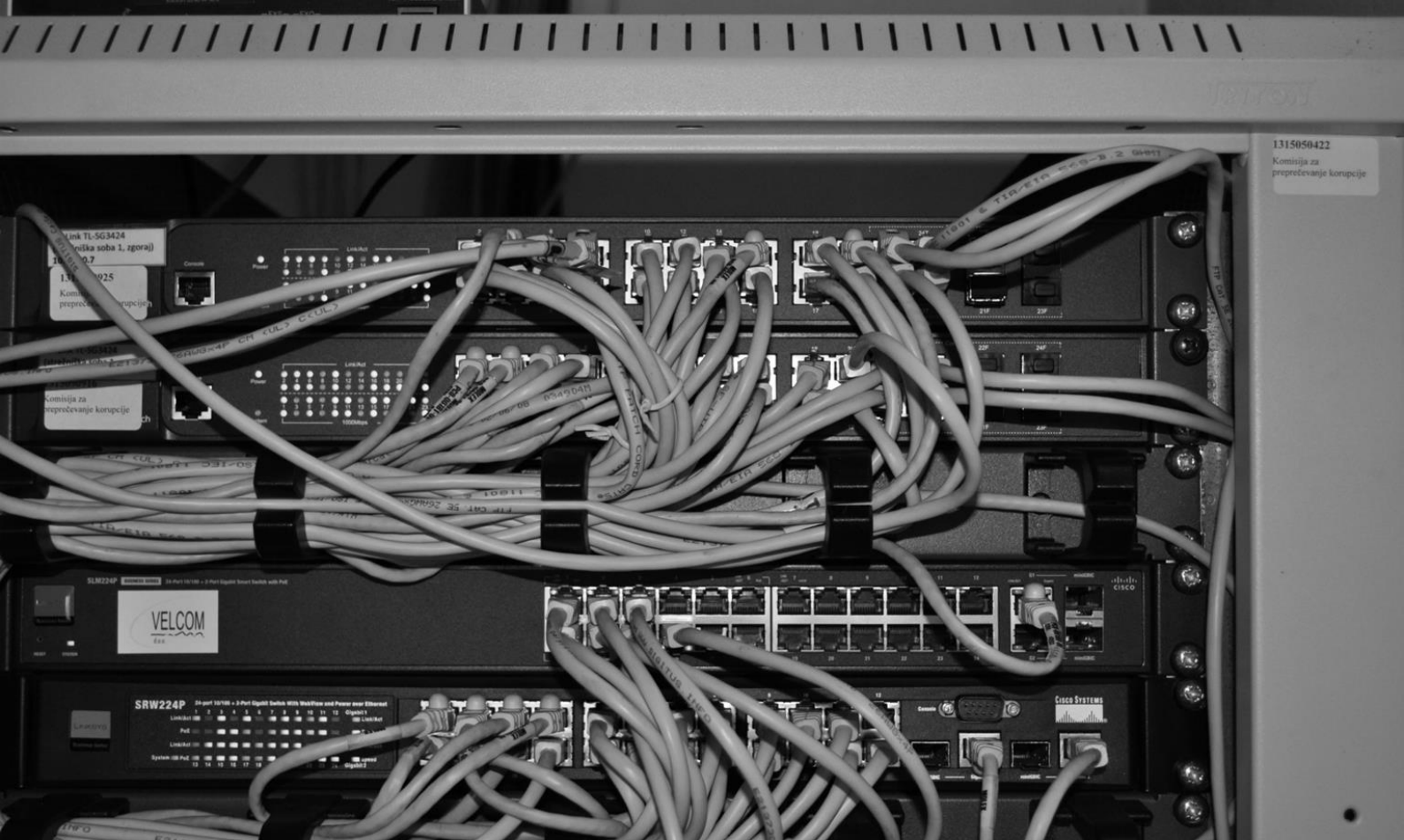
PP 5438 – investicije in investicijsko vzdrževanje

Na proračunski postavki za investicije in investicijsko vzdrževanje je komisija realizirala sredstva pretežno za nakup strojne računalniške opreme, nakup strežnikov in diskovnih sistemov, nakup aktivne mreže in komunikacijske opreme, nakup licenčne programske ter telekomunikacijske opreme, kar predstavlja 68,79 % (9.462 evrov) vseh investicijskih odhodkov. Preostanek sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje v višini 4.292 evrov (31,21 %) je komisija porabila za nakup pisarniškega pohištva, in sicer ognjevarnih arhivskih omar, ki so nujno potrebne za ustrezno arhiviranje občutljive dokumentacije, s katero razpolaga komisija.

Izredna notranja revizija porabe materialno–finančnih sredstev komisije in inšpekcijski nadzor Inšpektorata RS za delo

V letu 2015 je bila na podlagi sklepa predsednika komisije izvedena izredna revizija na področju porabe materialno–finančnih sredstev, v obdobju od 1. 4. 2014 do 31. 12. 2014 s strani Skupne notranje revizijske službe Generalnega sekretariata Vlade RS. Po opravljeni reviziji je bilo dne 4. 5. 2015, podano Končno revizijsko poročilo izredne notranje revizije št. 06002-1/2015/6 ter Dodatek k revizijskemu poročilu št. 06002-1/2015/14 z dne 19.10.2015, v katerem je bila komisija opozorjena na določene nepravilnosti, hkrati pa je bilo dano priporočilo za odpravo teh pomanjkljivosti, ki so se nanašale predvsem na dopolnitev nekaterih internih aktov za področje finančnega in dokumentarnega poslovanja komisije. Komisija je k odpravi nepravilnosti ter dopolnitvi internih aktov pristopila nemudoma ter priporočila oziroma ukrepe na podlagi priporočil v večini že izvedla.

V letu 2015 je bil na komisiji opravljen inšpekcijski nadzor s strani Inšpektorata Republike Slovenije za delo, ki je odredil ukrep, katerega je komisija izvršila že tekom izvajanja nadzora.

Področje za analitiko in informacijsko varnost

Namen Področja za analitiko in informacijsko varnost je zagotavljati informatizacijo dela komisije, nuditi podporo pri statističnih in drugih obdelavah ter analizah podatkov, skrbeti za varovanje informacijsko-komunikacijske opreme, komunikacij in podatkov komisije.

Na področju analitike in informacijske varnosti sta zaposlena dva uslužbenca (eden od leta 2010, drugi od leta 2014).

Na področju analitike in informacijske varnosti smo v okviru komisije v letu 2015:

- nadaljevali z razvojem internih aplikacij in spletnih aplikacij za zunanje uporabnike;
- v nadaljnji razvoj in administracijo prevzeli aplikacijo Supervisor in jo posodobili;
- na novo sprogramirali del interne aplikacije Corruptio, predvsem v delu, ki se nanaša na spletne obrazce, ki so v pomoč zavezancem komisije;
- vzpostavili centralni sistem za varnostno arhiviranje podatkov;
- izdelali sistem e-poročanja in analitike prijav o lobističnih stikih;
- vzdrževali in dopolnjevali interno aplikacijo Corruptio;
- izdelali aplikacijo za anonimne interne prijave;
- vzdrževali spletno mesto www.kpk-rs.si in načrtovala njegovo prenovu;
- pripravljali podatkovne poizvedbe in statistike za notranje in zunanje uporabnike - po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ);
- izvajali predstavitve internih aplikacij komisije in aplikacije Supervisor v okviru mednarodnega sodelovanja - za tuje predstavnike, preko Mednarodnega centra za promocijo podjetij (ICPE) in na mednarodnih dogodkih v tujini.

Z namenom zmanjševanja stroškov, v delo komisije v čim večji meri uvajamo odprtokodne in brezplačne aplikacije; zavezani smo k uporabi odprtih standardov. Kljub zasledovanju odprte kode smo v letu 2015 sklenili vzdrževalno pogodbo za enega od strežnikov licenčne programske opreme za sistem optične prepoznavne znakov v dokumentih. Za sklenitev pogodbe smo se odločili, ker zajema tudi vse nadgradnje oziroma novosti omenjene programske opreme znotraj obdobja treh let.

Komisija pri svojem delu zbira številne (tudi osebne) podatke in vzpostavlja različne, z zakonom določene evidence, za njeno učinkovito delo pa je nujna visoka stopnja informatizacije pri njihovem zbiranju in obdelavi. V letu 2015 se je nadaljeval poudarek na vpeljavi analitične podpore uslužbencem komisije in nadaljnji informatizaciji dela. Zlasti smo se posvetili tehničnim rešitvam za zagotavljanje večje kvalitete podatkov in nadzora nad zavezanci, predvsem tistimi, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Dokončana je bila aplikacija ter obrazci za podporo na področju lobiranja.

Spletni obrazci in aplikacija Corruptio

V letu 2015 je bila zasnovana aplikacija preko katere bodo zavezanci s področja lobiranja z uporabo spletnih obrazcev poročali komisiji. Elektronska oblika obrazca je v večjem delu že izvedena, vendar še ni v fazi uporabe.

V notranjo aplikacijo Corruptio je bil dodan modul za iskanje kršiteljev rokov pri poročanju o premoženjskem stanju, ki omogoča pregled nad tem, kateri zavezanci niso oddali obrazcev, pa bi jih morali, ali pa so jih oddali prepozno.

V aplikacijo je bila dodana tudi dnevna statistika aktivnih zavezancev po tipih funkcije, ki nam lahko npr. pove koliko je v določenem trenutku zavezancev – oseb, ki so odgovorne za javna naročila.

Posodobili smo tudi del aplikacije, ki se nanaša na poizvedovanje o lastništvu delnic zavezanca z uporabo spletnih storitev, ki jih ponuja Centralno klirinška depotna družba (KDD). Poizvedba je možna pri vsaki obravnavani osebi in hkrati prikaže število in ime delnice, ki jo ima zavezanec.

V modulu aplikacije Corruptio - obrazec za prejeta darila - so bile izvedene manjše spremembe. Dodana je bila rubrika »datum prejema darila«, da bodo prejeta darila lahko časovno razvrščena bolj zanesljivo oziroma da se bodo pojavila v pravem zaporedju.

Poleg navedenega je bilo v letu 2015 izvedenih še več manjših dopolnitev in izboljšav notranjih aplikacij.

Načrti

Komisija se pri svojem delovanju na področju analitike in informacijske varnosti srečuje s klasičnimi težavami, kot sta pomanjkanje finančnih sredstev za nakup dodatne informacijsko-komunikacijske opreme in kadrovska podhranjenost, kljub temu pa se v danih razmerah trudimo storiti čim več in razpoložljive vire čim bolj učinkovito uporabiti. V bodoče načrtujemo naslednje aktivnosti:

- izdelava naprednega iskalnika po internih dokumentih komisije;
- razvoj dodatnih orodij za nadzor in zagotavljanje kvalitete podatkov v podatkovnih zbirkah komisije;
- vzpostavitev sistema za zagotavljanje visoke razpoložljivosti informacijskega sistema komisije;
- razširitev in nadgradnja obstoječih internih aplikacij komisije;
- vključitev dodatnih zbirk podatkov v aplikacijo Supervisor (npr. podatki o e-Računih).

Aplikacija Supervizor

V letu 2015 je bilo na spletni aplikaciji za pregled podatkov o finančnih transakcijah javnega sektorja Supervizor izvedenih več sprememb in dopolnitev.

V začetku leta smo v aplikacijo vključili podatke o transakcijah družb v 100 odstotni lasti države, kar je omogočila novela ZDIJZ. V marcu smo v aplikaciji objavili tudi transakcije fizičnih oseb, ki so za namen podjemnih in avtorskih pogodb iz javnega sektorja prejele več kot 200.000 evrov. Kasneje smo mejo za prikaz podatkov v dogovoru z Informacijskim pooblaščencom znižali na 150.000 evrov. Objava teh podatkov je naletela na širok odmev v družbi in sprožila pozitivne spremembe na področju pravil izplačevanja honorarjev.

V drugi polovici leta smo od zunanjega izvajalca prevzeli upravljanje in nadaljnji razvoj aplikacije Supervizor. Aplikacijo smo preselili v oblak javne uprave, na lokacijo Ministrstva za javno upravo (MJU).

V zvezi z razvojem aplikacije smo izvedli veliko nadgradenj na področju avtomatizacije uvoznih skript. Vsi podatki, razen letnih poročil, se posodablajo avtomatsko ob določenih urah ali pa so avtomatizirani, a jih vseeno zaganjamo ročno - uvoz podatkov o davčnih dolžnikih in uvoz podatkov o transakcijah v davčne oaze, ki jih objavlja Urad RS za preprečevanje pranja denarja (UPPD). Tako je bilo na novo napisanih ali posodobljenih veliko uvoznih skript za uvoz podatkov: UPPD, Finančna uprava RS (FURS), eNaročanje in Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Podatke o davčnih dolžnikih in nepredlagateljih davčnih obračunov, ki jih objavlja Finančna uprava RS po novem pridobivamo v XML obliki. Podatki AJPES o poslovnih subjektih (E-Poslovni register Slovenije) se posodablajo dnevno.

V letu 2015 smo pričeli z aktivnostmi za pridobitev dostopa do nove zbirke podatkov – zbirke e-računov, ki bo omogočila še dodaten vpogled v poslovanje javnega sektorja. Z Upravo RS za javna plačila smo se konec leta 2015 dogovorili o posredovanju podatkov. Sporazum je bil sklenjen v začetku leta 2016 in je v tem delu stopil v veljavo maja 2016.

Poleg zgoraj navedenih aktivnosti smo izvedli tudi več manjših popravkov. Iz zbirke so bili odstranjeni podvojeni zapisi, v dnevne podatke o transakcijah smo uspeli v dogovoru z Upravo RS za javna plačila (UJP) vključiti podatke o podjetjih v 100 odstotni državni lasti (pred tem so se uvažali ročno enkrat mesečno), izvedeni so bili popravki v konfiguraciji spletnega strežnika in podobno.

Seznam podatkovnih baz, ki jih je Supervizor uporabljal ob koncu leta 2015

Supervizor za prikaz podatkov uporablja bazo finančnih transakcij UJP, podatke o knjižbah iz sistema MFERAC, podatke iz Poslovnega registra Slovenije, Registra transakcijskih računov in Javne objave letnih poročil, ki jih zagotavlja AJPES, podatke iz delniških knjig KDD, podatke o javnih naročilih iz Portala javnih naročil, podatke o davčnih dolžnikih ter nepredlagateljih davčnih obračunov in o nakazilih v davčno ugodna okolja. Podatki se osvežujejo dnevno oziroma takoj, ko so na voljo.

Načrtovane razširitve

Za leto 2016 načrtujemo razširitev aplikacije tako, da bo prikazovala tudi podatke o e-računih, ki jih subjekti javnega sektorja prejemajo v plačilo.

Prav tako načrtujemo, da bomo strojno infrastrukturo, na kateri se izvaja aplikacija Supervizor, podvojili z namenom razdelitve obremenitve in zagotavljanja stalne dosegljivosti. Zaradi razširitve s podatki e-računi

bomo dodali dva nova podatkovna strežnika, v katerih bomo hranili te podatke, hkrati pa bomo dodali še strežnik za centralizirano beleženje posegov v zbirke podatkov in strežnik za razvojno okolje.

Odnosi z javnostmi

Podobo komisije v javnosti v letu 2015 so zaznamovali preventivni dogodki, kot sta mednarodni dan boja proti korupciji in protikorupcijski filmski festival, s čimer je komisija poskušala doseči pozitivne objave v medijih s skupnim namenom izobraževanja in osveščanja, kar predstavlja eno najbolj učinkovitih orodij v boju proti korupciji.

Na javno podobo komisije so vplivali tudi dogodki povezani s Supervizorjem, zlasti v delu vezanem na avtorske in podjemne pogodbe, na podlagi katerih so bila izvedena plačila iz javnih sredstev in nesoglasja v senatu, ki so bila sprejeta precej negativno.

Služba za odnose z javnostmi pri obveščanju javnosti o delu komisije ohranja že vzpostavljen način komunikacije z mediji kot glavnim komunikacijskim kanalom. Pri komuniciranju z javnostmi postavlja interese učinkovitih in uspešnih postopkov preprečevanja ter sankcioniranja koruptivnih in drugih nezakonitih ali neetičnih ravnanj pred interese same institucije ter njene podobe v javnosti.

Komisija svoj ugled v javnosti gradi predvsem na sprejetih odločitvah. Glede na to, da neposrednih pravnih posledic za osebe, na katere se odločitve nanašajo, ni, se lahko komisija zanaša le na moč argumenta, ki naj bi prepričal javnost in predvsem odločevalce, da lahko po lastni presoji sprejmejo ukrepe v svoji pristojnos-

ti. Pri zadevah, kjer je komisija s svojimi zakonskimi pristojnostmi omejena in na določene kršitve ne more opozoriti z nobenimi drugimi instituti kot z mnenjem, skuša komisija preko komuniciranja z mediji opozoriti na sporne prakse, dejanja in druge aktivnosti, ki so povezane s koruptivnimi in drugimi nezakonitimi ali neetičnimi ravnanji in tako spodbuditi pristojne organe nadzora k ukrepanju.

Dogodki, ki so zaznamovali medijske objave o komisiji:

- posodobitev aplikacije Supervizor in izplačilo avtorskih honorarjev fizičnim osebam;
- prenos aplikacije Supervizor na strežnik pri Ministrstvu za javno upravo;
- nadaljevanje postopkov v primeru poročila komisije o premoženjskem stanju predsednikov parlamentarnih strank, ki so hkrati funkcionarji, in sodni postopki, povezani s tem;
- nadaljevanje postopka glede imenovanja generalnega direktorja Vrhovnega državnega tožilstva RS in sodni postopki, povezani s tem;
- postopek izbire kandidatke RS za evropsko komisarko in sodni postopki, povezani s tem;
- notranja nesoglasja na komisiji in odhodi uslužbencev;
- preverjanje premoženjskega stanja zavezancev.

Statistika novinarskih vprašanj

Zanimanje javnosti za delo komisije je bilo tudi v letu 2015 veliko, skupaj je bilo na komisijo naslovljenih več kot 600 novinarskih vprašanj. Največji del aktivnosti s področja odnosov z javnostmi tako še vedno predstavljajo odnosi z mediji oziroma priprava odgovorov na novinarska vprašanja.

Poleg zagotavljanja odgovorov na novinarska vprašanja je komisija v minulem letu z mediji oziroma javnostmi komunicirala še z/s:

- novinarskimi konferencami;
- izjavami za javnost;
- sporočili za javnost;
- sodelovanjem predstavnikov komisije v radijskih in televizijskih oddajah ter v intervjujih;
- vsebinami na spletni strani;
- dogodki;
- in drugimi aktivnostmi, pri čemer smo sprotne komunikacijske aktivnosti proaktivno prilagajali aktualnim potrebam.

Praksa komuniciranja

Za potrebe komuniciranja z javnostmi je bil v letu 2014 vzpostavljen elektronski predal pr.korupcija@kpk-rs.si, ki omogoča, da se vsa novinarska vprašanja zbirajo in da se nanje odgovarja z enega mesta. Na večino vprašanj medijev skušamo odgovoriti čim hitreje, običajno še isti dan oziroma v prvi polovici zakonskega roka (sedem delovnih dni po Zakonu o medijih). Na novinarska vprašanja zaradi sledljivosti dela in točnosti informacij praviloma odgovarjamo pisno, čeprav se poleg te uveljavljene prakse pojavljajo tudi neposredna, telefonska medijska poizvedovanja (v smislu napotitev na dokumente, posamezna področja na spletni strani, usmeritev, vprašanj glede pristojnosti in drugih napotkov).

Na področju odnosov z javnostmi sta bili v letu 2015 zaposleni dve uslužbenki, ki ne delujeta samo na tem področju v ožjem pomenu besede, ampak se aktivno vključujeta tudi v delo na preventivi in integriteti, predvsem pri organizaciji in promociji dogodkov.

Novinarska vprašanja v letu 2015

Najpogostejša vprašanja po področjih dela

- preverba posameznih prijav in postopkov z različnih vsebinskih področij (55 %);
- delo komisije, komentarji in odzivi na aktualno dogajanje (26 %);
- ostalo (vprašanja s področja nadzora nad premoženjskim stanjem, omejitve poslovanja, nasprotje interesov, lobiranje in drugo – 19 %).

Od aprila 2011 komisija izdaja elektronsko publikacijo KPK Vestnik. To prakso komisija ohranja tudi pod novim senatom, tako je KPK Vestnik leta 2015 izšel trikrat. Decembra 2015 je publikacijo prejelo 878 naslovnikov. Informativni bilten predstavlja pomemben element ozaveščanja javnosti o zadevah iz pristojnosti komisije in dodaten korak k večji transparentnosti dela komisije.

Prenova spletne strani

Zaradi omejenih finančnih sredstev je projekt prenove spletne strani preložen, a ima komisija v načrtu v prihodnjih letih sprejeti strategijo njene prenove. Obstoječa spletna stran komisije vsebuje ogromno količino informacij za različne javnosti, zavezance, prijavitelje, splošno javnost in novinarje. S prenovo želimo te informacije sistematično urediti, da bi bilo naše spletno mesto bolj prijazno uporabnikom, bolj sodobno in pregledno, tudi bolj interaktivno.

Obiska našega spletnega mesta ne beležimo več. Razlog je Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1), ki je začel veljati v začetku leta 2013 in ki je prinesel nova pravila glede uporabe piškotkov.

Informacije javnega značaja

Dostop do informacij javnega značaja je z ustavo določena pravica vsakogar do informacij javnega značaja. Ustava RS v 39. členu določa, da ima vsakdo pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon. Ta ustavna določba je konkretizirana v določbah ZDIJZ. Navedeni zakon pomembno prispeva k transparentnosti dela njegovih zavezancev, saj se na državljane prelaga del dolžnosti nadzora nad delom organov in hkrati daje na voljo kar nekaj pravnih sredstev za zagotovitev pravice izvedeti informacijo javnega značaja.

Informacija javnega značaja je informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

Dostop do informacije javnega značaja ni brez omejitev. Zakon o dostopu do informacij javnega značaja v 6. členu navaja dvanajst primerov, v katerih lahko organ prosilcu zavrne zahtevo zaradi posebne narave podatka, ki ga prosilec želi (če prosilec na primer zahteva podatek, ki je na podlagi zakona, ki ureja tajne podatke, opredeljen kot tajen, če prosilec zahteva osebni podatek, katerega posredovanje bi pomenilo kršitev predpisov o varstvu osebnih podatkov ali če bi razkritje podatka škodovalo izvajanju sodnega ali upravnega postopka...).

V letu 2015 je komisija odločala o skupno 62 zahtevah za dostop do informacij javnega značaja. Od tega je bilo v celoti ugodeno 19-im zahtevam, 29-im v celoti zavrnenih, v 14-ih primerih pa je bil omogočen delni dostop. Najpogosteje je komisija delno ugodila oziroma delno zavrnila zahtevo iz razloga varovanja osebnih podatkov, v enem primeru pa ni razpolagala z informacijo. Od skupno 6 vloženih pritožb na Informacijskega pooblaščenca je bilo v celoti ugodeno 2 pritožbama, 2 delno, 2 pa sta bili v celoti zavrneni.

Mednarodna dejavnost komisije

Mednarodno sodelovanje ima pomembno vlogo na področju boja proti korupciji, saj so oblike korupcije v širših regijah v Evropi podobne, orodja preprečevanja in zatiranja korupcije pa povsod v Evropi večinoma še v razvoju. Mednarodna izmenjava izkušenj in dobrih praks med različnimi akterji lahko tako znatno pripomore k hitrejšemu oblikovanju učinkovitih orodij preprečevanja ter zatiranja korupcije in s tem k omejitvi pojava korupcije v Evropi.

Kot že v prejšnjih letih, je komisija zaradi omejenih proračunskih sredstev tudi v letu 2015 večino službenih poti v tujino in s tem mednarodnega sodelovanja izvedla v primerih, ko je stroške udeležbe kril organizator dogodka. Obenem je v letu 2015 komisija z minimalnimi stroški gostila nekaj tujih delegacij, ki so zaprosile za izobraževanje, posvet, predstavitev orodij komisije in podobno.

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

Ocenjevalni mehanizem: spremljanje izvajanja Konvencije OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju in priporočil delovne skupine OECD na to temo.

Slovenija ocenjevalka

Komisija predstavlja Republiko Slovenijo v delovni skupini OECD zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (OECD Working Group on Bribery, dalje: WGB), v okviru katere potekajo četrtletna zasedanja. Kot ostale članice, tudi Slovenija v okviru delovanja v tej delovni skupini prevzema vlogo ocenjevalke drugih držav pri izpolnjevanju določb zgoraj omenjene OECD konvencije in njenih priporočil.

Republika Slovenija skupaj z Združenimi državami Amerike ocenjuje Rusko federacijo. Slednja je morala na OECD zasedanju marca 2015 poročati o napredku izvajanja priporočil iz 2. faze ocenjevanja. Na podlagi mnenj ocenjevalcev in poročila Ruske federacije je nato delovna skupina OECD sprejela poročilo, v katerem

je bilo ugotovljeno, da je Ruska federacija v celoti izpolnila 6 priporočil, ostala pa le delno ali pa sploh ne. Rusija je ponovno poročala oktobra 2015.

Slovenija ocenjevanka

V letu 2015 se je nadaljevala 3. faza ocenjevanja Republike Slovenije glede izpolnjevanja določb Konvencije OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju. Državi ocenjevalki sta Nizozemska in Luksemburg, komisija pa je nacionalni koordinator aktivnosti Slovenije. Tretja faza ocenjevanja je osredotočena na odziv organov pregona na prijave primerov podkupovanja tujih javnih uslužbencev, izvajanje priporočil za boj proti podkupovanju iz leta 2009 in udejanjanje OECD priporočil iz preteklih ocenjevanj. V letu 2015 je Slovenija o napredku glede izpolnjevanja teh določil poročala v juniju in decembru. Ocenjevalci so bili s poročanim samo delno zadovoljni, saj so obakrat ugotovili, da ima do junija 2016, ko bo potekalo naslednje poročanje o napredku države, Slovenija še veliko dela. Pokazatelj tega je tudi dejstvo, da Slovenija še vedno nima nobene obsodbe za primer podkupovanja tujih javnih uslužbencev, prav tako pa je bilo tudi sumov takega ravnanja zaznanih res minimalno število.

Decembra 2015 je OECD svojo pozicijo še nekoliko zaostрил in napovedal, da bodo svojo skrb izrazili tudi pisno z dopisoma predsedniku vlade RS in predsedniku republike ter sporočilom za javnost. Kot temeljni povod za odločitev za tako potezo je OECD navedel predvsem nujnost neodvisnosti komisije, Specializiranega državnega tožilstva in Nacionalnega preiskovalnega urada. Obenem so glede komisije OECD ocenjevalci poudarili tudi vprašanje primernosti finančnih in kadrovskih virov. V 2016 bo Slovenija od OECD, kot pripravo na omenjeno junijsko poročanje o napredku, prejela vprašalnik s podrobno določenimi temami, v okviru katerih OECD še vidi možnost izboljšav na tem področju v Sloveniji. Do takrat in tudi v bodoče pa bosta morali Slovenija in posebej komisija še aktivneje pristopiti k boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju.

OECD Mreža za integriteto javnega sektorja

Predstavnica komisije se je oktobra 2015 udeležila sestanka Mreže za integriteto javnega sektorja. Sestanek je bil namenjen razpravi o posodobitvi OECD priporočil za izboljšanje integritete v javnem sektorju iz leta 1999. Kot drugi udeleženci, je tudi predstavnica komisije podal nekaj predlogov izboljšav osnutka novih priporočil, na podlagi katerih bo pripravljena spremenjena in dopolnjena verzija dokumenta, o kateri bodo člani mreže ponovno razpravljali spomladi 2016.

Stalna medresorska delovna skupina za zadeve OECD

Komisija sodeluje tudi pri delu Stalne medresorske delovne skupine za zadeve OECD. Oktobra 2011 je na poziv ministrstva za javno upravo imenovala svojega predstavnika v medresorsko delovno skupino za pripravo dela OECD delovne skupine o integriteti v javnem sektorju.

Urad združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC)

Ocenjevalni mehanizem: ocenjevanje implementacije Konvencije ZN proti korupciji (UNCAC);

Slovenija ocenjevanka

Slovenija je v letu 2012 na podlagi žreba postala ocenjevana država glede izvajanja 3. in 4. poglavja UNCAC (inkriminacija in kazenski pregon ter mednarodno sodelovanje), koordinatorka ocenjevalnih aktivnosti za Slovenijo pa je komisija.

Postopek ocenjevanja se je začel v letu 2013; ocenjevalki Slovenije sta bili Latvija (področje inkriminacije) in Džibuti (področje mednarodnega sodelovanja). Ocenjevanje je potekalo na podlagi pridobivanja podatkov z odgovori na vprašalnik in obiskov ocenjevalcev v Sloveniji. V letu 2014 je bilo oblikovano tudi poročilo iz ocenjevanja, ki je bilo v okviru UNODC skupine za ocenjevanje implementacije konvencije (IRG) obravnavano in sprejeto na skupščinskem zasedanju IRG junija 2015. Obsežno poročilo zajema pregled implementacije 3. in 4. poglavja UNCAC v slovenskem nacionalnem pravu in priporočila IRG, kako izboljšati skladnost s konvencijo.

Delovna skupina UNODC za preprečevanje korupcije

V okviru UNODC je komisija tudi članica delovne skupine na temo preprečevanja korupcije. Predstavnica komisije se je septembra 2015 udeležila letnega sestanka te skupine na Dunaju. Sestanek je naslovil problematiko javnih naročil in preprečevanja pranja denarja. Poleg tega se je predstavnica komisije udeležila tudi sestanka UNODC delovne skupine za odvzem nezakonito pridobljenega premoženja, ki je potekal v istem tednu prav tako na Dunaju.

Konferenca pogodbenic UNCAC

Novembra 2015 je potekala konferenca pogodbenic UNCAC konvencije, ki se je udeležila predstavnica komisije, ki je obenem ocenjevalka za Slovenijo pri UNODC skupini za ocenjevanje implementacije konvencije (IRG). Tema konference je namreč bila prilagoditev postopkov ocenjevanja za 2. krog preverjanja implementacije UNCAC konvencije. Poleg te je konferenca obravnavala tudi tematiko večjega vključevanja in sodelovanja nevladnih organizacij v UNODC postopke ter resolucijo na temo izobraževanja in odvzem nezakonito pridobljenega premoženja.

Delavnica UNODC o vzpostavitvi nadzora nad premoženjskim stanjem

Predstavnica komisije se je maja 2015 v Ramali v Palestini udeležila delavnice na temo vzpostavitve nadzora nad premoženjskim stanjem, kjer je predstavila ureditev te vrste v Sloveniji.

Svet Evrope – GRECO

Komisija je predstavnica Slovenije tudi v Skupini držav proti korupciji (GRECO), ki deluje v okviru Sveta Evrope. Tudi v GRECO potekajo ocenjevalni postopki držav, kriterij ocenjevanja pa je izvajanje Civilnopravne in kazenskopravne konvencije Sveta Evrope proti korupciji ter GRECO priporočil.

Slovenija ocenjevanka

V letu 2015 se je nadaljeval 4. krog ocenjevanja GRECO, kjer se ocenjuje preprečevanje korupcije pri poslancih, sodnikih in tožilcih. Republika Slovenija je morala do konca junija poročati o izpolnjevanju priporočil, na oktobrskem plenarnem zasedanju GRECO pa je bilo obravnavano poročilo o skladnosti. Ker je Republika Slovenija zadovoljivo izpolnila le 4 od 19 priporočil, dodatnih 5 pa delno, je GRECO implementacijo priporočil v Sloveniji ocenil kot globalno nezadovoljivo. Slovenija bo o napredku morala ponovno poročati do konca julija 2016.

Slovenija članica Biroja GRECO

Predstavnica komisije je bila v letu 2013 izvoljena v biro GRECO, organ upravljanja te organizacije; v njem je sodelovala tudi v letu 2015.

Koordinacijski sestanki predstavnikov RS v organih Sveta Evrope

Zaradi članstva v GRECO se komisija udeležuje tudi koordinacijskih sestankov predstavnikov RS v organih Sveta Evrope, ki potekajo na ministrstvu za zunanje zadeve.

Sodelovanje z Evropsko unijo in njenimi državami članicami

Delovna skupina za preprečevanje čezmejnega podkupovanja med EU in drugimi državami

Komisija je partner pri projektu delovne skupine EU za preprečevanje čezmejnega podkupovanja med EU in drugimi državami (EU Cross-Border Bribery Taskforce). Projekt je povečini financiran s sredstvi Evropske unije, nosilec projekta pa je protikorupcijski oddelek londonske policije (City of London Police Overseas Anti-Corruption Unit). Junija 2015 je potekala letna konferenca projekta, namenjena predvsem izmenjavi izkušenj na področju preprečevanja čezmejnega podkupovanja in mreženju. Konference sta se udeležila tudi predstavnika komisije, s predstavitevma projekta Supervisor in aktivnosti določanja tveganj pri ustanavljanju Družbe za upravljanje terjatev bank.

Evropska mreža strokovnjakov s področja integritete

V letu 2015 je komisija postala partnerica pri pilotnem projektu Evropske mreže strokovnjakov s področja integritete. Projekt združuje 5 držav, poleg Slovenije tudi Nizozemsko, Belgijo, Avstrijo in Estonijo, z namenom izmenjave izkušenj in pridobivanja novih znanj s področja integritete v javnem sektorju. Pobudnik projekta je Nizozemska oz. njena organizacija za integriteto javnega sektorja BIOS. Projekt poteka v obliki rednih polletnih srečanj, kjer je gostiteljica srečanja vsakič druga država. V letu 2015 se je tako predstavnik komisije udeležil srečanj v Amsterdamu, Nizozemska in Gentu, Belgija.

Kako narediti lobiranje v Bruslju poponoma transparentno?

Aprila 2015 je v Evropskem parlamentu potekala debata na temo, kako zagotoviti čim večjo transparentnost lobiranja s pomočjo registra lobistov EU in povezovanja nacionalnih registrov. Dogodka se je udeležila tudi predstavnica komisije.

CEPOL izobraževanje na temo preiskovanja in preprečevanja korupcije

Junija 2015 je v okviru evropske policijske šole CEPOL (European Police College) potekalo tridnevno izobraževanje na temo preiskovanja in preprečevanja korupcije. Predstavnica komisije se ga je udeležila kot predavateljica, saj je predstavila slovensko ureditev lobiranja.

Delavnica o zaščiti žvižgačev

Evropska komisija je julija 2015 v Haagu na Nizozemskem organizirala delavnico o zaščiti žvižgačev, ki se je udeležila tudi predstavnica komisije. Na delavnici je bil kot primer mehanizma za zaščito žvižgačev predstavljen slovenski zakonodajni okvir, ki je bil ocenjen kot eden boljših, z izjemo dejstva, da komisija sama odloča o dobronamernosti prijaviteljev.

TAIEX delavnica o enotnem informacijskem prostoru za podatke o premoženju nezakonitega izvora

Julija 2015 je v Kijevu, Ukrajina, potekala delavnica o vzpostavitvi enotnega informacijskega prostora za podatke o premoženju nezakonitega izvora. Delavnice se je kot predavatelj udeležil predstavnik komisije s predavanjem o informacijskem prostoru za iskanje premoženja nezakonitega izvora.

Evropski partnerji v boju proti korupciji in evropsko združenje za preprečevanje korupcije (EPAC/EACN)

Mrežo EPAC/EACN sestavljajo institucije z mandatom za boj proti korupciji iz večine evropskih držav. Namen obstoja mreže je izmenjava izkušenj in dobrih praks na področju boja proti korupciji v Evropi. EPAC/EACN redno organizira letno konferenco, ki je v letu 2015 potekala v Parizu, Francija, namenjena pa je bila obravnavi in predstavitvi izkušenj udeležencev s področja internega nadzora nad delom in kršitvami policistov ter nedovoljenih daril. Konference se je udeležila tudi predstavnik komisije, ki dela na področju daril.

Mednarodna akademija za boj proti korupciji (IACA)

Cilj te mednarodne organizacije – Slovenija je njena ustanovna članica – je ponuditi izčrpno in celovito izobraževanje na različnih področjih boja proti korupciji. Decembra 2015 je na Dunaju potekala skupščina IACA, ki se je udeležilo Stalno predstavništvo RS pri mednarodnih organizacijah na Dunaju.

Mednarodni obiski na komisiji

V letu 2015 je komisija prejela več prošenj za sprejem delegacij različnih držav, vseh z željo po predstavitvi organizacije in delovanja komisije ali posameznih specifičnih področij dela. Tako je komisija februarja 2015 sprejela delegacijo Republike Srbske, Bosna in Hercegovina, ki jo je med drugim zanimala predvsem slovenska ureditev nekaterih področij preprečevanja korupcije, nasprotje interesov ter Supervizor.

Egiptovska delegacija, ki je obiskala komisijo v aprilu 2015, je bila bolj osredotočena na temo obravnave koruptivnih dejanj, s poudarkom na nasprotju interesov, nadzoru nad premoženjskim stanjem ter predvsem tudi uporabi IT tehnologij v boju proti korupciji.

Obravnava nasprotja interesov je zanimala tudi delegacijo Srbije, ki je obiskala komisijo avgusta 2015. Črnogorsko delegacijo je v septembru 2015 zanimal celoten sistem delovanja komisije z vsemi področji njenega dela in njena umestitev v protikorupcijske aktivnosti drugih državnih organov v Sloveniji. Podobno je želela tudi maroška delegacija, ki je komisijo obiskala decembra 2015.

V letu 2015 (aprila) je komisija gostila tudi študente Tilburške univerze, ki jim je prav tako predstavila celotno delovanje komisije in elemente boja proti korupciji v Sloveniji.

SLUŽBA ZA NADZOR IN PREISKAVE

SOBA ZA RAZGOVORE

Nadzor in preiskave

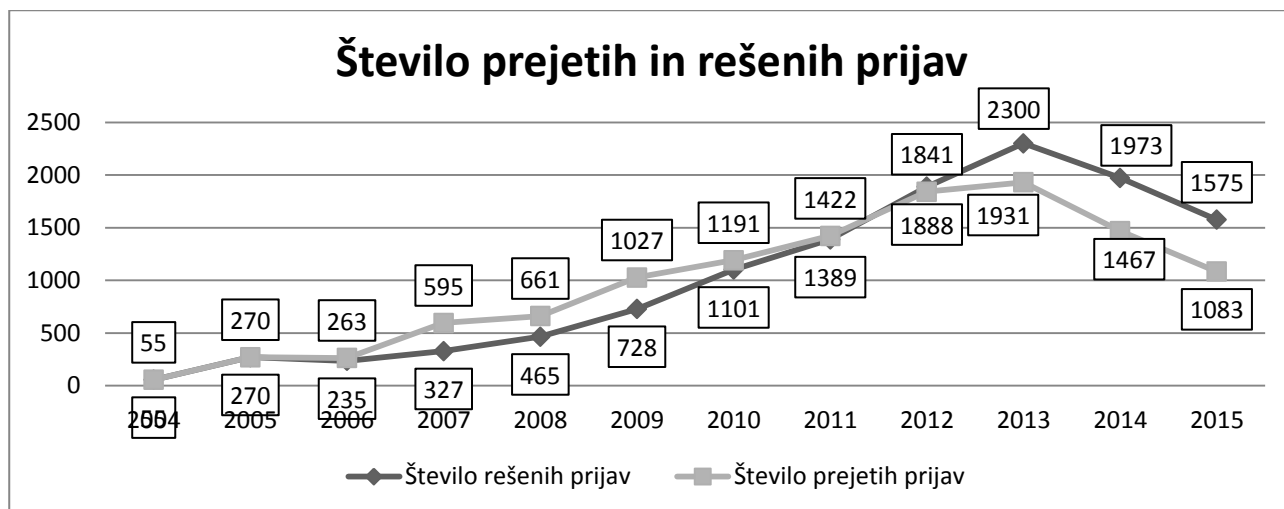
V Službi za nadzor in preiskave (SNAP) je bilo na dan 31.12.2015 zaposlenih 15 uslužbencev, v njeni pristojnosti pa so naslednje naloge:

- izvajanje nadzorstvene naloge komisije;
- vodenje postopkov nadzora in preiskav v povezavi s sumi koruptivnih ravnanj;
- pripravljanje in predlaganje načelnih mnenj, stališč, priporočil in pojasnil v zvezi s sumi korupcije v konkretnih ali sistemskih zadevah;
- ugotavljanje dejanskega stanja v povezavi s sumi korupcije v konkretnih zadevah;
- izvajanje naloge v povezavi z zaščito prijaviteljev, nezdržljivostjo funkcij, prepovedjo in omejitvijo sprejemanja daril, zakonsko obveznostjo uporabe protikorupcijske klavzule;
- izvajanje pristojnosti na področjih ugotavljanja nasprotja interesov, omejitev poslovanja, nadzora nad premoženjskim stanjem zavezancev in kršitev določb o lobiranju;
- obravnavanje prijave uradnih oseb glede zahtev po nezakonitem ali neetičnem ravnanju;
- operativno sodelovanje z organi odkrivanja in pregona ter drugimi nadzornimi organi, spremljanje zadeve s področja mednarodne korupcije in s tem namenom skrb za usklajeno obveščanje v razmerju do policije, državnega tožilstva in sodišča ter drugih državnih organov;
- odločanje v postopkih o prekrških ter druge naloge (8. člen akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest).

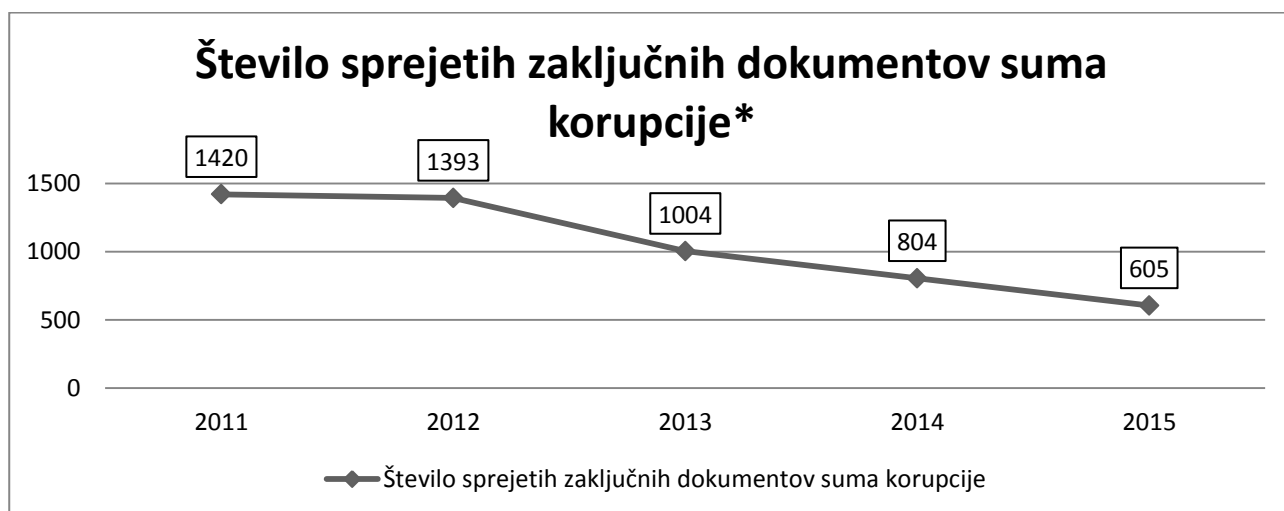
Delo na področju preiskav

V letu 2015 se je podobno kot v preteklih letih največ prijav domnevno koruptivnih ravnanj nanašalo na razpolaganje z javnimi sredstvi, izboljšanje položaja eni stranki v postopku, postopke javnega naročanja in postopke zaposlovanja v javnem sektorju. Glede na merjenje pojava korupcije po posameznih področjih

delovanja javnih institucij je komisija prejela največ prijav domnevno koruptivnih ravnanj s področja zaposlovanja, javnega naročanja, pravosodja, delovnih razmerij, poslovnega sodelovanja ter okolja in prostora.

V letu 2015 je komisija prejela 1.083 prijav, od tega je bilo 633 zavrženih v skladu s 40. členom Poslovnika komisije, 450 pa jih je šlo v predhodni preizkus. Komisija je v tem letu skupaj s prijavi, prejetimi v preteklih letih, obravnavala in zaključila 605 prijav (gre za število prijav, ki so bile v tem letu zaključene, ne glede na leto njihovega prejema).

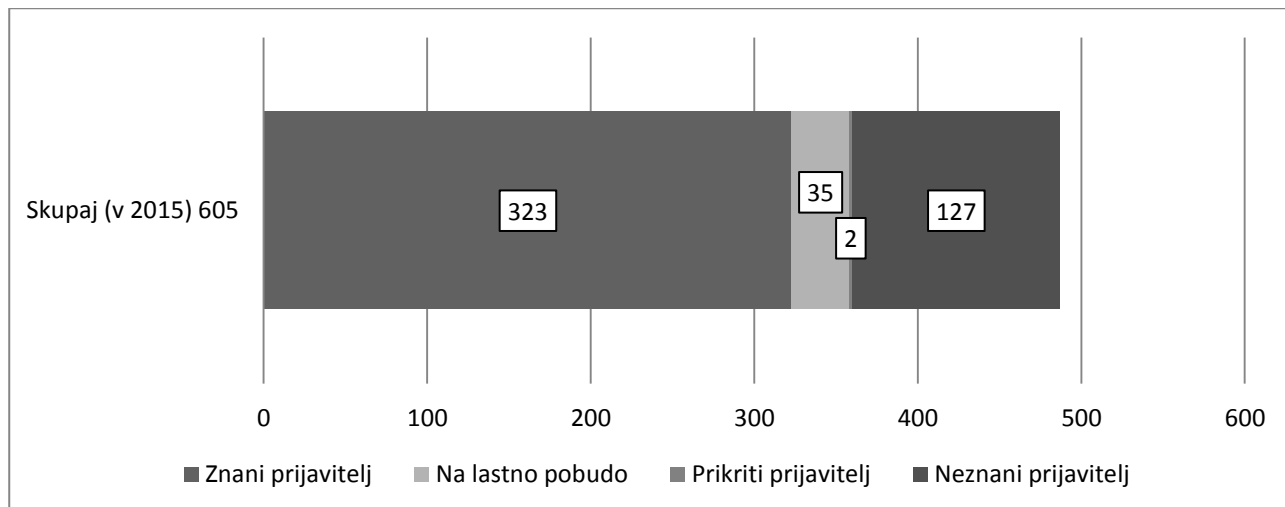

SNAP je v letu 2015 rešil 1.575 zadev (z zaključnim dokumentom, z zavrženjem, z naknadnim odgovorom drugim pristojnim organom, z odgovorom prijavitelju...).

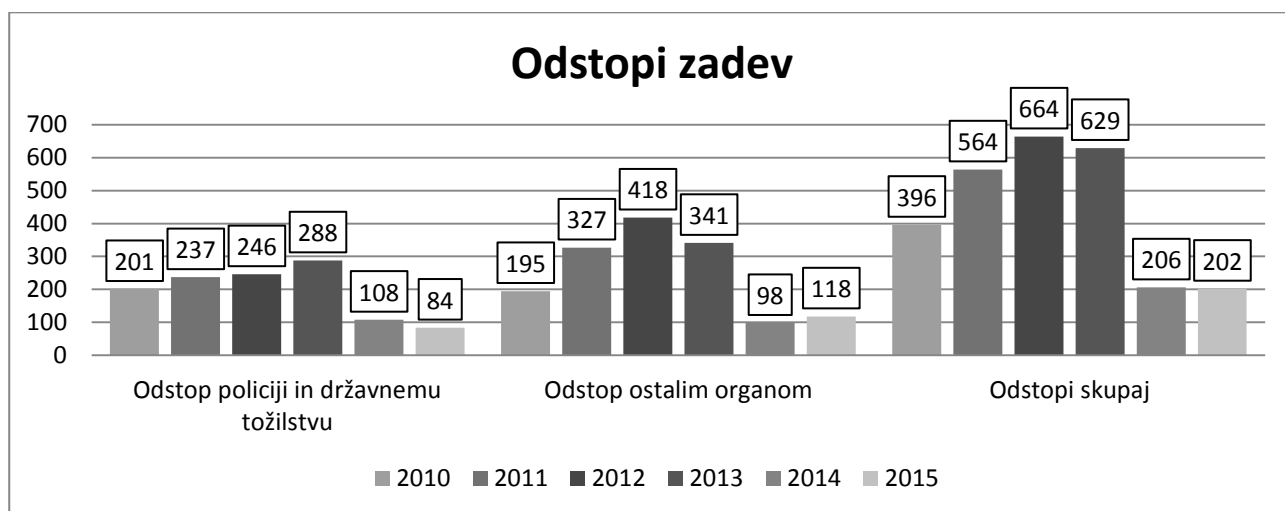
Komisija še vedno dobi največ prijav suma korupcije. V letu 2014 je komisija rešila (izdala zaključni dokument) v 804 zadevah suma korupcije (pri čemer opozarjamo, da je v tem primeru v Letnem poročilu za leto 2014 prišlo do napake, saj je bila navedena številka 935), v letu 2015 pa je komisija izdala zaključni dokument v 605 zadevah suma korupcije.

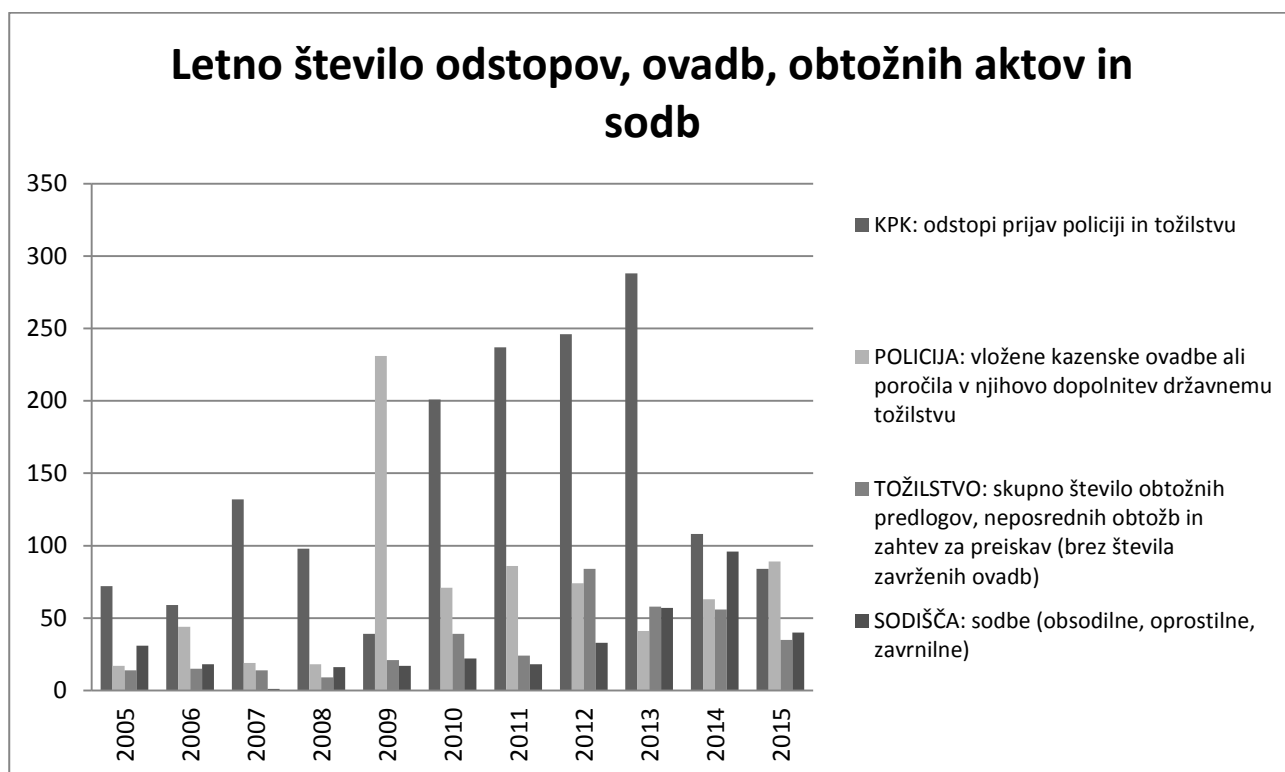
Prijave, ki niso bile zavržene in na podlagi katerih je bil opravljen predhodni preizkus oziroma preiskava, so v letu 2015 v večini podali znani prijavitelji – teh je bilo 323, 127 prijaviteljev pa je prijavo podalo anonimno. Na lastno pobudo je bilo uvedenih 35 postopkov. V letu 2015 je komisija dvema prijaviteljema identiteto prikriala oziroma zaščitila z dodelitvijo kodnega imena. Večina prijaviteljev je bila tako kot v minulem obdobju

ju za potrebe nadaljnjih postopkov komisije pripravljena podati dodatna pojasnila ali posredovati dodatno dokumentacijo, ki se nanaša na vsebino prijave.

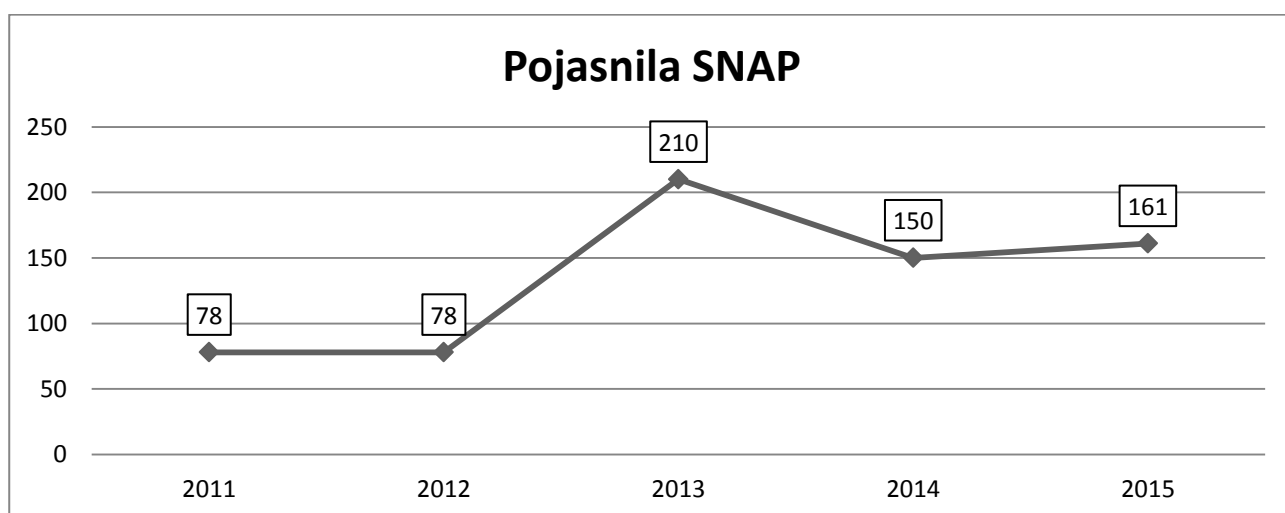
Komisija je v letu 2015 skupno uvedla 133 prekrškovnih postopkov, v 84 primerih je podala naznanila in ovadbe policiji oziroma državnemu tožilstvu, v 118 primerih pa so bile zadeve odstopljene v pristojno reševanje inšpekcijskim organom ali drugim pristojnim nadzornim institucijam. Komisija je v letu 2015, enako kot v preteklih obdobjih, največ zadev odstopila v pristojno reševanje policiji, sledijo inšpekcijske službe in ostali nadzorni organi vključno z nadzornimi odbori občin.

Glede na pretekla leta je komisija, podobno kot v letu 2014, v letu 2015 prejela manj prijav, je pa zato rešila veliko prijav iz preteklih let in na ta način zmanjšala število nerešenih zadev. Na koncu leta 2014 je imela komisija namreč 429 nerešenih zadev, pred oddajo letnega poročila – na dan (6. 5. 2016) pa se je število nerešenih prijav zmanjšalo na 338.

SNAP je v letu 2015 pisno odgovoril tudi na 161 različnih vprašanj občanov glede pristojnosti komisije pri preiskovanju sumov korupcije.

SNAP je v letu 2015 pričel z aktivnostmi za izvajanje sistemskih preiskav na tematsko zelo različnih področjih. S pripravami na določene sistemske preiskave je SNAP pričel na lastno pobudo (zlorabe in goljufije pri črpanju finančnih sredstev Slovenije in EU), določene sistemske preiskave pa je pričel na podlagi medijskih objav in prijav prijaviteljev (problematika avtorskih in podjemnih pogodb ter izplačevanja drugih dodatkov). Z aktivnostmi tako na navedenih kot tudi drugih področjih bo SNAP aktivno nadaljeval v letu 2016.

Sodelovanje z drugimi organi

SNAP je v letu 2015 pri obravnavi prijav in preiskovanju sumov korupcije ter drugih kršitev ZIntPK in zaradi uresničevanja namena tega zakona nadaljeval z aktivnim sodelovanjem z organi odkrivanja in pregona, inšpekcijskimi organi ter drugimi državnimi organi in ustanovami, pristojnimi za izvrševanje nadzora nad izvajanjem zakonov in na njihovi podlagi izdanih predpisov.

Sodelovanje z drugimi organi je v letu 2015, tako kot v minulih letih, potekalo zlasti v obliki:

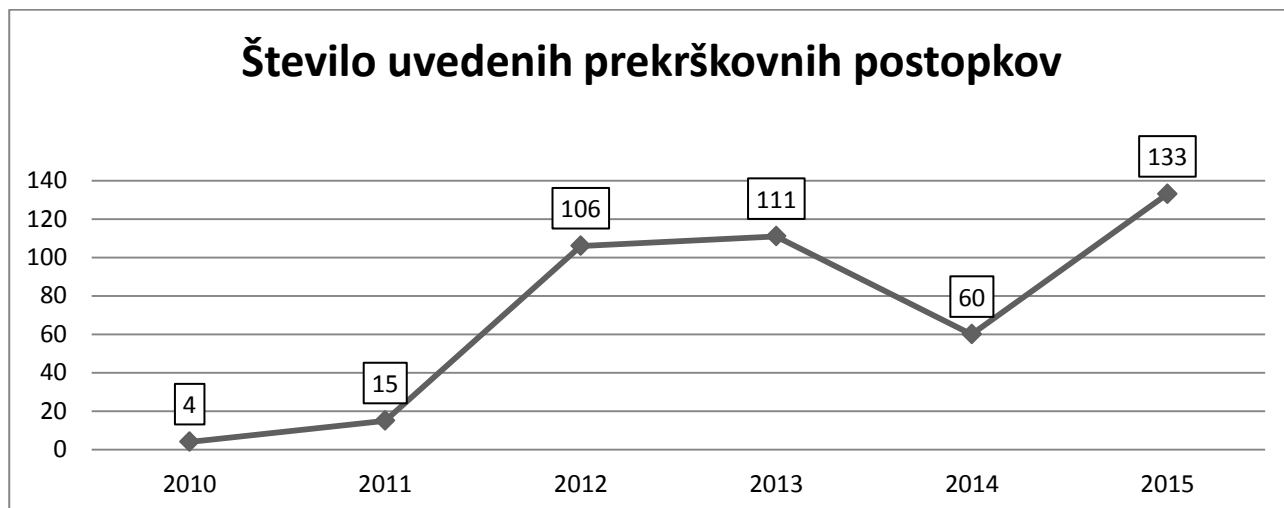
- operativnih delovnih sestankov s predstavniki policije, Specializiranega državnega tožilstva in okrožnih državnih tožilstev, Računskega sodišča RS, Inšpektorata RS za delo, Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna, Finančne uprave RS, Direktorata za javno naročanje Ministrstva za javno upravo;
- sodelovanja oziroma udeležbe v programih usposabljanja in izpopolnjevanja;
- odstopanja zadev v pristojno reševanje oziroma predlogov za uvedbo nadzorstvenih postopkov iz pristojnosti posameznih organov;
- v letu 2015 je nadaljevala delo tudi medresorska delovna skupina, ustanovljena s sklepom Vlade RS v letu 2012, na podlagi sprejete strategije boja proti gospodarskemu kriminalu in korupciji, katere članica je tudi komisija; temeljni namen skupine je spremljanje uresničevanja Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih nadzornih organov pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih gospodarskih ter korupcijskih kaznivih dejanj.

Prekrškovni postopki

Statistični podatki o prekrškovnih postopkih komisije:

- 133 uvedenih prekrškovnih postopkov/ukrepov;
- 47 pravnomočno zaključenih postopkov/ukrepov;
- 46 izdanih odločb;
- 17 izdanih opozoril po ZP-1.

V letu 2015 je bilo izrečenih za 6.400,00 evrov glob.

V letu 2015 je bilo plačanih za 13.533,31 evra glob, pri čemer je treba upoštevati, da se nekatera plačila nanašajo tudi na odločbe, izdane v preteklih letih.

Glede navedenih podatkov gre pojasniti, da se število uvedenih postopkov ne ujema s številom na primer izdanih odločb in opozoril, saj so bile nekatere odločbe izdane v postopkih, ki so bili uvedeni že v letu 2014, prav tako pa nekateri prekrškovni postopki niso bili zaključeni z izdajo odločbe ali opozorila, ampak z ustavitvijo postopka (če se je na primer ugotovilo, da ne gre za prekršek).

Nasprotje interesov:

- uvedenih je bilo 10 postopkov o prekršku;
- izdanih je bilo 6 odločb; zahteva za sodno varstvo ni bila vložena;
- izrečeni sta bili 2 pisni opozorili.

Omejitve poslovanja:

- uvedenih je bilo 13 postopkov o prekršku;
- izdanih je bilo 7 odločb, zahteva za sodno varstvo ni bila vložena;
- izrečena so bila 3 pisna opozorila.

Nezdružljivost:

- uvedeni so bili 4 postopki o prekršku;
- izdane so bile 3 odločbe, zahteva za sodno varstvo ni bila vložena;
- izrečeno ni bilo nobeno pisno opozorilo.

Lobiranje:

- uveden ni bil noben postopek o prekršku;
- izdana ni bila nobena odločba, zahteva za sodno varstvo ni bila vložena;
- izrečeno ni bilo nobeno pisno opozorilo.

Protikorupcijska klavzula:

- uveden je bil 1 postopek o prekršku;
- izdana ni bila nobena odločba, zahteva za sodno varstvo ni bila vložena;

- izrečeno ni bilo nobeno pisno opozorilo.

Premoženjsko stanje:

- uvedenih je bilo 105 postopkov o prekršku;
- izdanih je bilo 30 odločb, zahteva za sodno varstvo ni bila vložena;
- izdanih je bilo 12 pisnih opozoril.

Zaščita prijaviteljev

Prijavitelji (ang. Whistleblowers) so eden od pomembnejših virov informacij pri razkrivanju koruptivnih ravnanj in lahko bistveno pripomorejo k uspešnemu omejevanju korupcije.

Izhodišča politike zagotavljanja zaščite oseb – prijaviteljev, ogroženih zaradi razkrivanja korupcije in drugih nezakonitih ter neetičnih ravnanj, izhajajo iz temeljnih načel Ustave RS, skupnih vrednot EU, mednarodnih konvencij, pravnih in etičnih standardov vezanih na integriteto, transparentnost ter odgovornost.

Komisija pri zagotavljanju zaščite prijaviteljev deluje proaktivno in retroaktivno, saj je temeljno vodilo nje-nega delovanja zagotavljanje varovanja človekovega dostojanstva s preprečevanjem vseh oblik ogrožanja, nasilja, diskriminacije in nadlegovanja v delovnem okolju.

Vsakdo, ki je ogrožen zaradi povračilnih ukrepov dobroverne prijave ali drugih prizadevanj pri razkrivanju korupcije, ima pravico, da v skladu z zakonom zahteva zaščito. Institucije javnega in zasebnega sektorja so

dolžne v svojem notranjem okolju varovati človekovo dostojanstvo in zagotavljati pogoje, v katerih lahko vsakdo, v skladu s pravili in postopki svobodno ter brez strahu pred maščevanjem, razkrije korupcijo in druga nezakonita ali neetična ravnanja, ki ogrožajo posameznika ali javni interes.

Prijavitelj, ki je zaradi prijave izpostavljen povračilnim ukrepom v delovnem okolju ali v povezavi s svojim delom, ima od delodajalca pravico zahtevati povračilo. Komisija mu lahko nudi pomoč pri ugotavljanju vzročne povezave med povračilnimi ukrepi in njihovimi škodljivimi posledicami. Če komisija ugotovi povezavo med prijavo in povračilnimi ukrepi zoper prijavitelja, od delodajalca zahteva, da zagotovi takojšnje prenehanje takšnega ravnanja. V primeru, ko se kljub zahtevi komisije povračilni ukrepi vseeno nadaljujejo, izvajanje rednih delovnih aktivnosti v takšnem okolju pa je nemogoče, lahko prijavitelj, ki je javni uslužbenec, zahteva od delodajalca premestitev na drugo enakovredno delovno mesto in o tem obvesti komisijo. ZIntPK ureja tudi možnost zaščite prijavitelja z ukrepi po zakonu, ki ureja zaščito prič. Prijavitelj mora biti seznanjen tako z zaščito kot z obveznostmi, ki jih mora upoštevati. Pogoj, da so ukrepi lahko učinkoviti, je, da se zaščiteni oseba z njimi strinja.

Ukrepi zaščite prijaviteljev po ZIntPK so subsidiarni, uporabljajo se takrat, ko področni predpisi o varstvu ogroženega prijavitelja niso učinkoviti. V tem primeru komisija poleg zaščite prijavitelja zahteva ugotavljanje odgovornosti za opustitev dolžnega ravnanja tistih, ki so v prvi vrsti dolžni zagotoviti in izvajati učinkovite ukrepe za zaščito ljudi ter skupnosti pred nasiljem, korupcijo in drugimi protipravnimi ravnanji. Sodelovanje z drugimi državnimi organi in institucijami, ki so v okviru svojih pristojnosti dolžni pomagati pri zagotavljanju zaščite, poteka na več ravneh in je usklajeno na podlagi predpisov, jasnih navodil in informacijskih poti. Postopek preverjanja dobrovernosti in ogroženosti prijavitelja je natančen. Zlonamerne prijave se iz postopka izločajo, njihovi pisci pa kaznujejo v skladu s kazenskimi določbami. V primeru, ko ima zlonamerna prijava znake kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, komisija policiji ali pristojnemu državnemu tožilstvu poda kazensko ovadbo. Komisija si prizadeva, da v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi deležniki razvija in širi znanje, ozavešča, poučuje in pomaga posameznikom, vodstvenim organom, predstojnikom ter zaposlenim v javnem in zasebnem sektorju, da krepijo kulturo spoštovanja človekovega dostojanstva, integritete, transparentnosti ter odgovornosti za razkrivanje in preprečevanje korupcije brez strahu pred ogrožanjem in povračilnimi ukrepi.

Komisija prijavo preuči predvsem z vidika resničnosti in dobronamernosti ter zlasti, ali je ogroženost tudi dejansko podana in je resnična oziroma takšna, da jo bo lahko obravnavala z vidika svojih pristojnosti. Posameznik pa mora s svojim podpisom na zapisniku izraziti svoje razumevanje samega postopka in ukrepov, ki bodo posledica zaščite, še posebej, če gre na primer za nedobrovernega prijavitelja, saj se v tem primeru lahko uvede tudi postopek o prekršku. Še posebej je treba pretehtati, ali je prijavitelj zaradi prijave korupcije res ogrožen oziroma podvržen mobingu in povračilnim ukrepom. Če se ugotovi, da so ti pogoji izpolnjeni, se lahko izvedejo ukrepi po ZIntPK.

Glede na to, da povezava korupcije in nasilja predstavlja obliko napada na integriteto posameznika, institucije, pravni red in druge vrednote demokratične družbe, je treba sprejeti in uspešno izvajati ukrepe za zaščito ogroženega prijavitelja – tako v zunanjem kot notranjem okolju institucij javnega in zasebnega sektorja. Eden osnovnih in temeljnih ukrepov je zaščita njegove identitete. Komisija varuje identiteto vsakega prijavitelja. V letu 2015 je komisija v 2 primerih prijaviteljem dodelila tudi kodno ime.

Po oceni komisije je zelo pomembno, da se pri normativnem urejanju in uvajanju zaščite uporabljajo že obstoječi resursi, institucije, pravni instituti in drugi instrumentariji zaščite človekovega dostojanstva v delovnem okolju in okoljih, kjer se na tako imenovani administrativni ravni pričakuje ogrožanje prijaviteljev. Opisano pa toliko bolj zahteva:

- Neodvisen in samostojen organ, ki v okviru pristojnosti za krepitev vladavine prava, integritete, odgovornosti in učinkovitega preprečevanja korupcije, skrbi za razvoj doktrine, politike, strategije in proaktivnega delovanja na medinstitucionalni ravni.
- Zaščito prijaviteljev: gre za konkretne primere, ko je treba z veliko mero neodvisnosti, a tudi odgovornosti, poseči v razmerje storilec – žrtev – delodajalec, ko gre za ogrožanje prijaviteljev v delovnem okolju. Enako pomembna je neodvisnost in centralizacija zaščite prijaviteljev v posebnem organu, kadar gre za primere izven javnega sektorja in delovnega okolja oziroma za vse tiste primere, ko se tako imenovana administrativna zaščita prijaviteljev tesno povezuje s policijskimi ukrepi in zaščito prič po *lex specialis* s področja kazenskega prava.
- Doktrino, politiko, strategijo in proaktivno delovanje podsistemov pri zaščiti prijaviteljev: slednji so najbolj učinkoviti, kadar so tretji steber delovanja neodvisnega organa; ne samo zato, ker tako izhaja iz Konvencije ZN proti korupciji, ampak tudi zaradi objektivnih razlogov, ki izhajajo iz narave stvari. Kdor ima celovit pregled in ustrezna orodja, ob tem pa je v svoji vlogi samostojen, lahko učinkovito uresničuje zadane cilje na področju zaščite prijaviteljev.

Odločitev komisije, da skrbi za vse tri omenjene stebre, se je izkazala za učinkovito, kar potrjujejo tudi pridobljene izkušnje.

Senat komisije je v okviru sprejete vizije delovanja komisije v tem mandatnem obdobju sprejel tudi deset ključnih ciljev oziroma strateških usmeritev komisije. Ena izmed strateških usmeritev je tako tudi zaščita prijaviteljev (»žvižgačev«). Komisija bo s tem v zvezi pripravila predlog celostne systemske rešitve za vzpostavitev notranjih in zunanjih sistemov za prijavo nepravilnosti ter zaščito prijaviteljev korupcijskih ravnanj in drugih nepravilnosti v ustanovah javnega sektorja in širše.

Ukrep	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zaščita identitete (določitev psevdonima)	1	13	14	10	5	2
Zahteva za prenehanje z ogrožanjem oziroma povračilnimi ukrepi	/	1	/	/	/	/
Test dobrovernosti	/	/	4	/	/	1
Zaščita uradne osebe	/	/	5	/	/	/
Ugotavljanje vzročne zveze	/	/	4	/	/	1
Premestitev	/	/	/	/	/	/
Ugotavljanje identitete prijavitelja	/	/	/	/	/	/

Zlonamerna prijava	/	2 – vloženi zahtevi za sodno varstvo	/	2	/	/
--------------------	---	--------------------------------------	---	---	---	---

Nasprotje interesov

V letu 2015 je komisija evidentirala 86 zadev (prijave domnevnega nasprotja interesov ter postopki odprti na lastno pobudo) s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov. Komisija je z obravnavo zaključila 87 primerov, ki so se nanašali na domnevne kršitve določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. 11 zadev je bilo obravnavanih na seji senata komisije, pri čemer so bile v 8 zadevah ugotovljene kršitve določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, 76 zadev pa je bilo zaključenih izven seje senata. Opravljenih je bilo 9 odstopov zadev drugim pristojnim organom, 16 zadev je komisija zavrgla, 58 jih je zavrnila, 2 zadevi je zaključila z UZ o odstopu.

Skladno s Smernicami za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov (št. 06269-2/2013/1) z dne 28. 3. 2013 so bila pripravljena in sprejeta 4 obdobja poročila o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Skladno s smernicami so bila v letu 2015 pripravljena 4 obdobja poročila, in sicer za obdobje januar - marec 2015, april - junij 2015, julij - september 2015, oktober – december 2015. Obdobja poročila so dostopna na spletnih straneh komisije.

V letu 2015 je bilo uvedenih 10 postopkov o prekršku zaradi kršitev določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, od tega je bilo izdanih 6 odločb o prekršku, 2 pisni opozorili, 1 plačilni nalog, 1 uradni zaznamek o neizdaji odločbe o prekršku.

Nadalje je komisija v preteklem letu na podlagi prejetih vprašanj posameznikov in pravnih oseb izdelala 164 odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč, povezanih z določbami ZIntPK o nasprotju interesov.

Število prejetih prijav in postopkov po lastni pobudi	86
Število zaključenih zadev	87
Število nerešenih zadev	11
Število zadev, obravnavanih na seji senata	11
Število zadev, zaključenih izven seje	76
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	8
Število odstopov drugim pristojnim organom	9
Število zavrženih zadev	16
Število zavrženih zadev	58
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	10
Število izdanih odločb o prekršku	6
Število pisnih opozoril o prekršku	2
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	0
Število obdobjih poročil	4
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	164

Pojasnilo: v statistiki so zajeti tudi postopki, ki so se pričeli v letu 2014 in dokončali v letu 2015.

Poudarki

Komisija je na področju nasprotja interesov največ poudarka posvetila preventivnemu delovanju, saj je ažurno (pisno in po telefonu) odgovarjala na vsa izpostavljena vprašanja in dileme, ki so se pojavile organom javnega sektorja in/ali uradnim osebam, ki so se znašle pred dilemo, ali določene okoliščine ustrezajo definicij nasprotja interesov po ZIntPK.

Skozi vse leto je komisija obravnavala najrazličnejše prijave kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, pri čemer so bile tudi v letu 2015 najpogostejše vrste javnih nalog oziroma postopkov, pri katerih so bile v obravnavanem obdobju ugotovljene kršitve določb o nasprotju interesov, naslednje:

- zaposlitveni postopki, ko uradne osebe sodelujejo v vseh ali posameznih fazah zaposlitvenih postopkov, kljub okoliščinam, da je kandidat za zaposlitev njihov družinski član ali oseba, s katero imajo ali so imeli osebne stike;
- razpolaganje z javnimi sredstvi v lokalnih skupnostih in v javnih zavodih, čeprav je posameznik v nasprotju interesov;
- postopki odločanja na občinskem svetu in postopki imenovanja ravnateljev/direktorjev na svetih javnih zavodov, ko se še vedno pojavlja praksa, da člani sveta javnega zavoda sodelujejo v postopku imenovanja ravnatelja, pri čemer je kandidat njihov družinski član oz. so z njim osebno povezani ali pa celo glasujejo sami zase.

Zanimivi primeri iz prakse

Vsi pomembnejši primeri, ki jih je obravnavala komisija, so predstavljeni v obdobjih poročilih, ki so objavljena na spletnih straneh komisije. Na tem mestu izpostavljamo le nekatere tipične primere:

- Ugotavljanje nasprotja interesov pri dveh članih občinskega sveta občine, ki sta glasovala o imenovanju samega sebe na funkcijo prokurista pravnega subjekta in za člana nadzornega sveta javnega podjetja. Po oceni komisije sta se obe uradni osebi znašli v okoliščinah nasprotja interesov oz. je bil podan najmanj videz nasprotja interesov. Komisija je občini in županu posredovala opozorilo v zvezi z obravnavano problematiko. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije zoper obe obravnavani uradni osebi.
- Ugotavljanje nasprotja interesov pri županu občine, ki naj bi po navedbah iz prijave v občinski upravi zaposlil svojega družinskega člana. Ugotovljeno je bilo, da župan ni aktivno sodeloval v postopku izbire kandidata, je pa podpisal dokument, s katerim je bil izbran njegov družinski član, in pogodbo o zaposlitvi, zaradi česar se je po oceni komisije znašel v okoliščinah nasprotja interesov. Komisija je občini posredovala obvestilo o ugotovitvah ter predlagala, da se o dolžnostih uradnih oseb glede nasprotja interesov seznanijo vse zaposlene. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.
- Ugotavljanje nasprotja interesov v postopku imenovanja ravnatelja. Javna uslužbenka javnega zavoda, ki je tudi sama kandidirala za ravnateljico javnega zavoda, je glasovala o oblikovanju pozitivnega mnenja o kandidatih za ravnatelja in sicer na seji učiteljskega zbora, s čimer se je po oceni komisije znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov. Komisija je šoli posredovala obvestilo o ugotovitvah ter predlagala da se o dolžnostih uradnih oseb, glede nasprotja interesov, seznanijo vse zaposlene. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije. Komisija je v zvezi z očitki iz prijave, ki so se nanašali na dva člana sveta zavoda, obravnavo zadeve v tem delu zavrnila, saj ni bilo mogoče potrditi vseh elementov nasprotja interesov.

Prepoved in omejitve sprejemanja daril

Komisija je v letu 2015 izdelala javni katalog daril prejetih v letu 2014, ki je objavljen na spletnih straneh komisije, ter odgovarjala na prejeta vprašanja v zvezi z darili, in sicer je pripravila 11 odgovorov s področja daril. Komisija v letu 2015 ni prejela nobene prijave kršitev s področja daril, ki jih ureja ZIntPK.

Večina vprašanj zavezancev, ki so se nanašala na to področje v letu 2015, je naslavljala interpretacijo določb ZIntPK, ki se nanaša na ureditev tega področja, v smislu kdo so zavezanci za poročanje, kakšna je vrednost daril, ki se vpisujejo v seznam in podobno. Poleg tega so se pojavljala tudi vprašanja glede donacij in sponzorstev ter glede plačila kotizacije za udeležbo na strokovnih srečanjih.

Nezdružljivost funkcij

Komisija je v vseh štirih zadevah ugotovila kršitve s področja nezdružljivosti funkcije po ZIntPK in sicer pri 4 funkcionarjih lokalnih skupnosti, ki jim je izdala opozorilo in določila rok za odpravo nezdružljivosti. Vsi 4 funkcionarji so odpravili nezdružljivost.

Poleg tega je komisija v letu 2015 obravnavala:

- 11 obvestil o opravljanju dodatne dejavnosti funkcionarja, pri čemer je bilo v šestih primerih ugotovljeno, da gre za dejavnosti (večinoma je šlo za pedagoške in raziskovalno dejavnost), ki jih poklicni funkcionar v skladu s 26. členom ZIntPK lahko opravlja brez dovoljenja komisije, v dveh primerih je komisija obvestilo odstopila pristojnemu organu, v dveh primerih ni šlo za zavezanca po ZIntPK, zato jima je komisija vrnila dokumentacijo, v 1 primeru zadeva ni bila skladna s pogoji iz drugega odstavka 26. člena, zato je zavezanec zaprosil komisijo za izdajo dovoljenja po 26. členu ZIntPK.

V letu 2015 so bila 4 poklicnim funkcionarjem izdana dovoljenja za opravljanje dejavnosti, in sicer županu je bilo izdano dovoljenje za nosilstvo podjetja (s.p.), podžupanu za dopolnilno dejavnost na kmetiji, državnemu sekretarju na ministrstvu je bilo izdano dovoljenje za nosilstvo podjetja (s.p.) in državni sekretarki na ministrstvu je bilo izdano dovoljenje za opravljanje dela zdravnika specialista.

Število prejetih prijav in postopkov po lastni pobudi	12
Število zaključenih zadev	12
Število nerešenih zadev	0
Število zadev, obravnavanih na seji senata	4
Število zadev, zaključenih izven seje	8
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	4
Število odstopov drugim pristojnim organom	3
Število zavrženih zadev	1
Število zavrženih zadev	6
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	4
Število izdanih odločb o prekršku	3
Število pisnih opozoril o prekršku	0
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	0
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	58

Pojasnilo: v statistiki so zajeti tudi postopki, ki so se pričeli v letu 2014 in dokončali v letu 2015.

Omejitve poslovanja

Komisija je v letu 2015 obravnavala 39 zadev s področja omejitev poslovanja – 19 jih je uvedla na lastno pobudo, 20 pa jih je pričela na podlagi prejetih prijav. V istem obdobju je zaključila 39 zadev – 11 zadev je bilo obravnavanih na seji senata komisiji, pri čemer so bile v vseh 11-ih primerih ugotovljene kršitve 35. člena ZIntPK. 28 zadev je bilo zaključenih izven seje senata, opravljena sta bila 2 odstopa zadeve drugim pristojnim organom, 1 zadevo je komisija zavrгла, 26 pa zavrnila.

Komisija je kršitve določb ZIntPK o omejitvah poslovanja ugotovila v 11-ih primerih, zaradi česar je po končanih postopkih organom izdala opozorila oziroma jih pozvala k uveljavljanju ničnosti nezakonito sklenjenih poslov. Najnižji (enkratni) znesek nezakonito sklenjenega posla je znašal 31,01 evrov, najvišji pa 2.390 evrov. Najvišji skupen znesek poslovanja je znašal 5.640 evrov.

V 1 primeru se je nezakonito poslovanje nanašalo na ministrstvo, v vseh ostalih pa je šlo za organe lokalne skupnosti (občine).

V ostalih 28 zadevah, kjer komisija ni ugotovila kršitev glede omejitev poslovanja, je šlo za primere, ko do poslovanja (kljub navedbam v prijavah) ni prišlo; za primere pogojno dovoljenega poslovanja iz 36. člena

ZIntPK (npr.: javni razpisi za dodelitev sredstev za financiranje ali sofinanciranje javnih zavodov) in za primer, ko so bili posli sklenjeni preden je funkcionar sploh nastopil funkcijo (6. odstavek 35. člena ZIntPK).

Komisija je v primerih ugotovljenih kršitev preučila pogoje za uvedbo prekrškovnih postopkov. Uvedla je 10 prekrškovnih postopkov, pri čemer je bilo izdanih 6 odločb. V vseh šestih primerih je bil – upoštevajoč 21. člen Zakon o prekrških (ZP-1-UPB8) (Uradni list RS, št. 29/2011) – kršiteljem v zvezi s prekrški namesto globe izrečen opomin, ker je bilo ugotovljeno, da so bili prekrški storjeni v takih olajševalnih okoliščinah, ki jih delajo posebno lahke (razmeroma nizki oziroma zanemarljivi zneski poslovanja; komisija je že v postopku ugotavljanja kršitev opozorila občine o kršitvah oziroma jim je naložila uvedbo postopka ničnosti; iz evidence prekrškovnega organa ni izhajalo, da bi bili kršitelji že spoznani za odgovorne za storitev istovrstnih prekrškov).

Število prejetih prijav in postopkov po lastni pobudi	39
Število zaključenih zadev	39
Število nerešenih zadev	3
Število zadev, obravnavanih na seji senata	11
Število zadev, zaključenih izven seje	28
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	11
Število odstopov drugim pristojnim organom	2
Število zavrženih zadev	1
Število zavrženih zadev	26
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	13
Število izdanih odločb o prekršku	7
Število pisnih opozoril o prekršku	3
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	0
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	57

Pojasnilo: v statistiki so zajeti tudi postopki, ki so se pričeli v letu 2014 in dokončali v letu 2015

Ključni primeri

- Občina je sama podala prijavo o kršitvi 35. člena ZIntPK (občina je poslovala s poslovnim subjektom, s katerim je bil lastniško povezan podžupan te občine), pri čemer je pred tem že sama prekinila poslovanje in pričela s postopkom uveljavljanja ničnosti posla. Komisija v tem primeru ni uvedla postopka, saj je občina že sama prekinila poslovanje ter pričela z uveljavljanjem ničnosti posla, katerega vrednost je bila razmeroma nizka.
- Občina je komisiji sama sporočila sum morebitne kršitve 2. odstavka 35. člena ZIntPK, in sicer zaradi dveh izplačil honorarja glavni urednici občinskega glasila, ki je obenem opravljala tudi funkcijo občinske svetnice. Komisija je v tem primeru uvedla postopek in ugotovila kršitev določb ZIntPK, občini je izdala opozorilo in jo pozvala k uveljavljanju ničnosti poslov.
- Komisija je na lastno pobudo pričela s postopkom ugotavljanja kršitev, saj so bile na podlagi podatkov iz Supervizorja razvidne transakcije med občino in dvema subjektoma, s katerima sta bila povezana župan in občinska svetnica te občine. Občina je v svojem pojasnilu obrazložila, da so omenjeni posli oziroma transakcije posledica »po pomoti nakazanih sredstev« – subjekta naj bi te zneske po pomoti nakazala občini, občina pa je kasneje te zneske subjektoma tudi vrnila. Šlo je za tri transakcije razmeroma nizkih zneskov. Komisija v tem primeru sicer ni mogla potrditi obstoja kršitev določb ZIntPK, je pa mnenja, da je šlo v zadevi za precej nenavadne

okoliščine, da dva različna subjekta kar trikrat po pomoti nakažeta sredstva občini.

Premoženjsko stanje

Že Zakon o nezdržljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo (Uradni list RS, št. 49/92 in spremembe) je urejal področje premoženjskega stanja, nadalje prav tako ZPkor kot tudi pozneje sprejeti ZIntPK, ki velja še danes. Na tem področju sta bili v letu 2015 zaposleni dve javni uslužbenki, kadrovsko pa se je področje okrepilo v drugi polovici leta z dvema novima zaposlitvama, saj je bilo glede na število zavezancev in administrativnih ovir s prijavi premoženja in zavezancev preko elektronskih obrazcev kadrovsko podhranjeno. Na tem področju bi za boljše izvajanje samih nalog komisija potrebovala dodatno zaposlitev, in sicer informatika. Komisija na področju premoženjskega stanja ter za potrebe posameznega primera sodeluje z organi odkrivanja in pregona ter vzpostavlja stike z drugimi pristojnimi državnimi organi.

Komisija skladno s prvo in deseto alinejo drugega odstavka 76. člena ZIntPK vodi evidenco zavezancev za nadzor nad premoženjskim stanjem, ki vključuje podatke iz prvega odstavka 41. člena in prvega odstavka 42. člena ZIntPK.

Komisija je na dan 31. 12. 2015 imela 13.976 različnih zavezancev. Zavezanci, ki so komisiji dolžni poročati premoženjsko stanje, so naslednji:

- poklicni funkcionarji,

- nepoklicni župani in podžupani,
- uradniki na položaju,
- poslovodne osebe,
- osebe, odgovorne za javna naročila,
- uradniki Državne revizijske komisije in
- državljani Republike Slovenije, ki opravljajo funkcijo v institucijah in drugih organih EU ter drugih mednarodnih institucijah, na katero so bili imenovani ali izvoljeni na podlagi napotitve ali predloga Vlade RS ali Državnega zbora RS (če njihova dolžnost prijave premoženjskega stanja ni drugače urejena z akti institucije, za katero opravljajo funkcijo).
- Z uveljavitvijo Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14) so postali zavezanci za poročanje podatkov o premoženjskem stanju komisiji tudi:
 - člani uprave SDH,
 - člani nadzornega sveta SDH,
 - prokuristi SDH,
 - pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto,
 - člani uprav, člani organov nadzora in prokuristi gospodarskih družb, v katerih ima SDH večinski delež ali prevladujoč vpliv.

Prijava premoženjskega stanja, odjava premoženjskega stanja ali prijava spremembe premoženjskega stanja v letu 2015 niso novosti, a kljub temu komisija opaža, da številni zavezanci ne vedo, kakšne so njihove obveznosti po določbah ZIntPK s področja nadzora premoženjskega stanja. Komisija je tako tekom nadzorov premoženjskega stanja zaznala številne nepravilnosti storjene tako s strani zavezancev kot organov, ki jih taksativno predstavljamo v nadaljevanju.

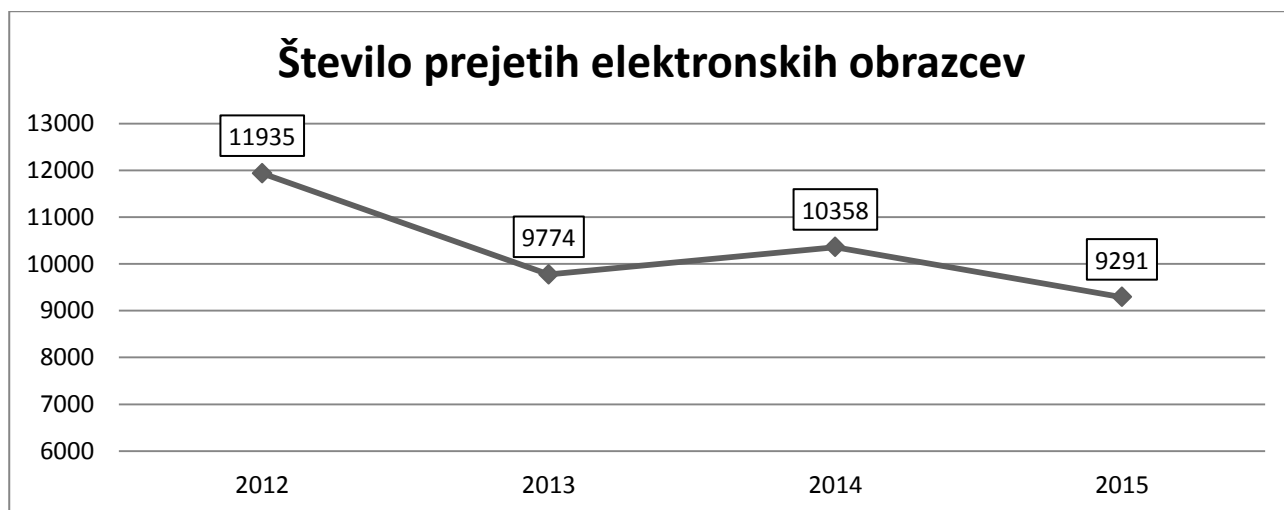
1. Nepravilnosti s strani zavezancev:

- poročanje podatkov o premoženjskem stanju na napačnih elektronskih obrazcih, na dopisih ali obrazcih, ki so bili v veljavi leta 2010;
- poročanje o premoženjskem stanju v celoti do 31. januarja za preteklo leto in ne le o spremembah premoženjskega stanja, tako kot to določa drugi odstavek 43. člena ZIntPK;
- nepravilno in/ali nepopolno vnašanje podatkov v elektronske obrazce (prijava/odjava/sprememba) za sporočanje podatkov o premoženjskem stanju (npr. namesto denarnih sredstev, zavezanci poročajo o gotovini, ne sporočijo vseh nepremičnin, ki jih imajo v lasti oz. solasti, ne sporočijo vseh funkcij, ne sporočijo leasingov ...);
- navajanje napačnih datumov nastopa/prenehanja funkcije;
- izpolnjevanje obrazcev za prijavo ali odjavo zavezanca po petem odstavku 41. člena ZIntPK, ki jih mora izpolniti organ in ne zavezanec;
- poročanje z zamudo ali neporočanje.

2. Kot smo že omenili, komisija kljub večletni nespremenjeni praksi še vedno zazna nepravilnosti tudi s strani organov. V tem delu želimo izpostaviti, da je ravno organ tisti, ki je komisiji dolžan sporočiti zavezanca v skladu z določilom petega odstavka 41. člena ZIntPK¹. Nepravilnosti s strani organov:

- poročanje podatkov o zavezancih na dopisih ali na dopisih s pomanjkljivimi podatki;
- navajanje napačnih datumov nastopa/prenehanja funkcije;
- prijavljanje zavezancev z zamudo ali neprijavljanje.
- Komisija je v preteklem letu tako prejela 9.291 vseh obrazcev, od tega:

Tip obrazca	Število prejetih obrazcev
Odjava premoženjskega stanja	367
Odjava iz registra zavezancev	380
Prijava spremembe premoženjskega stanja	878
Prijava v register zavezancev	3.525
Prijava premoženjskega stanja	4.141

Komisija je tako samo v zadnjih štirih letih, odkar je zaživela elektronska prijava premoženjskega stanja ali elektronska prijava zavezanca, prejela 41.358 različnih prijav preko elektronskih obrazcev. V letu 2014 je pričela z novim, bolj učinkovitim in ustreznim sistemom odlaganja oz. arhiviranje vseh prej navedenih elek-

¹ Organi in organizacije, kjer so zaposleni zavezanec, so komisiji skladno s petim odstavkom 41. člena ZIntPK dolžni posredovati sezname teh zavezancev v 30 dneh po vsaki spremembi (nastopu in prenehanju funkcije/dela). Sezname vsebujejo podatke o osebnem imenu, funkciji oziroma položaju ter nazivu organa, kjer zavezanec opravlja funkcijo, naslovu stalnega bivališča, EMŠO in davčno številko zavezanca. Izjema je sporočanje seznamov oseb odgovornih za javna naročila. Naročniki lahko osebe, odgovorne za javna naročila, sporočajo sproti v 30 dneh od dne, ko je posameznik pridobil ta status, pri čemer zadostuje, da posameznika v seznam vnesejo le enkrat na leto, in sicer takrat, ko je v tem letu prvič sodeloval v postopku javnega naročanja, v katerem je pridobil status osebe, odgovorne za javno naročilo. Za dosego namena in ciljev ZIntPK na področju posredovanja seznamov oseb, odgovornih za javna naročila, pa zadostuje tudi, da organ oziroma organizacija najkasneje do 31. 12. tekočega leta komisiji sporoči vse potrebne podatke o osebah, ki so v tem letu pridobile status oseb, odgovornih za javna naročila, kot jih določa ZIntPK (kot datum nastopa funkcije se v tem primeru v obrazec za prijavo zavezancev navede dan, ko se oseba vnese v obrazec oziroma seznam).

tronskih obrazcev in te aktivnosti arhiviranja so se nadaljevale tudi v letu 2015, vključno z investicijskim nakupom arhivske omare in ureditvijo samega prostora, kjer se hranijo vsi prejeti obrazci.

Na področju nadzora premoženjskega stanja komisija v skladu s Poslovnikom komisije za preprečevanje korupcije (Uradni list RS, št. 24/12) vodi dve vrsti postopkov, in sicer redni nadzor nad premoženjskim stanjem, pri katerem komisija izbere kategorijo zavezancev, katerih premoženjsko stanje je predmet rednega nadzora, in izredni nadzor nad premoženjskim stanjem. Slednji nadzor se uvede na podlagi prijave, objav v medijih ali če komisija na drug način pride do podatkov, iz katerih izhaja sum, da zavezanec ni prijavil vseh enot premoženja ali vseh sprememb svojega premoženjskega stanja. Komisija prejme zelo malo prijav s področja premoženjskega stanja, zato izvede večino nadzorov kot redne. Namen in cilj nadzorov premoženjskega stanja je ugotoviti, ali je prišlo do kršitve ZIntPK ter pridobitve premoženja iz nepojasnjenega izvora v nadzorovanem obdobju s strani zavezanca. V preteklem letu je komisija tako zaključila 103 različne nadzore ter pri 8 zavezancih izvedla nadzor nesorazmerno povečanega premoženja, od te številke pa je nadzor zaključila tudi z dvema Zaključnima ugotovitvama o konkretnem primeru nadzora premoženjskega stanja.

V preteklem letu so pooblaščenice uradne osebe v zvezi z neporočanjem oziroma nepopolno prijavo premoženjskega stanja (11. in 12. alineja prvega odstavka 77. člena ZIntPK) izdale:

- 30 odločb (od tega je bila v 5 primerih izrečena globa, v 25 primerih pa opomin) od tega sta bili 2 odločbi hkrati po 11. in 12. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK, 4 odločbe po 12. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK, 24 odločb po 11. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK;
- 12 opozoril (od tega 9 opozoril po 11. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK, 3 opozorila po 12. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK).

Aktivnosti so v tem letu potekale tudi na področju priprave predloga novele ZIntPK. Ministrstvo za javno upravo je tako s strani komisije prejelo predloge za izboljšanje ZIntPK, med drugim tudi za področje premoženjskega stanja. Izpostavljamo, da se komisija na področju premoženjskega stanja sooča z velikimi administrativnimi ovirami, ki jih želi odpraviti z novelo ZIntPK, in sicer, da vse obveznosti tako za organe kot zavezance v drugi fazi ne izvajajo več v papirnati obliki. Na slednje prepogosto opozarjajo sami zavezanci bodisi v času uradnih ur ali v samem obrazcu v rubriki »druge informacije«. Takšen sistem ni prijazen do komisije, saj papirno sporočanje v drugi fazi od komisije zahteva veliko administrativnega dela in porabljenega časa, ki bi ga komisija v bodoče lahko namenila samim nadzorom premoženja. Potrebno je vzpostaviti nov sistem, ki bo prijazen tako do uporabnika, torej zavezanca, kot tudi za komisijo.

Poudarki iz preteklega obdobja

Komisija je:

- na dan 31. 12. 2015 imela 13.976 različnih zavezancev, torej 2.860 zavezancev več kot na isti dan leto prej;
- opravila 103 različne nadzore s področja premoženjskega stanja;
- prejela 153 pisnih vprašanj;
- izdala 49 pozivov za prijavo premoženjskega stanja;
- izdala 30 odločb in 12 opozoril;
- podala predloge za izboljšanje področja premoženjskega stanja pri pripravi novele ZIntPK in

- izvedla investicijski nakup arhivske omare ter nadaljevala z aktivnostmi v povezavi z novim sistemom odlaganja in arhiviranja vseh obrazcev s področja.

Primeri najpogostejših vprašanj

Ali je občinski svetnik zavezanec za prijavo premoženjskega stanja?

Prvi odstavek 41. člena ZIntPK določa, da so zavezanci za prijavo premoženjskega stanja poklicni funkcionarji, nepoklicni župani in podžupani, uradniki na položaju, poslovodne osebe, osebe, odgovorne za javna naročila, uradniki Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil in državljani Republike Slovenije, ki opravljajo funkcijo v institucijah in drugih organih EU ter drugih mednarodnih organizacijah, na katero so bili imenovani ali izvoljeni na podlagi napotitve ali predloga Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora.

Občinski svetniki torej niso zavezanci za prijavo premoženjskega stanja iz naslova svojega položaja; opozarjamo pa, da lahko tudi te osebe postanejo zavezanci za prijavo premoženjskega stanja kot osebe, odgovorne za javna naročila. Osebe, odgovorne za javna naročila, morajo v skladu s tretjim odstavkom 43. člena ZIntPK Komisiji sporočiti podatke o svojem premoženjskem stanju enkrat letno, in sicer do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto, če so v preteklem koledarskem letu sodelovale v postopku javnega naročanja, v katerem vrednost postopka presega mejne vrednosti za oddajo naročil po postopku zbiranja ponudb po predhodni objavi, ki so 134.000,00 evrov brez DDV za blago in storitve ter 274.000,00 evrov brez DDV za gradnje.

Premoženjsko stanje se mi v preteklem letu ni spremenilo. Ali moram prijaviti spremembo?

Drugi odstavek 43. člena ZIntPK določa, da vsako spremembo glede funkcije, dejavnosti oziroma lastništva iz osme in devete alineje prvega odstavka prejšnjega člena in vsako spremembo v premoženjskem stanju iz enajste do sedemnajste alineje prvega odstavka prejšnjega člena, ki presega 10.000 evrov, mora zavezanec sporočiti komisiji do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto. V kolikor pri vašem premoženju v preteklem letu ni prišlo do prej navedenih sprememb, vam ni potrebno ponovno poročati v elektronski obliki.

Lobiranje

Značilnosti področja in namen regulacije

Lobiranje je povsem legitimna institucija sodobne družbe, ki želi preko neformalnih mrež izboljšati proces družbene izbire in odločanja. Izraz "lobiranje" pomeni vplivanje (na državni in lokalni ravni) na odločanje pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov, pa tudi na odločanje državnih organov in organov ter uprav lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil o drugih zadevah.

Nesporno je lobiranje sestavina demokratičnega procesa, saj ob ustrezni pravni regulaciji z močjo argumenta zagotavlja širši vidik demokracije, ki mora delovati v interesu javnosti. V Sloveniji je lobiranje regulirano v ZIntPK, do danes pa te določbe o lobiranju v praksi še niso zaživele v zadostni meri. Možnosti nadzora na tem področju so omejene, sivo polje nenadzorovanega lobiranja pa izrazito veliko.

Medtem ko so mnogi drugi organi in poslanske skupine v zadnjih letih precej izboljšali prakso poročanja o lobističnih stikih, je poročanje občin in nosilcev pooblastil še vedno nerazumno prenizko. Razlog za to je ali nerazumevanje smisla regulacije lobiranja ali nespoštovanje zakonskih določb o lobiranju.

Odgovornost za krepitev tega področja mora biti v prihodnosti tako na strani komisije, ki mora poskrbeti za širitev zavedanja o pomenu in obveznostih s področja lobiranja kot na strani zavezancev za poročanje o lobističnih stikih, ki morajo v zasledovanju transparentnosti in odkritega boja proti nedovoljenim vplivom na postopke poročati o vseh stikih, kot to od njih zahteva ZIntPK.

Nadzor nad lobiranjem

Komisija po uveljavitvi regulative na področju lobiranja ugotavlja:

- lobiranje je v Sloveniji prisotno in se izvaja, vendar je zaradi zgodovinskih razlogov stigmatizirano, zato si lobiranci težje priznajo, da so lobirani, ker domnevajo, da bodo zaradi tega deležni negativne publicitete;
- lobiranci še vedno premalo poznajo ureditev področja lobiranja – komisija vlaga napore v njihovo izobraževanje in ozaveščanje;
- lobiranci pogosto menijo, da obveznost poročanja o lobističnih stikih pomeni ovajanje - komisija v takšnih primerih pojasnjuje, da poročanje o lobističnih stikih ni namenjeno ovajanju, temveč transparentnosti nejavnih vplivov interesnih organizacij na odločitve v zadevah javnega pomena;
- z občinske ravni ter s strani nosilcev javnih pooblastil je še vedno malo poročanja o lobističnih stikih.

Glavne aktivnosti nadzora nad lobiranjem so:

- načrtovanje, organiziranje, neposredno izvajanje, koordiniranje, usmerjanje in nadzorovanje nalog na področju lobiranja;
- izobraževanje, ozaveščanje in publiciranje s področja lobiranja;
- opravljanje nalog v zvezi z evidencami s področja lobiranja, vključno z vodenjem in ažuriranjem registra lobistov RS;
- vodenje upravnih postopkov, vezanih na izdaje odločb o vpisu oziroma izbrisu iz registra lobistov oziroma na ugotavljanje posredovanja lobističnih poročil v skladu z določbami ZIntPK;
- vodenje prekrškovnih postopkov in izrekanje sankcij zaradi kršitev določb ZIntPK, ki se nanašajo na področje lobiranja.

Statistika

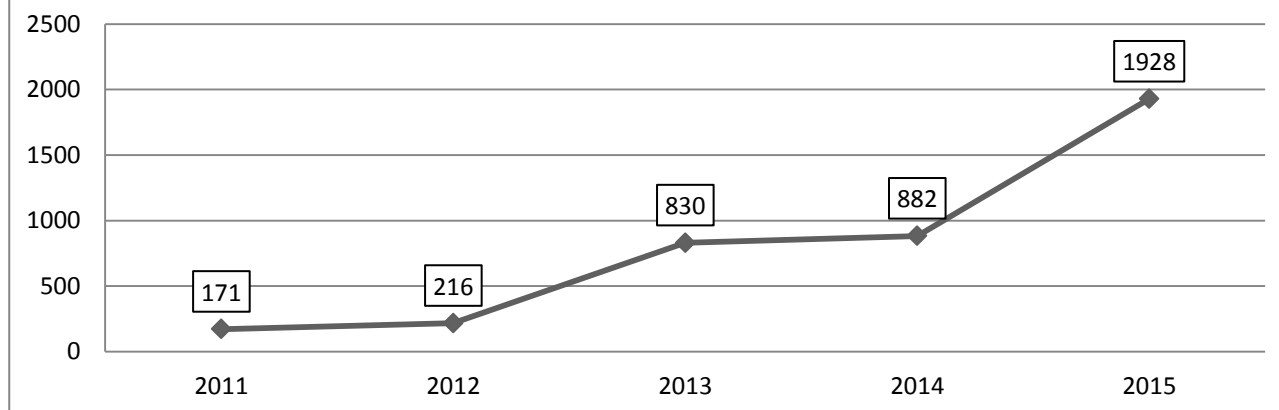
V letu 2015 je komisija v zvezi z lobiranjem prejela 28 vprašanj in posredovala toliko odgovorov.

Komisija je v letu 2015 prejela 6 vlog za vpis v register lobistov in 5 vlog za izbris.

V letu 2015 je komisija v okviru pooblastil, ki jih ima v ZIntPK, 14-im registriranim lobistom, ki niso oddali letnih poročil za preteklo leto (2014), izrekla upravno sankcijo (opomin).

Izjemen porast (več kot 100 %) je v letu 2015 Komisija zabeležila na področju prijavljenih lobističnih stikov, kar pripisujemo tudi naši večji aktivnosti osveščanja glede lobiranja, a hkrati še vedno opažamo premajhno odzivnost določenih nosilcev javnih pooblastil in lokalnih oblasti.

Poročila lobirancev o lobističnih stikih

Status lobiranja	
Lobiranje registriranega lobista	19
Izjeme	1909
Skupaj lobiranje registriranega lobista in izjeme	1928
Ni lobiranje	555
Vsi prijavljeni stiki	2483

NAMEN IN CILJ LOBIRANJA	Lobiranje registriranega lobista	Izjeme	Skupaj
VPLIV NA SPREJEM PREDPISOV ALI DRUGIH SPLOŠNIH AKTOV	6	874	880
VPLIV NA ODLOČANJE V DRUGIH ZADEVAH	13	1035	1048
SKUPAJ			1928

POSLANSKA SKUPINA	Lobiranje registr. lobista	Izjeme	Skupaj	Št. prijav lob. stikov
DeSUS	0	172	172	202
NSi	0	91	91	66
SD	6	267	273	184
SDS	0	2	2	2
SMC	1	443	444	272
ZL	0	10	10	19
ZaAB	0	8	8	8
IMNS	0	0	0	0
	SKUPAJ:		1000	753

INSTITUCIJA	Stiki po funkciji/položaju	Lobiranje registriranega lobista	Izjeme	Skupaj stikov po funkciji	Skupaj stikov po instituciji	Št. prijav lob. stikov
-------------	----------------------------	----------------------------------	--------	---------------------------	------------------------------	------------------------

INSTITUCIJA	Stiki po funkciji/položaju	Lobiranje registriranega lobista	Izjeme	Skupaj stikov po funkciji	Skupaj stikov po instituciji	Št. prijav lob. stikov																																																																																																																																																																																				
DZ RS	funkcionar	5	991	996	1053	755																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	2	55	57			VLADA RS	funkcionar	2	1	3	11	14	javni uslužbenec	3	5	8	MINISTRSTVO ZA FINANCE	funkcionar	0	60	60	232	109	javni uslužbenec	2	170	172	MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	funkcionar	1	40	41	108	64	javni uslužbenec	0	67	67	MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	funkcionar	0	0	0	13	4	javni uslužbenec	0	13	13	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	funkcionar	0	41	41	78	24	javni uslužbenec	1	36	37	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	funkcionar	0	1	1	3	4	javni uslužbenec	0	2	2	MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104	javni uslužbenec	1	133	134	MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0
VLADA RS	funkcionar	2	1	3	11	14																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	3	5	8			MINISTRSTVO ZA FINANCE	funkcionar	0	60	60	232	109	javni uslužbenec	2	170	172	MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	funkcionar	1	40	41	108	64	javni uslužbenec	0	67	67	MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	funkcionar	0	0	0	13	4	javni uslužbenec	0	13	13	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	funkcionar	0	41	41	78	24	javni uslužbenec	1	36	37	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	funkcionar	0	1	1	3	4	javni uslužbenec	0	2	2	MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104	javni uslužbenec	1	133	134	MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2								
MINISTRSTVO ZA FINANCE	funkcionar	0	60	60	232	109																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	2	170	172			MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	funkcionar	1	40	41	108	64	javni uslužbenec	0	67	67	MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	funkcionar	0	0	0	13	4	javni uslužbenec	0	13	13	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	funkcionar	0	41	41	78	24	javni uslužbenec	1	36	37	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	funkcionar	0	1	1	3	4	javni uslužbenec	0	2	2	MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104	javni uslužbenec	1	133	134	MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																			
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	funkcionar	1	40	41	108	64																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	67	67			MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	funkcionar	0	0	0	13	4	javni uslužbenec	0	13	13	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	funkcionar	0	41	41	78	24	javni uslužbenec	1	36	37	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	funkcionar	0	1	1	3	4	javni uslužbenec	0	2	2	MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104	javni uslužbenec	1	133	134	MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																														
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	funkcionar	0	0	0	13	4																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	13	13			MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	funkcionar	0	41	41	78	24	javni uslužbenec	1	36	37	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	funkcionar	0	1	1	3	4	javni uslužbenec	0	2	2	MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104	javni uslužbenec	1	133	134	MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																									
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	funkcionar	0	41	41	78	24																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	1	36	37			MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	funkcionar	0	1	1	3	4	javni uslužbenec	0	2	2	MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104	javni uslužbenec	1	133	134	MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																				
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	funkcionar	0	1	1	3	4																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	2	2			MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104	javni uslužbenec	1	133	134	MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																															
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	funkcionar	0	11	11	145	104																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	1	133	134			MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																										
MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0	0																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	0	0			MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8	javni uslužbenec	0	5	5	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																					
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	3	3	8	8																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	5	5			MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	funkcionar	0	3	3	13	9																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	10	10			MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7	javni uslužbenec	0	10	10	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																											
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	7	7	17	7																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	10	10			MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																																						
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	funkcionar	0	9	9	9	6																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	0	0			MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																																																	
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	0	0			MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																																																												
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	funkcionar	0	0	0	0	0																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	0	0			MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																																																																							
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0	0																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	0	0			JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0	javni uslužbenec	0	0	0	URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																																																																																		
JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZDRAVILA IN MEDICINSKE PRIPOMOČKE	funkcionar	0	0	0	0	0																																																																																																																																																																																				
	javni uslužbenec	0	0	0			URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																																																																																													
URAD RS ZA INTELKTUALNO	funkcionar	0	0	0	11	2																																																																																																																																																																																				

INSTITUCIJA	Stiki po funkciji/položaju	Lobiranje registriranega lobista	Izjeme	Skupaj stikov po funkciji	Skupaj stikov po instituciji	Št. prijav lob. stikov
LASTNINO	javni uslužbenec	0	11	11		
SLUŽBA VLADE RS ZA RAZVOJ IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO	funkcionar	0	15	15	19	9
	javni uslužbenec	0	4	4		
FINANČNA UPRAVA RS	funkcionar	0	0	0	189	124
	javni uslužbenec	0	189	189		
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE	funkcionar	0	6	6	6	4
	javni uslužbenec	0	0	0		
MESTNA OBČINA VELENJE	funkcionar	0	0	0	1	2
	Javni	0	1	1		
OSNOVNA ŠOLA KAPELA	funkcionar	0	0	0	1	1
	javni	1	0	1		
MESTNA OBČINA MARIBOR	funkcionar	1	0	1	1	2
	javni	0	0	0		
UPRAVA RS ZA JAVNA PLAČILA	funkcionar	0	0	0	6	2
	javni	6	0	6		
UPRAVA ZA VARNO HRANO, VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN	funkcionar	0	0	0	4	1
	javni	0	4	4		
URAD PREDSEDNIKA RS	funkcionar	0	0	0	0	3
	javni	0	0	0		
SKUPAJ					1928	1258

CENTER ZA INTEGRITETO IN PREVENTIVO

Krepitev integritete

Načrt integritete in elektronski register tveganj

Komisija je v letu 2015 z namenom obvladovanja in upravljanja tveganj za nastanek koruptivnih, neetičnih ali drugih protipravnih dejanj v javnem sektorju stopnjevala aktivno spremljanje načrtov integritete, svetovala pri njihovih posodobitvah in analizirala ukrepe, ki so jih posamezni zavezanci za načrt integritete predvideli oziroma izvajali.

Zlasti pri slednji nalogi je komisija s pridom uporabila možnosti, ki jih od svoje uspešne vzpostavitve leta 2014 naprej nudi elektronski register tveganj. Tako je dobila vpogled v značilna tveganja posameznih kategorij zavezancev in primerjala, na kakšen način se različne skupine subjektov javnega sektorja lotevajo upravljanja zaznanih tveganj. Podatki, zbrani s pomočjo elektronskega registra tveganj, so se izkazali za posebej uporabne pri oceni korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete v slovenskih občinah, odmevne analize, ki jo je komisija predstavila v okviru dogodkov ob 9. decembru, mednarodnem dnevu boja proti korupciji.

Komisija je v letu 2015 nadaljevala z vsebinskimi in organizacijskimi koraki v smeri razširitve nabora orodij, ki bi omogočala še podrobnejšo analizo podatkov, pridobljenih prek elektronskega registra tveganj in letnih poročil skrbnikov načrtov integritete. Tako kot do sedaj bo vsak napredek v tej smeri najbolj koristil zavezancem, saj jim bo komisija s pomočjo večjega vpogleda v problematiko in njene posamezne vidike lahko ponudila konkretnije napotke pri izboljšavah in posodobitvah načrtov integritete ter bolj ciljno usmerjena izobraževanja.

Načrt integritete je zmogljivo orodje za obvladovanje in upravljanje korupcijskih in integritetnih tveganj v javnem sektorju, vendar komisija opazuje, da potrebujejo zavezanci za njegovo uspešno implementacijo in dolgoročno učinkovitost določeno mero pomoči. Komisija si bo tako z odzivnostjo pri odgovarjanju na vpra-

šanja in dileme skrbnikov načrtov integritete kakor tudi s proaktivnim vpogledovanjem vanje po lastni pobudi, na podlagi medijskih objav ali drugih zaznav še naprej prizadevala, da bodo imela prizadevanja vsakega posameznika in kolektivov institucij v javnem sektorju za etiko in integriteto kar se da trdno oporo v kvalitetnih načrtih integritete, ki bodo plod skupnega dela zaposlenih.

Analiza elektronskega registra tveganj

Center za integriteto in preventivo je v letu 2015 izdelal analizo elektronskega registra tveganj in s tem opredelil tveganja, ki jih zavezanci v svojih načrtih integritete najpogosteje zaznavajo. Analiza je bila izdelana za vsako posamezno skupino zavezancev in je bila namenjena predvsem zavezancem za izdelavo načrtov integritete, saj jim podatki o tveganjih in ukrepih omogočajo, da primerjajo tveganja, ki so jih identificirali sami, s tveganji, ki so jih identificirali drugi njim podobni organi oziroma javni zavodi, in tako ugotovijo ali so med njimi takšna tveganja, do katerih bi se pri posodobitvi načrta integritete bilo modro opredeliti oziroma jih preveriti tudi pri njih.

V končni zbirni tabeli so navedena tri najpogostejša korupcijska tveganja oziroma tveganja za neetična in neintegritetna ravnanja ter tveganja, ki so povezana s specifično poslanstva institucij, ki spadajo v posamezno skupino zavezancev. Največkrat sta kot najbolj tvegani prepoznani področji javnih naročil in področje daril. Kot tretje najbolj tvegano področje, pa zavezanci zaznavajo nasprotje interesov.

Javna naročila

Področje javnih naročil kot enega izmed bolj problematičnih zaznava tudi komisija. Največ prijav domnevno koruptivnih ravnanj se je v letih 2011 - 2014 namreč med drugim nanašalo tudi na postopke javnega naročanja. Za nastanek koruptivnih ali neetičnih ravnanj na področju javnih naročil so v načrtih integritete med drugim izpostavljena naslednja tveganja:

- ogrožanje gospodarnosti pri ravnanju z javnimi sredstvi – se izraža kot neustrezno načrtovanje potreb organa in pomanjkljivo načrtovanje investicije;
- omejevanje konkurence in enakopravnosti ponudnikov, prirejanje razpisne dokumentacije z namenom izbire točno določenega ponudnika – izraža se predvsem v neustrezni specifikaciji predmeta javnega naročila oziroma v tehnični dokumentaciji, ki je prilagojena značilnostim enega ponudnika; vnaprejšnje dogovarjanje o sklepanju pogodb;
- izbira neustreznih postopkov po Zakonu o javnem naročanju, neustrezen izračun ocenjene vrednosti naročila, ki vpliva na izbiro vrste postopka in na presojo ustreznosti ponudbe, neutemeljena uporaba manj konkurenčnega postopka javnega naročanja (na primer postopka s pogojem brez predhodne objave);
- neutemeljena delitev javnih naročil v več manjših ali neustrezen izračun ocenjene vrednosti naročila, z namenom, da bi se naročnik izognil večji zahtevnosti postopka javnega naročanja, tveganje predstavlja tudi neutemeljeno sklepanje aneksov, brez izvedenega postopka, za več del, nepredvidena dela, nujna dela in dodatno naročena dela;

Najpogostejši ukrepi, ki so za odpravljanje oziroma omejevanje tveganj povezanih z javnimi naročili opredeljeni v načrtih integritete pa so:

- usposabljanje in izobraževanje zaposlenih, ki sodelujejo v postopkih javnega naročanja ter redno spremljanje veljavne zakonodaje na področju javnega naročanja;

- skrbno načrtovanje javnih naročil - ključno je, da se pravilno oceni vrednost naročila (tudi s pomočjo predhodne analize trga) ter da se pripravi pregledno razpisno dokumentacijo z ustreznimi pogoji in merili;
- zagotovitev nadzora nad izvajanjem javnih naročil, vzpostavitev sistema notranjih kontrol, nadzor s strani predstojnika;
- dosledno upoštevanje načel javnega naročanja.

Pri tveganju, ki je povezano s postopki javnega naročanja, zavezanci večkrat zaznavajo tudi tveganje neupoštevanja nasprotja interesov, nedovoljenega lobiranja in nedovoljenih vplivov, nedovoljenega sprejemanja daril ter tveganje neupoštevanja omejitev poslovanja.

V registru tveganj je tako na primer večkrat izpostavljeno vplivanje na oblikovanje potreb organov, vplivanje na odločitve pri izbiri najugodnejšega ponudnika, na (ne)izvedbo javnega naročila ter vplivanje ponudnikov na oddajo naročila. Zavezanci so opredelili tudi nekaj bolj konkretnih situacij, v katerih lahko prihaja do nedovoljenih vplivov in sicer, ko ponudniki zaposlenim, ki sodelujejo v komisijah za pripravo razpisne dokumentacije v postopkih javnih razpisov, predstavljajo izdelke ali na primer, ko skušajo zaposleni v postopkih notranje revizije vplivati na notranje revizorje, da ne bi prišlo do razkritja ugotovljenih nepravilnosti. Na področju javnega naročanja predstavljajo tveganje tudi zahteve neetičnega ali koruptivnega ravnanja. Zavezanec je, na primer, navedel situacijo, ko predstojnik grozi zaposlenemu, da ga bo prijavil disciplinski komisiji zaradi neizpolnjevanja rednih delovnih nalog, če za izvedbo določenega dela ne bo izbral točno določenega dobavitelja.

Z zmanjševanjem oziroma omejevanjem tveganj, povezanih z neupoštevanjem nasprotja interesov, omejitvijo poslovanja, nedovoljenim sprejemanjem daril, lobiranjem in nedovoljenimi vplivi torej posledično obvladujemo tudi tveganja s področja javnih naročil, saj so, kot kaže, le ta med sabo nemalokrat tesno povezana.

Nedovoljeno sprejemanje daril

Morda nekoliko preseneča, da velika večina zavezancev kot eno izmed najbolj tveganih prepoznava področje daril. Na podlagi števila obravnavanih zadev s področja nedovoljenega sprejemanja daril komisija ugotavlja, da ocena verjetno ne odraža realnega stanja. Komisija je namreč v letu 2014 obravnavala le dve zadevi domnevnih kršitev ZIntPK, v letu 2013 pa tri. Določbe ZIntPK, ki se nanašajo na področje daril, veljajo za funkcionarje, večino zaposlenih pri zavezancih za izdelavo načrta integritete pa predstavljajo javni uslužbenci, za katere velja Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08 in 69/08; v nadaljevanju ZJU). Za izvajanje določil ZJU je pristojna Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev (ISJU). Iz Poročila o delu Inšpektorata za javni sektor v letu 2014 je jasno razvidno, da tudi ISJU ugotavlja, da področje daril še zdaleč ni najbolj problematično. Največ nepravilnosti je bilo namreč ugotovljenih na področju zaposlovanja. Dejstvo, da zavezanci področje daril največkrat zaznavajo kot najbolj pereče, gre morda pripisati temu, da je bilo ravno nedovoljeno sprejemanje daril ob uvedbi elektronskega registra tveganj navedeno kot vzorčno tveganje in zato obstaja verjetnost, da so se zavezanci do tega tveganja tudi avtomatično opredelili. Morda pa zavezanci tudi dejansko zaznavajo nedovoljeno sprejemanje daril kot problematično, ampak nepravilnosti v zvezi s sprejemanjem daril ne prijavljajo.

Področje daril kot najbolj tvegano prepoznava predvsem izobraževalne institucije (vrtci, osnovne šole, srednje šole ter univerze, visoke in višje šole), kar pa morda ne preseneča toliko, glede na to, da v Sloveniji

poznamo skoraj tradicionalno obdarovanje pedagoških delavcev s strani učencev ob zaključku šolskega leta. Pedagoški delavci se tako v primerjavi z ostalimi skupinami zavezancev s področjem daril verjetno res srečujejo pogosteje in je to njihovo zaznavanje dejansko nekoliko bolj realno v primerjavi z drugimi skupinami zavezancev.

Nasprotje interesov

Kot tretje najpogosteje zaznano tveganje se pojavlja področje nasprotja interesov. Kot problematično področje ga zaznava tudi komisija, ki je na področju nasprotja interesov največ poudarka posvetila preventivnemu delovanju, saj je ažurno odgovarjala na vsa izpostavljena vprašanja organov javnega sektorja in/ali uradnih oseb, ki so se znašle pred dilemo, ali določene okoliščine ustrezajo definiciji nasprotja interesov po ZIntPK.

Skozi vse leto je komisija obravnavala najrazličnejše prijave kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Iz elektronskega registra izhaja, da se tveganje za nastanek okoliščin nasprotja interesov najpogosteje pojavlja pri postopkih zaposlovanja, pri postopkih imenovanja uslužbencev na položajna delovna mesta (imenovanja ravnateljev, direktorjev na svetih javnih zavodov ...), pri izvedbi javnih naročil, pri postopkih ocenjevanja in napredovanja javnih uslužbencev ter pri ocenjevanju učencev.

Če se posvetimo še specifičnim tveganjem, ki jih izpostavljajo posamezne skupine zavezancev, opazimo, da v vrtcih, glasbenih šolah ter dijaških in študentskih domovih ocenjujejo, da določeno tveganje za nastanek koruptivnih oziroma neetičnih ravnanj predstavlja tudi sprejem oziroma vpis otrok oziroma dijakov in študentov, osnovne in srednje šole pa kot tveganje, povezano s specifikom njihovega poslanstva, zaznavajo neustrezno ocenjevanje, tudi zaradi daril, uslug ali groženj. Na področju zdravstva je izpostavljeno specifično tveganje povezano s čakalnimi dobami, kar zaznavajo tako bolnišnice kot zdravstveni domovi. Čakalne dobe oziroma čakalne vrste pa predstavljajo tveganje za nastanek neetičnih in koruptivnih ravnanj tudi v domovih za starejše.

V vseh specifičnih tveganjih, ki jih zavezanci prepoznajo pri svojem vsakodnevem delu, se večinoma odraža predvsem eno izmed temeljnih korupcijskih tveganj in sicer nasprotje interesov in bi bilo zato smotno temu področju v prihodnosti posvetiti veliko mero pozornosti.

Najpogostejša tveganja			Specifična tveganja		
Občine	Javna naročila	Nedovoljeno sprejemanje daril	Nezakonito lobiranje in nedovoljeni vplivi	Spremembe namembnosti zemljišč	Neurejeno premoženje občine
Bolnišnice	Javna naročila	Nedovoljeno sprejemanje daril	Zaščita prijaviteljev	Čakalne dobe	Predpisovanje zdravil
Zdravstveni domovi	Javna naročila	Nedovoljeno sprejemanje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov	Čakalne dobe	Uporaba medicinske opreme
Lekarne	Nedovoljeno sprejemanje daril	Javna naročila	Zaščita prijaviteljev	Obiski strokovnih sodelavcev proizvajalcev in nabava zdravil	Prodaja in priporočanje zdravil določenega proizvajalca

Najpogostejša tveganja				Specifična tveganja	
Sodišča	Neupoštevanje omejitev poslovanja	Nedovoljeno sprejemanje daril	Javna naročila	Zastaranje sodnih postopkov	Sodni zaostanki
Tožilstva	Nedovoljeno sprejemanje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov	Zaščita prijaviteljev	Poslovanje z dokumentarnim gradivom v zvezi s pregoni	
Vrtci	Nedovoljeno sprejemanje daril	Javna naročila	Neupoštevanje nasprotja interesov	Sprejem otrok	Neprimerno ravnanje strokovnih delavcev
Osnovne šole	Področje daril	Javna naročila	Neupoštevanje nasprotja interesov	Neustrezno ocenjevanje, tudi zaradi daril, uslug ali groženj	
Srednje šole	Področje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov	Javna naročila	Neustrezno ocenjevanje, tudi zaradi daril, uslug ali groženj	
Univerze, fakultete, visoke in višje šole	Nedovoljeno sprejemanje daril	Tveganja pri javnih naročilih	Nezakonito lobiranje in nedovoljeni vplivi	Korupcija v pedagoškem in raziskovalnem procesu	Goljufije pri opravljanju študijskih obveznosti
Glasbene šole	Javna naročila	Neupoštevanje nasprotja interesov	Nedovoljeno sprejemanje daril	Vpis otrok	
Dijaški in študentski domovi	Javna naročila	Nedovoljeno sprejemanje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov	Sprejem dijakov in študentov	
Ljudske univerze	Neupoštevanje nasprotja interesov	Nedovoljeno sprejemanje daril	Nezakonito lobiranje in nedovoljeni vplivi	Izdajanje potrdil in spričeval, vpis v programe, priznavanje znanja	
Knjižnice	Nedovoljeno sprejemanje daril	Javna naročila	Neupoštevanje nasprotja interesov	Enak odnos do uporabnikov	
Centri za socialno delo	Nedovoljeno sprejemanje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov	Zaščita prijaviteljev	Vodenje postopkov za odvzem in vrnitev otrok	Odločanje o pravicah iz javnih sredstev
Domovi za starejše	Javna naročila	Nedovoljeno sprejemanje daril	Zaščita prijaviteljev	Čakalne vrste, sprejem in premestitev, razvrščanje v kategorije oskrbe	
Socialno varstveni zavodi	Javna naročila	Nedovoljeno sprejemanje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov		
Ministrstva in organi v	Nedovoljeno sprejemanje	Javna naročila	Lobiranje in nedovoljeni	Opustitev dolžnega ravnanja	

Najpogostejša tveganja				Specifična tveganja	
sestavi	daril		vplivi	pri opravljanju oziroma vodenju postopka	
Upravne enote	Nedovoljeno sprejemanje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov	Zaščita prijaviteljev	Tveganja, povezana z izdajo odločb, sklepov, dovoljenj ipd. (največkrat tveganja pri izdaji gradbenih dovoljenj)	
Vladne službe	Nedovoljeno sprejemanje daril	Nezakonito lobiranje in nedovoljeni vplivi	Javna naročila	Izdaja in preklic dovoljenj, dodeljevanje sredstev	
Inšpektorati	Zaščita prijaviteljev	Javna naročila	Neupoštevanje nasprotja interesov	Tveganja, povezana z izvajanjem inšpekcijskega postopka (ukrepanje v nasprotju z zakonom, prekrščitve pooblastil, ravnanje s prijavami)	
Javni skladi	Javna naročila	Nedovoljeni vplivi in nezakonito lobiranje	Nedovoljeno sprejemanje daril	Dodeljevanje javnih sredstev, dodelitev stanovanj	
Samostojni in neodvisni državni organi	Javna naročila, negospodarna raba javnih sredstev	Neupoštevanje nasprotja interesov	Nezakonito lobiranje in nedovoljeni vplivi	Odločanje na podlagi nepopolnih ali nepravilnih podatkov in informacij	Sprožanje sodnih postopkov
Agencije	Javna naročila	Nedovoljeni vplivi in nezakonito lobiranje	Neupoštevanje nasprotja interesov	Tveganja povezana z izdajo dovoljenj, soglasij, pooblastil, dodeljevanjem javnih sredstev	
Inštituti	Javna naročila	Zaščita prijaviteljev	Nedovoljeno sprejemanje daril		
Muzeji, galerije, gledališča, arhivi, parki	Javna naročila	Neupoštevanje nasprotja interesov	Nedovoljeno sprejemanje daril	Inventarizacija, predmeti niso ovrednoteni, odkupi predmetov, hramba muzejskih predmetov	Pomanjkljivo upravljanje z dokumentarnim in arhivskim gradivom, posredovanje netočnih podatkov o

Najpogostejša tveganja		Specifična tveganja	
			gradivu, nepravilno vrednotenje gradiva, zloraba podatkov, uničenje gradiva
Javni zavodi za šport	Javna naročila	Nedovoljeno sprejemanje daril	Neupoštevanje nasprotja interesov

Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika

Komisija zavezancem, ki so v skladu s 14. členom ZIntPK v pogodbe dolžni vključiti protikorupcijsko klavzulo oziroma pridobiti izjavo o lastniški strukturi ponudnika, nudi pomoč v obliki telefonskega ali pisnega svetovanja. Komisija je v letu 2015 podala 7 pisnih odgovorov, kar je primerljivo s številom odgovorov po sprejemu dveh sistemskih pojasnil v letu 2013, v katerih je pojasnjena večina dilem, ki se pojavljajo pri uporabnikih zakona. Vprašanja so se nanašala predvsem na opredelitev kroga zavezancev za vključitev protikorupcijske klavzule in izdajo izjave o lastniški strukturi ter težave pri sklepanju pogodb s ponudniki iz tujine.

Na podlagi istega člena ima komisija pristojnost, da v upravnem postopku, ki je uveden na zahtevo subjekta javnega sektorja, dovoli sklenitev pogodbe brez protikorupcijske klavzule, čeprav so izpolnjeni pogoji za njeno vključitev. V letu 2015 sta bila začeta dva takšna postopka. V enem primeru je komisija dovoljenje izdala, drugi postopek pa v obdobju, na katerega se nanaša poročilo, še ni bil zaključen.

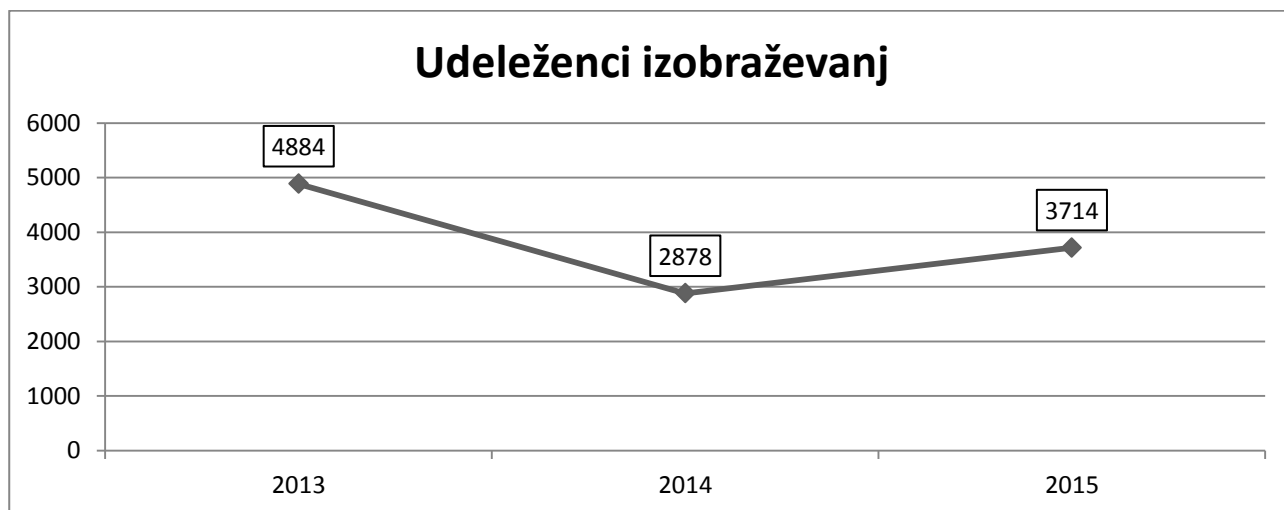
Organi in organizacije javnega sektorja se vse bolj zavedajo pomena protikorupcijske klavzule in dolžnosti, da takšno klavzulo vključijo v pogodbe. Komisija je zato v letu 2015 pričela zgolj en prekrškovni postopek zaradi opustitve vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbo. Postopek je bil ob izteku leta še zmeraj v teku.

Preventiva – projekti, dogodki, konference, sodelovanja, izobraževanja

Izobraževanja Komisije za preprečevanje korupcije

Komisija je tudi v letu 2015, tako kot leta poprej, z izobraževanji širila ozaveščenost o pomembnosti boja proti korupciji ter o pomenu etike in integritete. Izvedla je 65 izobraževanj, ki se jih je udeležilo 3.714 slušateljev; to je v povprečju 57,14 slušatelja na izvedeno izobraževanje. Slušatelji so prihajali iz zelo različnih institucij javnega sektorja in iz tujine (denimo iz Indije, Maroka, Egipta, Srbije in drugod), predavalo pa jim je skupno 21 uslužbencev komisije, posebej strokovno usposobljenih za posamezna področja. Izvedli smo tudi 5 gostujočih predavanj za študente in dijake, ki smo jih izvedli v šolah oziroma na fakultetah ter na sedežu komisije.

Z namenom krepitve integritete in uporabe načrta integritete v praksi je komisija v zadnji četrtini leta 2015 organizirala cikel delavnic za skrbnike načrtov integritete, ki so bile razdeljene po skupinah zavezancev. Glede na dejstvo, da so načrti integritete zakonska obveza že več kot štiri leta, so bile bolj kot v osveščanje o nujnosti zadostitvi zakonskim zahtevam usmerjene zlasti v seznanjanje skrbnikov z logiko načrta integritete, zakonitostmi formaliziranja zaznave tveganj in z določanjem ukrepov znotraj načrta integritete. Cikla delavnic se je udeležilo 730 skrbnikov načrtov integritete.

Kot posebej plodno velja izpostaviti sodelovanje s Šolo za ravnatelje. Izobraževanj je bilo namreč v jesenskem obdobju leta 2015 deležnih 11 kolektivov vzgojno-izobraževalnih ustanov (skupno 413 udeležencev), posebej pa tudi ravnatelji vrtcev, osnovnih in srednjih šol, ki so bili vsebin s področja preventive in integritete deležni v okviru svojih strokovnih dni.

Komisija redno sodeluje z Upravno akademijo pri Ministrstvu za javno upravo, kjer redno dvakrat letno izvede splošna predavanja o institutih ZIntPK, izvaja pa tudi druga tematsko ustrezna predavanja v organizaciji oziroma pod okriljem Upravne akademije. Tako je poleg rednih predavanj, ki se jih je udeležilo skupno 160 slušateljev, v letu 2015 izvedla predavanja z naslovom "Konvencija o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju in OECD WGB, Svet Evrope in delovanje skupine GRECO ter Konvencija ZN proti korupciji". Z Upravno akademijo bo komisija sodelovala tudi v prihodnje. Nadejamo se, da še v večjem in bolj poglobljenem obsegu.

Posodobitev akcijskega načrta

Državni zbor Republike Slovenije je junija 2004 sprejel Resolucijo o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji, na njeni podlagi pa je komisija leta 2005 sprejela Akcijski načrt uresničevanja Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in ga nato dopolnila leta 2009. Ta strateška dokumenta s predvidenimi ukrepi in aktivnostmi morata odgovarjati trenutnemu stanju v družbi glede pojava korupcije in ponujati učinkovit odziv na pojav korupcije, zato ju je potrebno sproti prilagajati družbenim spremembam.

Ker je bil akcijski načrt kot izvedbeni dokument resolucije sprejet že leta 2005 in nazadnje spremenjen oziroma dopolnjen avgusta 2009, ga je bilo potrebno ustrezno prilagoditi trenutnemu stanju. Komisija se je zato odločila, da akcijski načrt aktualizira in je s prvimi aktivnostmi v zvezi s tem pričela konec leta 2015. V prvi fazi je pregledala obstoječi akcijski načrt ter iz njega črtala vse ukrepe in aktivnosti, ki so bili uspešno realizirani. Prečiščen akcijski načrt je komisija nosilec ukrepov posredovala sredi marca 2016, zavezanci pa so o svojih aktivnostih v preteklem letu lahko poročali do 30. aprila 2016.

Izvajanje posodobljenega akcijskega načrta

Zaradi posodobitve akcijskega načrta je komisija rok za poročanje zavezancev glede izvajanje akcijskega načrta podaljšala. Tako je do priprave tega letnega poročila komisija prejela 141 poročil zavezancev za izvajanje akcijskega načrta, od tega 59 od občin, 39 od upravnih enot, 11 od ministrstev ter 8 od inšpektoratov oziroma organov z inšpekcijskimi pooblastili. Poročila so posredovali še Vrhovno sodišče RS, Vrhovno državno tožilstvo RS (VDT), Državni zbor RS, nekateri neodvisni državni organi ter organi v sestavi ministrstev.

V nadaljevanju komisija podaja kratek pregled stanja glede izvajanja posameznih bistvenih ukrepov v okviru področij A. Politika, B. Državna uprava ter C. Organi odkrivanja, pregona in sojenja.

A. Politika

Kar nekaj ukrepov iz akcijskega načrta je namenjenih nenehnemu spodbujanju zaposlenih v javnem sektorju k preprečevanju korupcije. Mednje na primer sodita ukrepa o začetnem in rednem letnem opozarjanju funkcionarjev o obstoju, pomenu in dolžnosti prijavljanja korupcije, zlasti tiste z mednarodnimi elementi (A.1.7.) ter vključitev vsebin s področja preprečevanja in prijavljanja korupcije ter spoštovanja načel poklicne etike v interne izobraževalne procese (A.2.1.). Čeprav zavezanci za izvajanje akcijskega načrta poročajo, da aktivnosti ozaveščanja potekajo v okviru izobraževanj javnih uslužbencev in funkcionarjev preko Upravne akademije, tudi zaposlenih na Ministrstvu za zunanje zadeve, ter internih izobraževanj, pa iz poročil izhaja manko predvsem internih izobraževanj s tovrstno vsebino. Poleg tega je OECD Delovna skupina za preprečevanje podkupovanja tujih javnih uslužbencev opozorila tudi na nezadostnost izobraževanj na temo korupcije z mednarodnim elementom.

Nasploh komisija opaža, da pri organizaciji izobraževanj ali spodbujanju zaposlenih k njihovi udeležbi zavezanci za izvajanje akcijskega načrta niso proaktivni in se glede organizacije tovrstnih izobraževanj večinoma zanašajo na komisijo. Zaznati je mogoče tudi neaktivnost zavezancev za izvajanje akcijskega načrta glede ozaveščanja njihovih zaposlenih na temo preprečevanja korupcije.

H krepitvi etičnih načel in integritete med funkcionarji in javnimi uslužbenci naj bi prispeval tudi ukrep izdelave kodeksa etike, ki bi veljal za funkcionarje (A.2.1.). Leta 2015 je tako Vlada RS sprejela Kodeks etike za funkcionarje vlade in ministrstev, prav tako pa so lastne kodekse etike sprejeli sodniki in tožilci. Na drugi strani primer slabe prakse predstavlja nepripravljenost parlamentarnih poslancev za ureditev tega področja. Ukrep že več kot 10 let ne dobi zadostne podpore med poslanci, čeprav ga je leta 2012 izrecno priporočil tudi GRECO. Poleg tega neizveden ostaja ukrep, ki zahteva določitev oseb, ki bodo presojele skladnost ravnanj javnih uslužbencev s kodeksi etike (A.2.1.), čeprav Zakon o javnih uslužbencih (ZJU) v 123. členu kot lažjo disciplinsko kršitev določa tudi vedenje, ki je v nasprotju s kodeksom etike javnih uslužbencev. Nasploh pri presojanju zakonitosti (in etičnosti) ravnanj javnih uslužbencev neposredno sklicevanje na kodekse etike v disciplinskih postopkih ni uveljavljena praksa, prav tako pa ne obstajajo posebne komisije (kot je na primer Etična komisija pri Komisiji za preprečevanje korupcije), ki bi presojele skladnost ravnanj. Verjetno se tudi zato instrumentu kodeksa etike ne pripisuje pomena, kot ga ima v nekaterih drugih državah, kjer pomeni nadgradnjo že obstoječih pravil ravnanja in dodatno pojasnjuje njihovo vsebino.

Dodaten napredek na področju krepitve etičnih načel predstavlja tudi vladna podpora paketu predlogov zakonov, ki urejajo pogoje za nastop in razloge za prenehanje funkcije imenovanih in voljenih funkcionarjev, kar bi naj dodatno prispevalo k zagotavljanju in krepitvi integritete pri funkcionarjih. V Sloveniji se namreč srečujemo s problemom neprevzemanja odgovornosti funkcionarjev za svoja ravnanja, ki se kaže tudi v tem, da se ob morebitni kršitvi pravil le-ti sklicujejo na dejstvo, da dokler v kazenskem postopku niso spoznani za krive, ne bodo odstopili z mesta funkcionarja. S tem namerno znižujejo raven standarda integritete, kar v zvezi s kršitvami ravnanja pomeni širjenje kroga dopustnega.

K večji transparentnosti zakonodajnega postopka (A.3.3.), s tem pa tudi doslednejšemu spoštovanju določb o lobiranju, bi naj prispevala tudi vpeljava pravila zakonodajne sledi, na podlagi predloga komisije. Generalni sekretariat Vlade RS je temu primerno prilagodil svoj poslovnik že leta 2014. V okviru Programa ukrepov Vlade RS za preprečevanje korupcije za obdobje 2015-2016 – ničelna toleranca do korupcije, je bil decembra 2015 spremenjen ZDIJZ, ki sedaj določa, da mora organ ob javni objavi predloga predpisa ali splošnega

akta za izvrševanje javnih pooblastil objaviti tudi podatke o zunanjem strokovnjaku, ki je sodeloval pri pripravi predpisa. Kljub temu pa velik problem glede transparentnosti zakonodajnega postopka ostaja nespoštovanje pravil o izbiri vrste zakonodajnega postopka ter pravočasna vključitev javnosti v sam postopek.

B. Državna uprava

Na področju zakonodaje s področja javnih uslužbencev (B.1.1.) je bil v letu 2015 predlog ZJU prvič poslan v medresorsko usklajevanje in usklajevanje z ostalimi deležniki. Med bistvenimi rešitvami, ki jih predlog predvideva, je dopolnitev členov glede omejitev in dolžnosti v zvezi s sprejemanjem daril ter določitev omejitev in razširitev prepovedi opravljanja dejavnosti in nasprotja interesov tudi za zaposlene v strokovno-tehničnih službah javne uprave in ne le za uradnike.

Poleg tega predlog ZJU predvideva večjo zaščito javnega uslužbenca v primeru šikaniranja, groženj in podobnih ravnanj, in sicer na način, da se javnega uslužbenca oprosti plačila sodnih taks in predumov za stroške sodnega postopka, če delodajalec oceni, da so bile javne naloge izvršene zakonito in v skladu s pravicami in obveznostmi iz delovnega razmerja.

Na področju zaposlovanja, ki je, po mnenju komisije, eno najbolj obremenjenih področij s korupcijskimi tveganji, predvsem zaradi okoliščin nasprotja interesov pri posameznih odločevalcih, je v akcijskem načrtu predvidenih kar nekaj ukrepov. Mednje sodijo ukrepi, ki naj bi okrepili enako obravnavo kandidatov, izogibanje nasprotju interesov, transparentnost vodenja postopkov (B.1.1. – uporaba enakih kriterijev za zaposlovanje in napredovanje javnih uslužbencev na primerljivih delovnih mestih; B.1.2. – vključitev določbe v ZJU o prepovedi hierarhične nadrejenosti javnih uslužbencev nad sorodniki; B.1.3. – priprava ocene korupcijske izpostavljenosti organa in delovnih mest; B.2.1. – Uradniškemu svetu določiti obveznost pisanja zapisnika pri zaslišanju kandidata za najpomembnejše funkcije v državni upravi) in drugi.

Pri tem zavezanci za izvajanje akcijskega načrta poročajo o ukrepih, ki pa le delno naslavlajo to problematiko. Tako Uradniški svet poroča o leta 2010 sprejetem dokumentu, ki je bil noveliran leta 2013, v katerem je razvil standarde strokovne usposobljenosti, z merili za izbiro in metodami preverjanja usposobljenosti uradnikov na položajih v državni upravi. Vendar pa se ta dokument nanaša le na uradnike na položajih. Po drugi strani MJU meni, da je ukrep prepovedi o hierarhični nadrejenosti javnih uslužbencev nad sorodniki v zadostni meri realiziran že z institutom nasprotja interesov v obstoječi zakonodaji, predvsem v ZIntPK ter ZJU. Pri tem zanemarja dejstvo, da institut nasprotja interesov od javnega uslužbenca predvsem zahteva aktivno presojanje okoliščin in ali v zvezi z njimi prihaja do nasprotja interesov. Uspeh takšnega instituta je odvisen predvsem od ravni poznavanja problematike nasprotja interesov, po drugi strani pa tudi od pripravljenosti opozoriti na takšne okoliščine, oboje pa je, po mnenju komisije, v Sloveniji še vedno na nizki ravni. Zakonsko predvidena prepoved nadrejenosti med sorodniki, po mnenju komisije, predstavlja boljši ukrep, saj predvideva zakonski pogoj, ki ni odvisen od subjektivnega dojetja okoliščin. Podobno težavo predstavlja ukrep priprave ocene korupcijske izpostavljenosti organa in delovnih mest. Sicer je, po mnenju komisije, ta ukrep mogoče realizirati na ravni načrtov integritete zavezancev za izvajanje akcijskega načrta, a je vendar mogoče zaznati nerazumevanje tega ukrepa med zavezanci za izvajanje akcijskega načrta.

Komisija je pri pregledu načrtov integritete in poročil o izvajanju akcijskih načrtov zaznala le enega zavezanca za izvajanje akcijskega načrta (Občina Lukovica), ki je pristopil k naslavljanju te problematike skozi delovne procese znotraj organa in skozi korupcijska tveganja, ki so vezana na te procese. Komisija ocenjuje, da bi bilo na tem področju potrebno storiti več na nacionalni ravni. Tudi glede pisanja zapisnikov o razgovorih v

postopkih zaposlovanja MJU meni, da je ukrep odveč, saj naj bi posebna natečajna komisija svojo odločitev o primernosti posameznega kandidata podrobno obrazloži v sklepu, zoper katerega obstaja možnost sodnega varstva. Pri tem pa MJU zanemari dejstvo, da lahko med samimi obrazložitvami obstajajo razlike glede vsebine in kakovosti, prav tako pa zapisnik razgovora lahko bistveno bolje odraža dejansko stanje.

C. Organi odkrivanja, pregona in sojenja

Neodvisnost in samostojnost državnega tožilstva pri imenovanju in napredovanju državnih tožilcev se v veliki meri zagotavlja z ureditvijo v Zakonu o državnem tožilstvu iz leta 2011, v skladu s katero imenovanje in napredovanje državnih tožilcev sicer res ostaja znotraj izvršilne veje oblasti, vendar s poudarjeno vlogo Državnotožilskega sveta, s čimer se zasledujejo cilji samostojnosti, strokovnosti in neodvisnosti. Vrhovno državno tožilstvo (VDT) ocenjuje, da postopek izbora in imenovanja državnih tožilcev omogoča zagotavljanje kakovostnega kadra na tožilstvu na način, ki krepi integriteto institucije, pripomniti pa je potrebno, da je v praksi bistveno, kakšno težo ima to mnenje organa državnotožilske samouprave, kar je odvisno od tega, kako široko razumeta in izvršujeta svojo diskrecijo organa, ki predlagata in imenujeta tožilce v nadaljnjem postopku. Odmik tega odločanja od izrazito političnih organov, kot sta minister in vlada, v smeri večje vloge organa tožilske samouprave, zavezanega k odločanju po strokovnih merilih, bi nedvomno pozitivno prispeval k videzu neodvisnosti in samostojnosti organa, ki mu je zaupano izvajanje kazenskega pregona in zato ta ukrep ostaja aktualen tudi v prihodnje. Tudi prenos pristojnosti za imenovanje tožilcev na predsednika države bi lahko prinesel podobne pozitivne učinke. Zlasti, če bi bila izbira kandidatov prepuščena Državnotožilskemu svetu, imenovanje samo pa bi bilo predvsem akt formalne potrditve že sprejete strokovne odločitve.

Za povečanje neodvisnosti in samostojnosti sodstva pri imenovanju in napredovanju sodnikov je Vrhovno sodišče RS predlagalo spremembo Zakona o sodiščih in sicer, da predsednika Vrhovnega sodišča imenuje predsednik republike na predlog občne seje Vrhovnega sodišča, črta pa naj se določba, po kateri Državni zbor imenuje vrhovne sodnike, tako bi bila ureditev enaka kot je za vse ostale sodnike, ki napredujejo na višji položaj, to se pravi, da bi o tem odločal Sodni svet.

Zakonodajni ukrep, ki predvideva razširitev kroga organov s preiskovalnimi pooblastili v predkazenskem postopku, je bil smiselno realiziran z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-J), v skladu s katerim lahko državni tožilec – poleg usmerjanja policije in drugih ustreznih organov (s področja davkov, carin, finančnega poslovanja, vrednostnih papirjev, varstva konkurence, preprečevanja pranja denarja, korupcije in podobno) – z navedenimi organi za konkretno zadevo ustanovi tudi ekipo strokovnjakov za preiskavo ter jo vodi in usmerja (specializirana preiskovalna skupina). Prav tako je ustaljena praksa sodelovanje med policijo in tožilstvom v predkazenskem postopku. S tem se tako izvajajo tudi ukrepi v AN, ki predvidevajo medinstitucionalno in operativno sodelovanje, opredelitev organizacijske rešitve za multidisciplinarno obravnavo primerov, ustanovitev multidisciplinarnih delovnih skupin za preiskovanje ter zagotavljanje sodelovanja specializiranih strokovnjakov. VDT opominja, da je glavna ovira pri tem, da bi delovanje teh skupin v praksi bolj zaživel, dejstvo, da so njihovi udeleženci obremenjeni z rednimi zadolžitvami v tolikšni meri, da jim to onemogoča bolj intenzivno delo v skupinah, zato bi bilo na tem področju morda v prihodnosti smiselno razmisliti o konkretizaciji ukrepov v smeri razbremenitve sodelujočih oziroma o možnostih kadrovske okrepitve.

Na področju, ki se nanaša na aktivnosti povezane s kazenskim postopkom, je Ministrstvo za pravosodje v strokovno usklajevanje že posredovalo Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju Predlog ZKP-N), ki med drugim predvideva tudi zaostritev določb kazenskega postopka na področju nenavzočnosti na glavni obravnavi. Ta ukrep bo tako predvidoma uresničen z uveljavitvijo Predloga ZKP-N.

VDT racionalizacijo dela tožilcev ter povečanje učinkovitosti zagotavlja tako, da na vseh državnih tožilstvih redno spremlja obremenjenost posameznega državnega tožilca z delom in z ukrepi razporeditve državnih tožilcev na druga tožilstva, na primer za udeležbo na glavnih obravnava, in s prevzemom v obravnavanje zadev z drugih tožilcev zagotavlja nemoteno delovanje vseh tožilskih institucij. Zaradi zagotavljanja učinkovitosti in enotnosti pregona obstajajo znotraj tožilske organizacije tudi mehanizmi funkcionalnega nadzora na splošni ravni in v konkretnih odločitvah. Pri VDT je oblikovan Oddelek za izobraževanje in strokovni nadzor, ki skladno s svojimi pristojnostmi izvaja funkcijo strokovnega nadzora nad delom tožilcev. Preko tega oddelka VDT tako redno izvaja nadzor nad pravočasnostjo in strokovno pravilnostjo dela državnih tožilcev. Aktivnosti povezane s tem ukrepom se tako redno izvajajo. Ukrep glede opredelitve vsebinske učinkovitosti dela in izvajanja ocenjevanja sodnikov je bil realiziran z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi, ki je določil okvir kriterijev za oceno sodniške službe, podrobneje pa so kriteriji razčlenjeni v Merilih za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe. Merila določajo, da je eden od namenov ocenjevanja sodnikov tudi ohranjanje in dvig kakovosti sojenja, sodniki pa si morajo prizadevati predvsem za kakovost odločanja. Tudi Merila za kakovost dela državnih tožilcev za oceno državnotožilske službe zelo natančno določajo, kateri vidiki izvajanja državnotožilske funkcije se upoštevajo pri oceni. Učinkovitost dela policistov se ugotavlja v okviru postopka letne ocene delovne uspešnosti na podlagi več kazalcev, za uspešno zaključene zahtevne predkazenske postopke pa se kriminalistom že med letom v okviru rednih delovnih sestankov izreče javna pohvala. Ukrepi, ki se nanašajo na področje ocenjevanja dela sodnikov in tožilcev ter nagrajevanje dela policistov se tako ustrezno in redno izvajajo.

Ocenjujemo, da bo v prihodnje potrebno veliko pozornosti nameniti predvsem ukrepom za zagotavljanje neodvisnosti sodstva. Na to med drugim opozarja tudi Indeks integritete javnega sektorja, ki je zaživel v aprilu 2016 v okviru organizacije ERCAS (European Research Centre for Anti-corruption and State-Building) in ocenjuje sposobnost družbe za omejevanje korupcije. Slovenija se po oceni tega indeksa najslabše uvršča ravno na področju neodvisnosti sodstva.

Mednarodni dan boja proti korupciji – okrogla miza »Premoženje občin – stičišče korupcijskih tveganj«

Komisija je ob mednarodnem dnevu boja proti korupciji pripravila okroglo mizo z naslovom »Premoženje občin – stičišče korupcijskih tveganj« in predstavila analizo podatkov iz načrtov integritete slovenskih občin, ki jih je komisija primerjala s podatki iz lastne baze obravnavanih primerov v zvezi z občinami.

Komisija je pripravila Oceno korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete v slovenskih občinah ter priporočila glede upravljanja identificiranih tveganj. Podatke je črpala iz dveh virov: prvi vir so bili zapisi v registrih tveganj, ki so jih izpolnile občine same in v katerih so same navedle tveganja, ki jih pri sebi zaznavajo, drugi vir pa so bili podatki iz na komisijo posredovanih prijav, ki so navajale domnevne nepravilnosti v občinah. Podatke iz registrov tveganj o identificiranih korupcijskih tveganjih v slovenskih občinah je nato komisija primerjala s podatki o prejetih prijavah v obdobju 2011-2014. Tabela 1 kaže, da se v občinah iden-

tificirana korupcijska tveganja in tveganja za kršitev integritete v veliki meri skladajo s podatki o področjih, na katera so se nanašale prejete prijave na komisijo. Teh, torej tistih, v katerih so bile obravnavane občine, je bilo v obdobju 2011-2014 skupno 798, nanašale pa so se na skupno 1357 domnevnih sumov kršitev (Tabela 2). Ob tem pripominjamo, da je bilo v eni prijavi mogoče zaznati tudi več kršitev. Statistika kaže, da je bilo zaznanih v povprečju 1,7 kršitev na prijavo.

Tako je komisija v več kot četrtini primerov obravnavala prijave, ki so se nanašale na javna naročila in javne razpise, s čimer je bil pogosto (kar v 176 primerih) povezan tudi sum izboljšanja položaja eni stranki, ki se pojavi v dobrih 16 % primerov. Kot je komisija ugotovila v svoji analizi se številne prijave nanašajo tudi na problematiko razpolaganja z javnimi sredstvi in lastnim premoženjem občine (skupno v več kot petini vseh primerov).

Pri primerjavi prejetih prijav z identificiranimi tveganji v občinah se pokaže tudi pomembna razlika, tj. v zaznavanju korupcijskih tveganj pri zaposlovanju (povezava s prejetimi vprašanji komisije pri nasprotju interesov). Medtem ko tega tveganja v občinah skoraj ni zaznati, saj ni uvrščeno med tveganja, ki se pojavijo v vsaj 3 % zapisov, pa prejete prijave na komisijo nakazujejo, da bi lahko tudi pri postopkih zaposlovanja obstajala korupcijska tveganja oziroma tveganja kršitve integritete. Ne gre zanemariti dejstva, da je na sporna zaposlovanja v občinah komisija tudi že javno opozorila, kar bi moral biti pomemben signal občinam, da to tveganje zaznajo kot pomembno. To posebej velja za majhne občine, kjer je verjetnost za nastanek okoliščin nasprotja interesov pri zaposlitvenih postopkih še toliko večja.

Najbolj tvegana so javna naročila

Na podlagi prejetih načrtov integritete občin se je kot najbolj problematično tveganje izkazalo nedovoljeno sprejemanje daril, sledijo javna naročila in nato neupoštevanje nasprotja interesov. Pri analizi korupcijskih tveganj na podlagi prejetih prijav so na prvem mestu javna naročila in javni razpisi, sledi razpolaganje z javnimi sredstvi in izboljšanje položaja eni stranki. Komisija je vsa izpostavljena področja z visokim tveganjem in predlagane ukrepe za omejitev posameznega tveganja analizirala ter predlagala dodatne ukrepe.

Poziv komisije odgovornim k ukrepanju

Komisija na podlagi ugotovitev analize poziva določene skupine in nosilce pooblastil ter predvsem odgovorne v občinah, da morajo pričeti z izvajanjem proaktivnega upravljanja vseh, ne le korupcijskih tveganj, ki jim je njihova organizacija izpostavljena. Posebno pozornost je potrebno nameniti tudi nadzornim organom posameznih področij, ki morajo biti odzivni in ažurni pri opravljanju svojih nalog ter uveljavljanju svojih pooblastil.

Za učinkovito uporabo načrta integritete, korektno identifikacijo pravih tveganj in izvedbo ustreznih ukrepov morajo organizacije vzpostaviti pogoje v obliki notranje kulture organizacije in vzpostavljenih internih pravil, ki bodo spodbujali in omogočali prijavo domnevnih nepravilnosti in hkrati ščitili dobroverne prijavitelje. Kot družba moramo slediti cilju ničelne tolerance do vseh odklonskih ravnanj, saj bomo le tako kot družba največ pridobili.

Kategorija tveganja	Skupna ocena tveganja			Skupaj zapisov	Delež v vseh tveganjih
	Majhna	Večja	Visoka		
Javna naročila	171	80	12	263	15,61 %
Nedovoljeno sprejemanje daril	211	9		220	13,06 %
Nezakonito lobiranje in nedovoljeni vplivi	143	44	10	197	11,69 %
Neupoštevanje omejitev poslovanja	146	39		185	10,98 %
Neupoštevanje nasprotje interesov	151	27		178	10,56 %
Zaščita prijaviteljev	111	30	2	143	8,49 %
Spremembe namembnosti zemljišč	45	16		61	4,62 %
Neurejeno premoženje občine	49	8		57	3,38 %
Negospodarna raba finančnih in drugih sredstev občine	43	7	3	53	3,15 %

Proces, na katerega se prijava nanaša	Število zaznanih sumov kršitev	Delež
Javna naročila in javni razpisi	388	25,59 %
Razpolaganje z javnimi sredstvi	238	17,54 %
Izboljšanje položaja eni stranki	223	16,43 %
Zaposlovanje v javnem sektorju	78	5,75 %
Upravni postopek	68	5,01 %
Razpolaganje z lastnim premoženjem	58	4,27 %
Civilni postopek	54	3,98 %
Sprejemanje in spreminjanje predpisov	45	3,32 %
Inšpekcijski postopek	41	3,02 %
Skupaj	1193	87,90 %
Skupaj vseh zaznanih sumov kršitev	1357	100 %

